

Jaarverslaggeving 2014

Registratienr.:2015007297
Datum : 22 april 2015
Versie : 14-04-2015

Waterschap **Scheldestromen**

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Exploitatieresultaat 2014.....	6
1.2	Bestemming van het resultaat	7
2	Jaarverslag	8
2.1	Programma waterkeringen.....	8
2.1.1	Planvorming waterkeringen	8
2.1.3	Beheersinstrumenten waterkeringen	10
2.1.4	Aanleg en onderhoud waterkeringen	11
2.1.5	Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	13
2.1.6	Wat heeft het gekost?.....	14
2.2	Programma water	15
2.2.1	Planvorming watersystemen.....	15
2.2.2	Beheersinstrumenten watersystemen.....	17
2.2.3	Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	18
2.2.4	Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	21
2.2.5	Beheer hoeveelheid water	23
2.2.6	Calamiteitenbestrijding watersystemen.....	24
2.2.7	Monitoring watersystemen	25
2.2.8	Waterwetvergunningen en meldingen.....	26
2.2.9	Handhaving Waterwet	27
2.2.10	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	28
2.2.11	Aanpak diffuse emissies derden	29
2.2.12	Wat heeft het gekost?.....	30
2.3	Programma afvalwaterketen.....	31
2.3.1	Planvorming afvalwaterketen.....	31
2.3.2	Getransporteerd afvalwater	33
2.3.3	Gezuiverd afvalwater	34
2.3.4	Verwerkt slib.....	35
2.3.5	Wat heeft het gekost?.....	36
2.4	Programma's wegen.....	37
2.4.1	Planvorming wegen	37
2.4.2	Beheersinstrumenten wegen	39
2.4.3	Aanleg en onderhoud wegen	40
2.4.4	Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid.....	41
2.4.5	Wat heeft het gekost?.....	42
2.5	Programma optimale taakuitoefening	43
2.5.1	Keur.....	43
2.5.2	Vergunningen en (keur)ontheffingen.....	44
2.5.3	Handhaving keur	45
2.5.4	Vergunningverlening grondwaterbeheer	46
2.5.5	Handhaving grondwateronttrekkingen	47
2.5.6	Belastingheffing	48
2.5.7	Invordering	49
2.5.8	Bestuur.....	50
2.5.9	Externe communicatie	51
2.5.10	Wat heeft het gekost?.....	52
2.6	Dekkingsmiddelen	53
2.7	Analyse investeringen	54
2.7.1	Algemeen	54
2.7.2	Kredieten.....	55
2.7.3	Bestedingen	55

2.8	Paragrafen	57
2.8.1	Ontwikkelingen in het vorig begrotingsjaar.....	57
2.8.2	Incidentele baten en lasten	57
2.8.3	Onttrekkingen aan (overige) bestemmingsreserves en voorzieningen ..	57
2.8.4	Waterschapsbelastingen	58
2.8.5	Weerstandsvermogen.....	59
2.8.6	Financiering.....	62
2.8.7	Verbonden partijen	64
2.8.8	Bedrijfsvoering.....	71
2.8.9	EMU-saldo.....	73
3	Jaarrekening	75
3.1	Exploitatierekening naar programma's	75
3.2	Begrotingsrechtmatigheid.....	77
3.3	Exploitatierekening naar kostendragers.....	78
3.3.1	Toelichting op exploitatierekening naar kostendragers	79
3.4	Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten met toelichting	82
3.4.1	Toelichting exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten.....	83
3.4.2	WNT	86
3.5	Balans met toelichting	87
3.5.1	Balans	87
3.5.2	Toelichting op de balans.....	88
4	Besluiten jaarverslaggeving 2014.....	101
5	Bijlage	102

1 Inleiding

Voor u ligt de jaarverslaggeving 2014 van waterschap Scheldestromen. Deze verslaggeving is opgesteld conform de bepalingen van het Waterschapsbesluit van 29 november 2007 en de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen van 2 december 2008. Deze verslaggevingsregels zijn in het kader van de Wet modernisering waterschapsbestel voor de waterschappen ontwikkeld.

De jaarverslaggeving bestaat op grond van artikel 4.27 van genoemd Waterschapsbesluit uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bevat de verantwoording over de realisatie van het door de algemene vergadering bij de programmabegroting geformuleerde beleid per programma, terwijl in de jaarrekening de financiële verantwoording plaatsvindt en wordt ingegaan op de financiële positie van het waterschap ultimo december 2014. Onderdeel van deze inleiding vormt de analyse van het resultaat en het voorstel tot bestemming van dit resultaat.

Het jaarverslag (hoofdstuk 2) bestaat uit de programmaverantwoording en een aantal verplichte paragrafen. Per programma is het strategisch doel weergegeven. Een programma is opgebouwd uit verschillende producten. Per product is aangegeven waar het product zich op richt en wat we per product willen bereiken en wat er is gerealiseerd. De beschrijvingen ten aanzien van de producten en de doelstellingen zijn overgenomen uit de programmabegroting. Bij verschillende producten zijn prestaties vermeld. Dit zijn de prestaties zoals ze zijn opgenomen in de Strategienota. Belangrijke verschillen tussen planning en realisatie van de prestaties zijn toegelicht. Aan het eind van ieder programma is weergegeven wat het heeft gekost. De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening worden daar toegelicht. Tevens is in het jaarverslag een algemene analyse over de investeringsprojecten opgenomen. In de bijlage is een toelichting op deze projecten opgenomen. De paragrafen geven inzicht in de ontwikkelingen in 2014, de incidentele baten en lasten, de mutaties in reserves en voorzieningen en de waterschapsbelastingen. Tot slot wordt onder andere ingegaan op het weerstandsvermogen, de financiering en de bedrijfsvoering.

De jaarrekening (hoofdstuk 3) bestaat uit:

- exploitatierekening naar programma's;
- exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting;
- exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten;
- balans met toelichting.

De besluitvorming met betrekking tot de jaarverslaggeving 2014 is opgenomen in hoofdstuk 4.

Ter ondersteuning van het uitvoeren van de controlerende taak van de algemene vergadering is een aantal bepalingen in de wet rond de opdracht aan de accountant opgenomen. Gelet hierop heeft de algemene vergadering op grond van de artikelen 108 en 109 van de Waterschapswet op 6 januari 2011 de verordening "Beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Scheldestromen", de "Controleverordening waterschap Scheldestromen" en het "Controleprotocol" voor de accountantscontrole vastgesteld.

Onderdeel van het Controleprotocol voor de accountantscontrole is het Normen- en Toetsingskader dat als uitgangspunt dient voor de rechtmatigheidscontrole. In 2014 zijn conform de interne controleplannen op alle relevante processen interne audits uitgevoerd.

Uit genoemde verordeningen blijkt de importantie van tussentijdse rapportages om te voldoen aan het begrotingscriterium. Per 15 april en 1 september zijn er bestuursrapportages (dashboards) aan de algemene vergadering uitgebracht. Daarnaast zijn in de laatste maanden van 2014 nog aparte rapportages nieuwe stijl uitgebracht ten aanzien van de exploitatie en de investeringen.

Het verslag van de bevindingen van de accountant is apart van de jaarverslaggeving bijgevoegd.

De vermelde netto exploitatiekosten in de kolom Begroting 2014 betreffen de bedragen van de primitieve programmabegroting, inclusief de in de loop van 2014 door de algemene vergadering vastgestelde 1^e en 2^e begrotingswijziging.

1.1 Exploitatieresultaat 2014

Het exploitatieresultaat over 2014 bedraagt € 1,6 mln positief. In het hiernavolgend overzicht is het exploitatieresultaat op kosten- en opbrengstsoortenniveau weergegeven. De afwijkingen op het exploitatieresultaat zijn daarbij globaal toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3.4, “Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten met toelichting”. De vermelde verschillen zijn gebaseerd op de begroting inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen.

Globale toelichting exploitatieresultaat

Bedragen X € 1.000																		
Omschrijving (grootboekcode kosten-/opbrengstsoort, hoofdstuk 3.4)	Bedrag	V/N																
<u>Kapitaallasten (41/81):</u> Hogere afschrijvingslasten (€ 749), hogere rentelasten (€ 43), lagere opbrengst bespaarde rente (€ 128), rendement garantieproduct (€ 972).	52	V																
<u>Personeelslasten (42/82):</u> Per saldo lagere salarissen en sociale lasten (€ 82) onder andere doordat de cao nog niet rond is, hiervoor was 0,5% begroot. Daarnaast is de inhuur van uitzendkrachten lager (€ 366), diverse lagere overige personele lasten (€ 114). Lagere opbrengsten van uitkeringen (€ 39).	522	V																
<u>Goederen en diensten van/aan derden (43/83):</u> Saldo lagere kosten € 2.415 en lagere opbrengsten € 550. Hieronder zijn de grootste afwijkingen weergegeven: Lagere kosten automatisering door uitgestelde levering (€528). Bijdrage Sabewa Zeeland verantwoord op bijdragen derden, zie hieronder (€ 608). Lagere energiekosten gemalen/zuiveringen (€ 260). Hogere premies verzekeringen (€ 267), afkoop zakelijke rechten overname waterkeringen (€ 259), hogere kosten beheer en onderhoud huisvesting € 337). Verkoop steunpunt Grijskerke (€ 1.000).	1.865	V																
<u>Bijdragen aan/van derden (44/84):</u> De bijdragen aan derden zijn € 1.544 hoger door o.a. de bijdrage aan de gmr SaBeWa Zeeland. De transactie van de overdracht waterkeringen van het Rijk bracht per saldo een opbrengst van € 438 op. Verder werd de van het Rijk ontvangen bijdrage in het project Westelijke rijkswaterleiding (€ 414) verantwoord en werd € 309 meer aan overige bijdragen en subsidies van derden ontvangen.	383	N																
<u>Toevoeging aan voorzieningen / onvoorzien (45):</u> Tegenover het niet inzetten van de post voor onvoorzien uitgaven (€ 60) staan extra toevoegingen aan de voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen (€ 72).	12	N																
<u>Waterschapsbelastingen (85):</u> Een specificatie van deze opbrengsten is als volgt: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">rekening</th> <th style="text-align: right;">begroting</th> <th style="text-align: right;">verschil</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- Watersysteemheffing</td> <td style="text-align: right;">€ 49.265</td> <td style="text-align: right;">€ 49.183</td> <td style="text-align: right;">€ 82</td> </tr> <tr> <td>- Zuiveringsheffing</td> <td style="text-align: right;">€ 29.800</td> <td style="text-align: right;">€ 29.945</td> <td style="text-align: right;">-€ 145</td> </tr> <tr> <td>- Verontreinigingsheffing</td> <td style="text-align: right;">€ 592</td> <td style="text-align: right;">€ 650</td> <td style="text-align: right;">-€ 58</td> </tr> </tbody> </table>		rekening	begroting	verschil	- Watersysteemheffing	€ 49.265	€ 49.183	€ 82	- Zuiveringsheffing	€ 29.800	€ 29.945	-€ 145	- Verontreinigingsheffing	€ 592	€ 650	-€ 58	121	N
	rekening	begroting	verschil															
- Watersysteemheffing	€ 49.265	€ 49.183	€ 82															
- Zuiveringsheffing	€ 29.800	€ 29.945	-€ 145															
- Verontreinigingsheffing	€ 592	€ 650	-€ 58															
<u>Interne verrekeningen (86):</u> Het nadelig verschil bestaat uit lagere geactiveerde bouwrente(€ 108), lagere activering personeelslasten (€ 57) en lagere overige activering (€ 25).	190	N																
<u>Mutaties in reserves (46/87):</u> Zie de specificatie op pagina 5.	119	N																
Voordelig resultaat	1.614	V																

Voor uitgebreidere toelichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de kosten- en opbrengstsoorten, hoofdstuk 3.4.1.

1.2 Bestemming van het resultaat

Het positieve exploitatieresultaat bedraagt € 1.614.000,-. Tot een bedrag van € 1.138.000,- worden bestemmingsreserves gevormd. Het netto batig resultaat bedraagt zodoende € 476.000,-.

Aan de verschillende tariefegalisatiereserves wordt vanwege het negatieve resultaat van waterschapsbelastingen in totaal een bedrag van € 1.281.000,- onttrokken. De negatieve resultaten waterschapsbelastingen zijn voor bijna € 1,2 mln. terug te voeren op hogere kosten van belastingheffing en invordering. Met name de hogere bijdrage aan SaBeWa Zeeland speelt hierin een belangrijke rol. Ook is er voor ruim € 260.000,- meer toegevoegd aan de voorzieningen dubieuze debiteuren vanwege de fors hogere debiteurenstand per 31 december 2014. Een specificatie per categorie en per kostendrager is te vinden in hoofdstuk 3.3.

Per saldo wordt aan de algemene reserves een bedrag toegevoegd van € 1.757.000,-. Aan de algemene reserve watersysteembeheer wordt een bedrag van € 2.709.000,- toegevoegd, terwijl aan de algemene reserve zuiveringsbeheer een bedrag van € 952.000,- wordt onttrokken.

		x € 1.000
Bruto batig resultaat		1.614
• Vorming van bestemmingsreserves		-1.138
	- overname waterkeringen van Rijkswaterstaat	-438
	- uitgestelde werkzaamheden 2014	-700
Netto batig resultaat		476
Verdeling van het batig resultaat over de belastingcategorieën en kostendragers		
• Onttrekken aan de tariefegalisatiereserves n.a.v. de resultaten van de waterschapsbelastingen :		1.281
	- watersysteemheffing ingezetenen	355
	- watersysteemheffing gebouwd	202
	- watersysteemheffing ongebouwd	57
	- watersysteemheffing natuurterreinen	3
	- zuiveringsheffing	664
• Toevoegen/onttrekken aan de algemene taakreserves n.a.v. de taakresultaten 2014:		-1.757
	- watersysteembeheer, incl. wegenbeheer	-2.709
	- zuiveringsbeheer	952

Het voorstel tot de bestemming van het resultaat is opgenomen in het in hoofdstuk 4 opgenomen vaststellingsbesluit.

2 Jaarverslag

2.1 Programma waterkeringen

Het strategisch doel van dit programma is het beheersgebied tegen overstroming door buitenwater beveiligen.

De producten van waterkeringen bestaan uit:

- planvorming waterkeringen (eigen plannen en plannen van derden);
- beheersinstrumenten waterkeringen;
- aanleg en onderhoud waterkeringen;
- dijkbewaking en calamiteitenbestrijding.

2.1.1 Planvorming waterkeringen

De producten richten zich op:

- Formuleren en vastleggen van het strategisch beleid van het waterschap voor zowel de reglementaire beheerstaken (waterkeringszorg) als de wijze waarop op (dreigende) calamiteiten wordt gereageerd.
- De activiteiten van het waterschap gericht op het toetsen van, reageren op en beïnvloeden van de beleids(vormende) en ruimtelijke plannen van derden.

Wat willen we bereiken?

Het waterschap wil bereiken dat de primaire en regionale waterkeringen voldoen aan de daarvoor gestelde normen en nog nader te stellen normen. In 2010 is daarvoor de primaire waterkering getoetst en is in beeld gebracht welke delen van de waterkering nog niet voldoen aan de norm.

In 2012 zijn de projecten aangemeld voor de groslijst en is uitvoering gegeven aan de verlengde derde toetsing. In 2013 is een definitieve (landelijke) projectenlijst nHWBP vastgesteld. Het onderzoeksprogramma is geïntensiveerd om tijdig zekerheid te kunnen bieden over de noodzaak om maatregelen uit te moeten voeren en inzicht te krijgen in de nog onbekende faalmechanismen (m.n. piping) van de waterkering.

Voor de regionale waterkering moet de normstelling nog worden vastgesteld (verantwoordelijkheid provincie). Het waterschap zal het voorstel van de provincie hiervoor beoordelen. Verder zal de toetsing van regionale waterkeringen aan de normen nog uitgevoerd moeten worden. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de veiligheid tegen overstromen door de primaire waterkering gegarandeerd wordt en maatregelen aan de regionale waterkering niet nodig zijn. Eventuele aanpassingen kunnen op de lange termijn worden bereikt door het maken van werk met werk zonder dat daar hoge kosten aan verbonden zijn.

In 2011 en 2012 zijn het waterkeringenbeheerplan, de legger, de keurzonering en het vergunningenbeleid voor Scheldestromen vastgesteld. De basis voor het beleid is daarmee bepaald. Indien daar (vanuit de beheertaak) noodzaak toe is zal bestaand beleid worden geactualiseerd en nieuw beleid worden ontwikkeld.

Gericht op de voorbereiding van de Deltabeslissingen (veiligheid, zoetwater, nieuwbouw & herstructurering, Rijn-Maas-Delta) wordt deelgenomen aan de verschillende overlegstructuren om inhoudelijke inbreng te leveren en het bestuur (tijdig) te adviseren.

Wat hebben we gedaan?

- Eigen plannen

Alle benodigde (beleids)plannen zijn in 2011 en 2012 opgesteld. Indien noodzakelijk wordt een actualisatie uitgevoerd of wordt een aanvullend plan opgesteld. In 2014 is op basis van overleg met de betreffende gemeenten en de provincie een aantal bebouwingscontouren aangepast (lokaal maatwerk). Indien noodzakelijk zal een verruiming van de contouren tot een aanpassing leiden van het waterkeringbeheerplan, de Keur en het Vergunningenbeleid.

De planbeschrijvingen voor het projectbureau Zeeweringen (PBZ) zijn goed afgestemd en de procedures voor de ter inzage legging, goedkeuring Waterwet en vergunningverlening zijn tijdig afgerond. Daarnaast is in 2014 het jaarverslag Veerse Meer opgesteld en vastgesteld.

- Plannen van derden

- een bijdrage is geleverd aan Veiligheid Nederland in Kaart (VНК2). In 2014 is dit project afgerond en zijn voor alle dijkringen VНК rapporten beschikbaar;
- onderzoek is uitgevoerd dat is gericht op een preciezere onderbouwing voor de te nemen maatregelen in een nieuw Hoogwaterbeschermingsprogramma en het vergroten van kennis in optredende faalmechanismen van de waterkering;
- inbreng is geleverd aan het tot stand komen van het Deltaprogramma. Deze inbreng is tot stand gekomen via de Deltaprogramma's Zuidwestelijke Delta & Kust en het programma Veiligheid (incl. nieuw HWBP) en de Rijn-Maas-Delta beslissing (samenwerking van de deelprogramma's Rivieren-Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta);
- inbreng is geleverd aan de plannen van gemeenten die een invloed hebben op sterkte van de waterkering.

2.1.3 Beheersinstrumenten waterkeringen

Het product richt zich op:

Het opzetten, actueel houden en periodiek controleren van de beheersinstrumenten (legger, beheerregister, toetsing) teneinde de staat van de waterkeringen zichtbaar te maken.

Wat willen we bereiken?

Op rationele wijze beheerde waterkeringen en een actueel beheerregister.

Wat hebben we gedaan?

Het beheer is op rationele wijze uitgevoerd. Op basis van inspecties, schouwen en inventarisaties is de staat van de waterkeringen bepaald. Vervolgens zijn de maatregelen bepaald die nodig zijn om de waterkering in goede staat te brengen of te houden. Er zijn prioriteiten gesteld (de belangrijkste werkzaamheden eerst). Afhankelijk van de onderhoudsstaat is gekozen voor klein dan wel groot onderhoud. Uitgangspunt is een veilige waterkering. Tenslotte heeft de uitvoering, evaluatie en het verwerken van mutaties plaatsgevonden.

Voor het rationele beheer is gebruik gemaakt van IRIS, waarin de actuele (beheer)-gegevens van de waterkeringen staan. Deze gegevens zijn toegankelijk binnen (en eventueel buiten) de organisatie. Het waterschap is bezig met de ontwikkeling van een nieuw beheerpakket. Hierbij vindt afstemming plaats met andere waterschappen (landelijke ontwikkeling). In 2011 en 2012 is getest met digitaal inspecteren en verwerken van gegevens. In 2013 is deze werkwijze geïmplementeerd en in 2014 verder geoptimaliseerd.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Percentage van de primaire waterkeringen conform de norm	88%	ja	88%
Kilometers opengestelde onderhoudswegen langs Ooster- en Westerschelde	223	ja	223

2.1.4 Aanleg en onderhoud waterkeringen

Het product richt zich op:

Het aanleggen en het in stand houden van het waterkerend vermogen van de waterkeringen die in het beheer zijn bij het waterschap.

Wat willen we bereiken?

Het waterschap wil bereiken dat de primaire en regionale waterkeringen voldoen aan de daarvoor gestelde en nog nader te stellen normen. Een goede staat van onderhoud die voldoet aan de gestelde eisen zoals aangegeven in het beleidsplan rationeel beheer waterkeringen. De voorkeur gaat uit naar eigendom, beheer en onderhoud van de primaire waterkeringen in één hand. Tenslotte wil het waterschap zoveel mogelijk de mogelijke gevolgen van (dreigende) hoogwatersituaties voorkomen of beperken.

Voor de muskusrattenbestrijding de landelijke vangstnorm van < 0,25 vangsten per uur voor alle vanggebieden in Zeeland bereiken en, voor zover mogelijk, verder omlaag brengen.

Wat hebben we gedaan?

Tweede Toetsronde

De dijkvakken die niet voldoen (2^e toetsronde en beheerderoordeel Zwakke Schakels) aan de veiligheidsnorm zijn opgenomen in het Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP-2). In de periode 2008-2015 zijn/worden de dijkversterkingswerken uitgevoerd zodat de betreffende dijkvakken aan voornoemde norm voldoen. Het betrof voor 2014 het deeltraject Waterdunen (Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen) en de kustversterking Noorderstrand op Schouwen-Duiveland (afgerond). De kustversterking Breskens is in 2012 technisch en in 2013 financieel afgerond. Het voorlopige sluitstuk van de kustversterkingsprojecten (HWBP-2) is de kustversterking Cadzand, waarvan de uitvoering in 2015 is voorzien. De oplevering van het totale project (kustversterking, ruimtelijke kwaliteit en jachthaven) is voorzien in de 1^e helft 2016. De verplichte natuurcompensatie ten behoeve van de kustversterking Nolle-Westduin is nog niet uitgevoerd en was voorzien in 2013. Op grond van een positieve gerechtelijke uitspraak zal de uitvoering naar verwachting in 2015 plaatsvinden.

Derde Toetsronde

Op grond van de 3^e toetsronde (2010) is een aantal waterkeringen afgekeurd (voldoen niet aan de wettelijke norm). Deze waterkeringen zijn opgenomen op de landelijke lijst van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In het kader van het HWBP is de dijkversterking Emanuelpolder (nabij Waarde) voorbereid. Eind 2014 zijn voor dit werk de subsidiebeschikkingen ontvangen. De dijkversterking zal in 2015 worden uitgevoerd.

Conform de Waterwet draagt het waterschap bij aan de waterschapsprojecten die op het landelijke programma zijn opgenomen (collectieve en projectgebonden bijdrage).

Projectbureau Zeeweringen

Door het projectbureau Zeeweringen (PBZ) wordt uitvoering gegeven aan het versterken van de steenglooiingen. Ook dient het project in 2015 te worden afgerond. Het projectbureau is een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat en het waterschap.

In 2014 zijn de volgende PBZ-werken uitgevoerd:

- Polder Vierbannen van Duiveland, Klein Beijerenpolder;
- Haven Burghsluis Koudekerkse inlaag;
- Slaakdam Prins Hendrikpolder, Krabbenkreekdam (RWS);
- Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder;
- Nieuwe- Annex Stavenissepolder, Noordpolder;
- Wilhelminapolder, Zandkreekdam (RWS), Jonkvrouw Anna- Kats-, Leendert Abrahampolder.

Verder zijn in 2014 de resterende dijkvakken voor 2015 voorbereid.

Overdrachten

Er hebben diverse overdrachten plaatsgevonden van waterkeringen aan het waterschap (o.a. Breskens en Terneuzen).

Onderhoud

Jaarlijks worden diverse geplande inspecties uitgevoerd aan de waterkeringen. Op basis van de inspectieresultaten wordt het (groot) onderhoud voor het komend jaar voorbereid en worden de voorgenomen onderhoudswerken uitgevoerd. De uitvoering van groot onderhoud wordt op de markt gezet. Klein onderhoud vindt grotendeels in eigen beheer plaats, maar wordt vanaf 2014 in toenemende mate uitbesteed.

Over de resultaten (en eventueel te nemen maatregelen) van de door het waterschap uitgevoerde peilingen van de vooroever is separaat gerapporteerd. Op basis van deze rapportage zijn in overleg met Rijkswaterstaat maatregelen voorbereid die vervolgens in opdracht van Rijkswaterstaat worden uitgevoerd.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Percentage van de primaire waterkeringen conform de norm	88%	ja	88%
Kilometers opengestelde onderhoudswegen langs Ooster- en Westerschelde	223	ja	223
Muskusrattenbestrijding, vangsten per km.	< 0,25	ja	0,12

2.1.5 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding

Het product richt zich op:

Het plan- en doelmatig bewaken van waterkeringen in bedreigende situaties en het (doen of laten) treffen van maatregelen om de waterkerende functie te waarborgen alsmede het beperken van de gevolgen van calamiteiten.

Wat willen we bereiken?

Een adequate aanpak van calamiteiten waarbij duidelijkheid is bij betrokkenen over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Jaarlijks zal een oefening worden gehouden om zowel organisatorische aspecten als de communicatie en bereikbaarheid te oefenen.

Wat hebben we gedaan?

De organisatie voor dijkbewaking wordt continu aangepast aan de veranderende personeelsformatie. Jaarlijks worden oefeningen gehouden om de kennis van de betrokken personen op peil te houden of te verbeteren.

Het actueel en op orde houden van de calamiteitenbestrijding is een continue actie. Door middel van draaiboeken, oefeningen en inzet bij daadwerkelijk optredende situaties (zoals schadevaringen) staat het waterschap gesteld voor calamiteiten.

In 2014 is een plan van aanpak vastgesteld voor de transitie van calamiteitenorganisatie naar crisispartner. Hiermee wordt o.a. invulling gegeven aan het afgesloten convenant met de Veiligheidsregio en wordt tevens toegewerkt naar een professionele aanpak van calamiteiten binnen het waterschap voor de toekomst.

2.1.6 Wat heeft het gekost?

x € 1.000

Lasten / baten	Beleidsproduct	Begroting	Rekening
Lasten	Planvorming waterkeringen	846	877
	Beheersinstrumenten waterkeringen	966	916
	Aanleg en onderhoud waterkeringen	18.755	16.899
	Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	153	133
	Totaal lasten	20.720	18.825
Baten	Planvorming waterkeringen	0	-10
	Beheersinstrumenten waterkeringen	0	0
	Aanleg en onderhoud waterkeringen	-5.263	-4.222
	Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0	0
	Totaal baten	-5.263	-4.232
	Netto kosten programma waterkeringen	15.457	14.593

In de tweede wijziging van de programmabegroting is de vervroegde afschrijving van de solidariteitsbijdragen HWBP 2011 tot en met 2014 (€ 6.337.000,-) opgenomen. Zowel in de kolom Begroting als in de kolom Rekening is dit bedrag verwerkt.

Het voordelig resultaat op dit programma heeft te maken met de volgende onderwerpen:

- voordeel afrekening HWBP-project Noorderstrand € 186.000,-
- van het Rijk ontvangen afkoopsom voor de overname waterkeringen € 697.000,-
- lagere kapitaallasten o.a. door lager omslagpercentage € 202.000,-
- lagere exploitatiekosten muskusrattenbestrijding € 133.000,-
- € 1.218.000,-
- diverse overige verschillen (o.a. Veerse Meer, Projectbureau Zeeweringen) per saldo € 95.000,-
- gewinningsbijdrage rechten overname waterkeringen € 259.000,-
- € 354.000,-
- € 864.000,-

In het voorstel tot resultaatbestemming is opgenomen dat van het saldo van de overname van waterkeringen van het Rijk, € 438.000,-, (€ 697.000,- minus € 259.000,-) een bestemmingsreserve wordt gevormd.

2.2 Programma water

Het strategisch doel van dit programma is schoon en voldoende (niet te veel en niet te weinig) oppervlaktewater.

De producten betreffen:

- planvorming watersystemen (eigen plannen en plannen van derden);
- beheersinstrumenten watersystemen;
- aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen;
- baggeren waterlopen en saneren van waterbodems;
- beheer hoeveelheid water;
- calamiteitenbestrijding watersystemen;
- monitoring watersystemen;
- Waterwetvergunningen en -meldingen;
- handhaving Waterwet;
- rioleringsplannen en subsidies lozingen;
- aanpak diffuse emissies derden.

2.2.1 Planvorming watersystemen

De producten richten zich op:

- Formuleren en vastleggen van het strategisch beleid van het waterschap voor zowel de reglementaire beheerstaken (watersysteembeheer, zuiveringsbeheer) als de wijze waarop op (dreigende) calamiteiten wordt gereageerd.
- De activiteiten van het waterschap gericht op het toetsen van, reageren op en beïnvloeden van de beleids(vormende) en ruimtelijke plannen van derden.

Wat willen we bereiken?

Duidelijkheid geven over de doelstellingen van het waterschap, de wijze waarop en het moment wanneer deze zullen worden gerealiseerd en de gevolgen daarvan inclusief de financiële consequenties. De belangen van de taken van het waterschap (jegens derden) veiligstellen.

Het ontwikkelen van beleid, het voorbereiden van projecten en het adviseren van derden ter verkrijging van duurzame watersystemen en een duurzame doelmatig functionerende waterketen. Hieraan wordt inhoud gegeven door uitvoering te geven aan de waterbeheerplannen 2010-2015 en het beleid, zoals dat in onderliggende beleidsnota's is uitgewerkt. Hierbij wordt ook invulling gegeven aan de met de provincie afgesloten bestuursovereenkomsten over de wateropgave.

Belangrijke doelen hierbij zijn: het wat betreft de wateroverlast (WB21) zoveel mogelijk op orde hebben van alle watersystemen in 2020 en wat het overige betreft (onder meer KRW) in 2027, het opstellen van een strategie voor de afvalwaterketen en een doelmatige taakuitoefening door intensivering van de samenwerking met gemeenten.

Wat hebben we gedaan?

Eigen plannen watersystemen

In 2014 is er verder gewerkt aan de planvorming voor het integraal op orde brengen van het beheergebied. Braakman e.o. loopt volgens planning. Campen en West-Zeeuws-Vlaanderen hebben een beperkte vertraging, onder andere vanwege problemen met de geo-gegevens. De einddatum komt vooralsnog niet in gevaar. Walcheren en Othene zijn volgens planning gestart in respectievelijk juli en september. Er is in 2014 een extra, niet gepland project gestart en inmiddels afgerond in de Kop van Schouwen. Dit is het gevolg van bestuurlijke afspraken tussen waterschap en provincie naar aanleiding van de vele klachten over (grond)wateroverlast.

Conform de planning (afgesproken in 2013) is er in 2014 geen watergebiedsplan vastgesteld. Daarmee blijft het totaal afgeronde gebieden op 8 en niet 10 zoals in de strategienota was aangegeven.

In 2014 is het nieuwe waterbeheerplan 2016-2021 voorbereid. Om een beter inzicht te krijgen in de relatie tussen doelbereik en kosten is de vaststelling van het ontwerpplan uitgesteld tot april 2015.

Daarnaast is er in 2014 een toetsingskader uitgewerkt voor beleid voor zoet water. In de eerste helft van 2015 wordt dit nader uitgewerkt tot een beleidsnota zoet water.

In 2014 zijn geen nieuwe stedelijke waterplannen opgesteld. In een aantal Zeeuwse gemeenten is de looptijd van het stedelijk waterplan inmiddels verstreken. Dit vormt echter geen belemmering om de samenwerking voort te zetten. Projecten, voor zover strokend met het beleid van het 'verlopen' plan en met het huidige beleid van beide besturen, worden nog steeds in alle gemeenten in goed overleg uitgevoerd. Een van de belangrijkste redenen om op dit moment minder aandacht te besteden aan nieuwe stedelijke waterplannen is gelegen in het feit dat momenteel het proeftuinproject 'toekomstbestendige waterhuishouding in de openbare ruimte' in uitvoering is. De resultaten van dit project, dat onder de vlag van de SAZ tezamen met de gemeenten Hulst en Reimerswaal/Noord-Beveland wordt uitgevoerd, zullen van grote invloed zijn op de wijze waarop wij in Zeeland voortaan met de Stedelijke Wateropgave zullen omgaan.

In het kader van de stedelijke waterplannen werden tezamen met de desbetreffende gemeenten onderzoeken en projecten uitgevoerd, waaronder de aanleg van een waterberging in Breskens en het realiseren van een waterafvoer en maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit van 't Vestje te Oostburg. Het onderzoek naar de oorzaak van de waterkwaliteitsproblemen in de wijk Dauwendaele te Middelburg is in 2014 voortgezet. De aanleg van een duiker onder de spoorlijn om de sloot langs de Kanaalweg in Kapelle in verbinding te stellen met de rest van het watersysteem is voorbereid. De uitvoering van deze werkzaamheden zal begin 2015 plaatsvinden.

Plannen van derden

Plannen van derden zijn binnen de daarvoor gehanteerde termijnen afgehandeld.

De inzet van het waterschap in het Deltaprogramma, de deelprogramma's Zuidwestelijke Delta en zoetwateraanvoer is in 2014 voortgezet.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Aantal gemeenten met een actueel stedelijk waterplan	13	ja	13
Van 10 van de 15 gebieden de planvorming afgerond	10	nee	8
Door de algemene vergadering goedgekeurde beleidsnota zoetwater	Dec. 2014	nee	80%
Percentage van de maatregelen uitgevoerd om het beheersgebied integraal en volledig op orde te krijgen	47%	nee	45%
Opstellen waterbeheerplan 2016-2021	Dec. 2014	nee	50%

2.2.2 Beheersinstrumenten watersystemen

Het product richt zich op:

Het voorbereiden, op- en vaststellen alsmede het onderhouden van instrumenten (peilbesluiten, waterakkoorden, leggers en beheerregisters waterlopen en kunstwerken) die het beheer van watersystemen ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

Actualisatie van de legger en de peilbesluiten parallel met het PWO proces.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 zijn de peilbesluiten voor de gebieden Zak van Zuid-Beveland en Zuid-Beveland-Oost vastgesteld. Het aandeel van het beheergebied met een actueel peilbesluit (42%) is daarmee in overeenstemming met de bestuurlijke strategienota.

Het proces om te komen tot een nieuwe legger is in 2014 grotendeels gedefinieerd. Door problemen met de (mede) voor de legger ontwikkelde software is grote vertraging ontstaan.

Inmiddels is dit nagenoeg opgelost. Begin 2015 wordt een nieuwe planning gemaakt.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Oppervlakte van totale beheersgebied met actueel peilbesluit	40%	ja	42%
Door de algemene vergadering goedgekeurde geactualiseerde vastgestelde legger	Dec. 2014	nee	40%

2.2.3 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen

Het product richt zich op:

Aanleg, verwerving en onderhoud van waterlopen en kunstwerken voor de passieve waterbeheersing inclusief alle kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater en voorzieningen verwante belangen die daarin worden getroffen.

Wat willen we bereiken?

Het leveren van een bijdrage aan het bereiken van een goed functionerend watersysteem dat is afgestemd op de gebruiksfuncties van het gebied en de daarbij gewenste waterkwaliteit. Een niet door bagger- en saneringsactie in zijn functioneren belemmerd watersysteem en het voorkomen van milieurisico's. Het leveren van een bijdrage aan het bereiken van de doelstellingen voor de waterhoeveelheid en -kwaliteit, zoals die zijn vastgelegd in het daarvoor beschikbare instrumentarium (waterbeheerplan, peilbesluit, waterakkoord) of zoals anders als beleidsdoelstelling gedefinieerd. Het voorkomen en beperken van onveiligheid en schade die wordt veroorzaakt door afwijkingen in de hoeveelheid water alsmede van de achteruitgang van de fysisch-chemische en/of ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Het meten van waterstanden en debieten alsmede de fysisch-chemische en biologische toestand van het oppervlaktewater onderzoeken en het toetsen daarvan aan de normen.

De doelstelling van dit programma is het voorkomen van wateroverlast in natte jaargetijden, het zoveel mogelijk voorkomen van watertekorten in droge jaargetijden en het verbeteren van de waterkwaliteit door het peil, het onderhoud van de waterlopen en de waterkwaliteitsmaatregelen op elkaar en op de functie van het gebied af te stemmen. De gewenste situatie is vastgelegd en gekwantificeerd in de waterbeheerplannen 2010-2015 en uitgewerkt in gebiedsgerichte plannen en peilbesluiten. Daarnaast worden bij dit taakveld integrale plannen gerealiseerd, waarmee functies en streefbeelden worden ingevuld en ecologische verbindingzones worden aangelegd en verdrogingbestrijding wordt gerealiseerd. Hierbij spelen zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten een rol. Het te bereiken effect is uit te drukken in voldoende water op alle plaatsen in ons beheersgebied, zodat de veiligheid gewaarborgd is.

Wat hebben we gedaan?

Op orde brengen gebied (aanleg en verbetering)

Dit jaar is er in totaal 17 km natuurvriendelijke oever langs KRW waterlichamen aangelegd. In Zeeuws-Vlaanderen langs de waterlichamen Othene en Cadzand. Op Zuid-Beveland langs de lichamen Maelstede, Borssele en Waarde. Op Tholen langs Loohoek en De Noord en als laatste op Noord-Beveland langs het waterlichaam Willem.

In 2014 zijn de KRW waterlichamen die al ver zijn ingericht getoetst op inrichting. Hieruit blijkt dat 7 KRW waterlichamen (van de 35) al volledig zijn ingericht. Dit zijn Nol Zeven, De Piet, Schouwen, Nieuwe Sluis, Boreel, Glerum en Poppekinderen. In deze waterlichamen worden voor de KRW geen natuurvriendelijke oevers meer aangelegd.

In 2014 is alleen de capaciteit van gemaal Groenewege verhoogd van 80 naar 90 m³/min. In 2015 wordt daarboven nog een extra pomp geïnstalleerd (van 45 m³/min).

In 2014 zijn 7 vispassages aangelegd. Het betreft 3 passages die een waterlichaam hebben verbonden met buitenwater, namelijk bij Loohoek (gemaal Loohoek), Duiveland Ouwerkerk en Duiveland Oosterland (gemaal Duiveland). Daarnaast zijn er 4 passages aangelegd bij stuwen (2 in Schouwen en 2 in de Scherpenissepolder).

In totaal is in 2014 een netto investeringsvolume van circa € 9,5 miljoen besteed aan het op orde brengen van het gebied. Daarmee is in 2014 voldoende voortgang geboekt (3%). Door vertraging, die in voorgaande jaren is opgelopen, blijft de totale voortgang echter achter op de prognose (45% in plaats van 47%).

Oeverherstel

In het beheergebied van waterschap Scheldestromen komt jaarlijks veel schade voor aan oevers. Vooral in gebieden met een instabiele bodemsamenstelling (bv. zand op veen) in combinatie met hoge stroomsnelheden is de schade groot. In 2014 was gepland om circa 18 km oever aan te pakken. Hiervan is 15 km gerealiseerd in 2014. Ter compensatie van doorgeschoven verplichtingen uit 2013 is per gebied circa € 10.000,- minder besteed.

De noodzaak van oeverherstel binnen het stedelijk gebied wordt meer. In 2014 heeft niet al het noodzakelijk oeverherstel in het stedelijk gebied kunnen plaatsvinden in verband met beperkte financiële middelen.

Maaien waterlopen landelijk en stedelijk gebied

Het maaien van het watersysteem in het landelijk gebied wordt uitgevoerd in eigen beheer en door aannemers via uitbesteding. Momenteel wordt een drietal verschillende methoden toegepast, hetgeen afgelopen jaren is ontstaan door sterk regionaal gestuurde wensen. Mede hierdoor en een gunstig najaar met relatief weinig neerslag kan worden geconcludeerd dat het maaierwerk in 2014 verlopen is met weinig tot geen klachten. In het stedelijk gebied boven de Westerschelde werden de maaierwerkzaamheden uitgevoerd in opdracht van de gemeenten (via aannemers). De kosten voor het jaarlijkse maaierwerk ten behoeve van de waterhuishoudkundige functie zijn 100% voor het waterschap (cf. overeenkomsten). Begin 2015 worden de werkzaamheden met de gemeenten geëvalueerd.

Gronddepots

In 2014 is circa 22.000 m³ grond aangevoerd en circa 18.250 m³ afgevoerd naar een werk. Er is circa 700 m³ verontreinigde grond (bestrijdingsmiddelen en asbest) afgevoerd naar een erkend verwerker. Eind 2014 is in totaal circa 43.600 m³ grond aanwezig op de depots.

Om het aanbod en de vraag van grond op elkaar af te stemmen wordt de maximale vullinggraad per depot bewaakt. De doelstelling is maximaal 80% per depot.

De vullinggraad van het gronddepot Hulst is structureel te hoog. De vullinggraad is eind 2014 86%, dat is 6% boven de norm. Verwacht wordt dat in 2015 bermgrond wordt toegepast in de wegbermen. De overige gronddepots voldoen wel aan de norm.

De vullinggraad van het gronddepot Sint Maartensdijk is het laagst (7%).

5 van de 6 gronddepots zijn operationeel. Het gronddepot bij de Oostkade te Terneuzen is nog niet ingericht. Het investeringsbedrag voor de inrichting van dat depot is nog niet beschikbaar gesteld. In West Zeeuws-Vlaanderen is nog geen geschikte locatie gevonden voor de aanleg van een gronddepot.

Het samenvoegen en splitsen van partijen grond vindt formeel plaats onder de term partijdefinitie. Verwacht wordt dat de partijdefinitie vanuit het gewijzigde Besluit bodemkwaliteit (Bbk) geen stand zal houden. Het Rijk heeft nog geen standpunt ingenomen, eerst wordt de Omgevingswet herzien, daarna volgt het Bbk. Naar aanleiding daarvan is de certificering (BRL9335-1) van de gronddepots uitgesteld.

Onderhoud kunstwerken

Tot het watersysteemonderhoud behoort ook het onderhoud aan kunstwerken zoals stuwen en duikers. In 2014 zijn in het gebied diverse stuwen grondig gerenoveerd en indien nodig vervangen. Het onderhoud aan stuwen is in 2014 getemporeerd om de kosten van doorgeschoven verplichtingen 2013 op te vangen binnen het beschikbare begrotingsbudget.

Voor de komende jaren zal het planmatig onderhoud aan de stuwen worden voortgezet bij voldoende middelen. Net als voorgaande jaren zijn volgend op de baggerwerkzaamheden duikers doorgespoten met een zogenoemde hogedrukinstallatie.

In 2014 heeft een aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar oude duikers en sluizen in het waterschapsgebied. Uit het totaal van de onderzoeksresultaten (2013-2014) blijkt dat er zich 238 oude duikers en sluizen in het waterschapsgebied bevinden. Deze hebben allen cultuurhistorische waarde. Van 88 objecten is de cultuurhistorische waarde aan te merken als hoog. Hiervan zijn 7 objecten (sluizen) als rijksmonument beschermd.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Percentage van het aantal km waterlopen maaien (talud/oever)-maaieren 8417 km talud/oever exclusief BOB	99%	ja	99%
Aanleg km oevers verruiming KRW waterlichamen	23	nee	17

2.2.4 Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems

Het product richt zich op:

Verwijderen van bagger- en saneringsspecie uit watersystemen en indien noodzakelijk dit milieu hygiënisch passend verwerken.

Wat willen we bereiken?

Een niet door bagger- en saneringsspecie in zijn functioneren belemmerd watersysteem en het voorkomen van milieurisico's. Het leveren van een bijdrage aan het bereiken van de doelstellingen voor de waterhoeveelheid en -kwaliteit, zoals die zijn vastgelegd in het daarvoor beschikbare instrumentarium (peilbesluit, waterakkoord) of zoals anders als beleidsdoelstelling gedefinieerd.

Wat hebben we gedaan?

Ook in 2014 is uitvoering gegeven aan het baggerwerk volgens de acht jaarlijkse cyclus in zowel het landelijk gebied en stedelijk gebied (boven de Westerschelde). Verder is samen met de provincie en de gemeenten gewerkt aan het vinden van locaties waar bagger (en grond) doelmatig kan worden verwerkt of hergebruikt (Ruimte voor Bagger). Het baggerwerk in het landelijk en stedelijk gebied is relatief goed verlopen. De gunstige weersomstandigheden hebben hier aan bijgedragen. In het programma was ook de sanering van baggerspecie en noodzakelijk oeverherstel van de Westelijke Rijkswaterleiding (WRWL) opgenomen. Alleen de afwerking van de depotlocatie heeft niet meer kunnen plaatsvinden in 2014. Alle overige werkzaamheden zijn afgerond.

Baggerspeciedepots

In 2014 is circa 16.900 m³ baggerspecie aangevoerd en circa 13.000 m³ steekvaste specie afgevoerd. Eind 2014 is in totaal circa 36.900 m³ baggerspecie aanwezig op de depots.

Baggerspecie wordt ontwaterd en gerijpt tot steekvaste baggerspecie en vervolgens toegepast in een grootschalige bodemtoepassing. In 2014 is 12.842 m³ steekvaste baggerspeciedepots toegepast in grootschalige bodemtoepassingen:

- 786 m³ uit depot Nummer Een naar Waterdunen;
- 2.757 m³ uit depot Mortiere naar Sint Laurens (geluidswal);
- 5.903 m³ uit depot Willem-Annapolder, Walcheren, Noorderweg en Oostelijke Bermweg naar het project verbreding Sloeweg;
- 860 m³ uit depot Walcheren naar weiland Fort de Ruijterweg;
- 2.536 m³ uit depot Welgelegen naar Tuttelhoek (afdekken stortplaats).

Er is 138 m³ verontreinigde baggerspecie (PAK en zware metalen) afgevoerd naar een verwerker.

Het depotbeheer biedt ruimte voor opslag en bewerking van baggerspecie. De maximale vullinggraad wordt bewaakt. De doelstelling is maximaal 80% per depot.

De vullinggraad van baggerspeciedepot Nummer Een is in 2014 te hoog. De vullinggraad is eind 2014 103%, dat is 23% boven de norm. De specie is in 2015 nog onvoldoende ontwaterd om toe te passen in een grootschalige bodemtoepassing. De overige baggerspeciedepots voldoen wel aan de norm.

In 4 van de 10 baggerspeciedepots is geen baggerspecie aangevoerd. De baggerspecie vanuit Torenvliet is niet naar depot Abeelseweg maar naar een weilanddepot gebracht.

In depot Mortiere en Verseputseweg wordt geen baggerspecie aangevoerd. De specie wordt aangevoerd naar Sint Laurens en de Landschapsterp te Zierikzee, dat zijn opslagplaatsen binnen de contouren van een toepassing. Deze locaties vallen niet onder het certificaat. Depot Oostelijke Bermweg vervalt door de komst van de marinierskazerne. In het kader daarvan wordt het depot Walcheren te Ritthem uitgebreid.

De baggerspeciedepots zijn ministerieel erkend, daarvoor moet het depotbeheer beschikken over de certificaten ISO 9001:2008 (kwaliteitszorgsysteem) en BRL SIKB 7500, protocol 7511 ontwatering en rijping baggerspecie. In mei 2014 heeft de certificeerinstelling KIWA een opvolgaudit uitgevoerd. Het kwaliteitszorgsysteem (ISO9001:2008) voldeed aan alle voorschriften. Op het gebied van het procescertificaat werd 1 tekortkoming vastgesteld. Het depotbeheer heeft maatregelen genomen, deze zijn ingediend bij KIWA en goedgekeurd. Baggerspeciedepot Nummer Een is nog niet ministerieel erkend, dat komt omdat de definitieve vergunningen (water- en omgevingsvergunning) nog niet zijn verleend. Verwacht wordt dat de aanvraag voor certificering in het 2^e kwartaal 2015 plaats vindt.

Het baggerspeciedepot bij de Oostkade te Terneuzen is nog niet ingericht. Het investeringsproject staat voor 2015/2016 gepland.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Percentage van het aantal km verwijderen en verwerken verspreidbare baggerspecie baggeren 1.206 km waterloop	80%	ja	80%

2.2.5 Beheer hoeveelheid water

Het product richt zich op:

Het door middel van regulerende kunstwerken invloed uitoefenen op de hoeveelheid water, het oppervlaktewaterpeil en de waterkwaliteit in het watersysteem.

Wat willen we bereiken?

Het leveren van een bijdrage aan het bereiken van een goed functionerend watersysteem dat is afgestemd op de gebruiksfuncties van het gebied en de daarbij gewenste waterkwaliteit. Verder het voorkomen van wateroverlast in natte jaargetijden, het zoveel mogelijk voorkomen van watertekorten in droge jaargetijden en het verbeteren van de waterkwaliteit door het peil op de functie van het gebied af te stemmen conform de in peilbesluiten vastgestelde streefpeilen.

Wat hebben we gedaan?

Er zijn van een aantal stuwen, de stuwkleppen en damwandconstructie's vervangen en Arbo maatregelen uitgevoerd. Daarnaast zijn enkele nieuwe objecten geautomatiseerd en zijn verouderde geautomatiseerde objecten elektrisch vernieuwd.

Er is gestart met het maken van een vervangingsschema van stuwen. Dit om een betere inzage te hebben op langere termijn voor de budgettering.

In 2014 is het telemetriesysteem voor het centraal op afstand bedienen van stuwen en gemalen, het zgn. 'CAW-systeem' verder uitgerold in regio Zuid. Op het systeem is ook een aantal stuwen geplaatst in het kader van de uitvoering van de PWO maatregelen.

Als proef is in gemaal Dekker een energiezuinig programma geïnstalleerd, getest en geëvalueerd, de uitrol naar andere gemalen staat gepland vanaf 2015. Hierdoor wordt een energiebesparing gerealiseerd.

Daarnaast is per peilgebied het niveau van de laagst gelegen bebouwing en maaiveld in beeld gebracht. Hierdoor is op termijn meer sturing mogelijk om te voldoen aan de werknormen WB21.

Alle technische installaties, stuwen en poldergemalen, zijn met de beschikbare middelen onderhouden op basis van het onderhoudmanagementsysteem.

In 2014 is het beleid Asset Management verder ingevoerd.

Prestaties	Norm	Conform norm 31-12	Voortgang 31-12
Aantal aangelegde vishevels en vispassages bij stuwen	11	nee	7
Capaciteitsvergroting gemalen	2	nee	50%
Voldoen aan afgesproken bandbreedte per peilgebied, aantal afwijkingen door technisch falen	Max. 5	ja	3

2.2.6 Calamiteitenbestrijding watersystemen

Het product richt zich op:

Bestrijding van afwijkingen van de gewenste hoeveelheid water dan wel de kwaliteit of ecologische toestand daarvan voor zover dat niet onder de normale bedrijfsvoering valt.

Wat willen we bereiken?

Een adequate aanpak van calamiteiten waarbij duidelijkheid is bij betrokkenen over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Jaarlijks zal een oefening worden gehouden om zowel organisatorische aspecten als de communicatie en bereikbaarheid te oefenen. Oefeningen zullen vooral gericht zijn op wateroverlast, maar ook calamiteiten op het gebied van de waterkwaliteit zullen in de komende jaren aan bod komen.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 hebben zich problemen voorgedaan met de waterkwaliteit in de Lekvijver te Oost-Souburg. Onduidelijk is wat de oorzaak precies is geweest van de slechte waterkwaliteit. Vooral de omgeving had veel last van stank en er was sprake van vissterfte. Uiteindelijk is er voor gekozen om het water te verversen. De aanpak van de problematiek wordt nader geëvalueerd en wordt in het eerste kwartaal van 2015 afgerond. Daarnaast is door overlast van de Waterteunisbloem (een uitheemse plant) in Oost-Zeeuws-Vlaanderen een extra maaironde noodzakelijk gebleken, die niet was voorzien.

2.2.7 Monitoring watersystemen

Het product richt zich op:

Het verzamelen, bewerken, toetsen, analyseren en rapporteren van meetgegevens voor zowel het waterkwantiteits- als het waterkwaliteitsbeheer (met uitzondering van gegevens over de waterbodems).

Wat willen we bereiken?

Een doelmatige invulling van de monitoring waterbeheer, die aansluit bij de organisatiebrede aanpak van monitoring. Het gaat om het vastleggen van integraal beleid voor de betrokken afdelingen. De monitoringsinspanning wordt daarbij per onderdeel afgestemd op de doelen die ermee worden nagestreefd. Hierbij wordt ook invulling gegeven aan het beheer en de kwaliteitsborging van alle verzamelde gegevens en de wijze waarop de resultaten worden gepresenteerd.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 is een begin gemaakt met een optimalisatieslag van de monitoring waterbeheer. Deze loopt door in 2015.

In 2014 is het monitoringplan waterkwantiteit opgesteld en in december vastgesteld.

In 2015 krijgt dit vervolg met een uitvoeringsplan en een beheerorganisatie. In 2014 zijn echter al enkele acties uit het plan uitgevoerd (onder meer aanpassing van software).

De monitoringsprogramma's 2014 zijn uitgevoerd.

2.2.8 Waterwetvergunningen en meldingen

Het product richt zich op:

Regulering op basis van de Waterwet en daaruit voortvloeiende de daarmee samenhangende regelgeving alsmede daaraan gerelateerde overeenkomsten.

Wat willen we bereiken?

Het reguleren van emissies naar oppervlaktewater, zodanig dat deze het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Dit kan worden bereikt door een adequaat niveau van vergunningverlening c.q. advisering (en handhaving), het optimaliseren van de afvalwaterketenen stimulering van derden.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 werden binnen de termijn afgehandeld:

- 11 watervergunningen;
- 42 adviezen in het kader van de Wabo;
- 96 meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit;
- 70 meldingen in het kader van het Besluit lozen buiten inrichtingen en
- 1 melding in het kader van het Besluit lozing afvalwater huishouden.

Tevens is een klanttevredenheidsonderzoek gestart om onze dienstverlening op vlak van vergunningverlening zo nodig aan te passen. De resultaten hiervan worden in de loop van 2015 bekend.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Aanvragen vergunningen binnen de wettelijke termijn van 8 weken afhandelen	88%	ja	99%

2.2.9 Handhaving Waterwet

Het product richt zich op:

Het door toezicht en het toepassen van (juridische) middelen bereiken dat de Waterwet, daaruit voortvloeiende of daarmee samenhangende regelgeving alsmede daaraan gerelateerde overeenkomsten worden nageleefd.

Wat willen we bereiken?

Het reguleren van emissies naar oppervlaktewater, zodanig dat deze het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Hiervoor is in 2012 een nieuw emissiebeleid vastgesteld. Daarnaast spelen een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving van de Waterwet, het optimaliseren van de afvalwaterketen en stimulering van derden hierbij een belangrijke rol.

Wat hebben we gedaan?

Het toezicht op de indirecte lozingen is met ingang van 1 januari van het verslagjaar ondergebracht bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD). Aangezien de bemonstering nog plaatsvond op basis van het bemonsteringsplan van het waterschap is de nodige tijd gestoken in de begeleiding hiervan omdat de start van een dergelijke dienst nu eenmaal de nodige extra inspanningen vraagt.

Daarnaast is uitvoering gegeven aan het HUP. Het nalevingspercentage is ook dit jaar weer goed te noemen. In 95% van de gecontroleerde lozingen werd voldaan aan de gestelde voorschriften. In het verslagjaar is een lichte toename gezien van overtredingen waarbij de slootaluds (mee)gespoten worden met gewasbestrijdingsmiddelen. In deze is waarschuwend opgetreden.

De naleving op het gebied van de keur is in het algemeen goed te noemen. De aanpak van de gemelde situaties is in het verslagjaar enigszins achter gebleven als gevolg van een mindere capaciteit gedurende een deel van het jaar als gevolg van het vertrek van een medewerker en ziekte. Aangezien het veelal om zaken gaat die niet spoedeisend zijn heeft dit voor de taakuitvoering geen negatieve gevolgen gehad.

2.2.10 Rioleringsplannen en subsidies lozingen

Het product richt zich op:

Advisering en toetsing van gemeentelijke rioleringsplannen en de beschikking op aanvragen tot een financiële bijdrage voor de sanering van ongewenste puntlozingen op oppervlaktewater, voor de aanleg van een IBA dan wel voor het afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering.

Wat willen we bereiken?

Het reguleren van emissies naar oppervlaktewater, zodanig dat deze het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Hiervoor is in 2013 de nota Beleidsregels emissie vastgesteld. Deze nota is een uitwerking van een aantal relevante activiteiten uit Beleidsnota Emissie ten behoeve van de toetsing van afvalwateraspecten van nieuwe of uitbreidende activiteiten. Daarnaast spelen een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving van de Waterwet, het optimaliseren van de afvalwaterketen en stimulering van derden hierbij een belangrijke rol.

Wat hebben we gedaan?

De Nota Riolering is in 2014 vastgesteld. In deze nota is het beleid van het waterschap voor afstemming over riolering met gemeenten. Anders dan in voorgaande beleidsnota's over riolering ligt de nadruk dus op afstemming van de taken van het waterschap en gemeenten en niet op een opsomming van beleidsregels en normen. De focus hierbij ligt op de planvormprocessen, met praktische input voor het uitwerken van gemeentelijke rioleringsplannen en verwante planvormen binnen de afvalwaterketen.

In 2014 zijn 110 plannen binnen de gestelde termijn afgehandeld. Tevens is een systematiek ontwikkeld om na te gaan welk percentage van onze uitgebrachte adviezen op vlak van 'riolering' door de gemeenten werd opgevolgd. Dit bleek 95% te zijn.

2.2.11 Aanpak diffuse emissies derden

Het product richt zich op:

Activiteiten en projecten van waterschappen die uitsluitend zijn gericht op de aanpak van (vaak specifieke) diffuse emissies van derden.

Wat willen we bereiken?

Het reguleren van emissies naar oppervlaktewater, zodanig dat deze het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Hiervoor is in 2012 een nieuw emissiebeleid vastgesteld. Daarnaast spelen een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving van de Waterwet, het optimaliseren van de afvalwaterketen en stimulering van derden hierbij een belangrijke rol.

Wat hebben we gedaan?

De Nota Beleidsregels emissie is geactualiseerd en uitgebreid met o.a. de volgende activiteiten/ emissiebronnen: aquacultuur, glastuinbouw, mestverwerkingsinstallaties en lozingen vanuit landbouwbedrijven (zoals beschreven in het onlangs herzien Activiteitenbesluit).

In het samenwerkingsverband Mineralen Middelen Meester is het tweejarige project 'Aanpak restvloeistoffen gewasbescherming Zeeland' afgerond. Hierbij zijn op circa 25 locaties in het beheergebied voorzieningen voor de opvang en zuivering van restvloeistoffen gerealiseerd. Ook vonden bijeenkomsten plaats in het kader van de aanpak van emissies uit de glastuinbouw en uit de veehouderij.

In samenwerking met de ZLTO zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de opzet van een project in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Dit project wordt in 2015 verder uitgewerkt. Daarbij worden emissies vanuit diverse regionale teelten betrokken.

In samenwerking met de provincie Zeeland, de VZG, ZLTO en Evides is een projectplan opgesteld voor Schoon Water Zeeland. Voor dit project - dat past in de kaders van de Green Deal Schoon Water - is door Gedeputeerde Staten van Zeeland een substantiële bijdrage in de kosten toegezegd. Het project wordt uitgevoerd in de periode 2015 t/m 2018.

In het kader van de uitvoering van de aan de waterschappen toegedeelde acties in de 2^e Nota Duurzame Gewasbescherming zijn o.a. acties voorbereid op de onderdelen optimalisering monitoring gewasbeschermingsmiddelen en aanpak grensoverschrijdende probleemstoffen.

Vanuit het waterschap is deelgenomen aan landelijke (Unie)overleggen over de implementatie van het GLB. Daarbij is gewerkt aan de inpassing van de DAW-maatregelenlijst (zgn. BOOT-lijst) in POP3 en aan mogelijke synergie in de uitvoering van pijler 1 en het emissiebeleid. Het geheel wordt in 2015 zowel op landelijk als regionaal niveau verder afgerond.

Het waterschap heeft meegewerkt aan de communicatie in de regio van het nieuwe beleid voor gewasbeschermingsmiddelen in de openbare ruimte.

In 2014 zijn de data van de monitoring van gewasbeschermingsmiddelen in Zeeland over de periode 2009 - 2013 door een extern bureau geëvalueerd. Deze evaluatie wordt gebruikt als uitgangspunt bij de opzet van het DAW en Schoon Water Zeeland.

Samen met enkele andere waterschappen is in STOWA-verband gewerkt aan het ontwikkelen van een methode om het risico van de lozing van medicijnresten uit rwzi's te kunnen prioriteren. In 2015 zal deze methode beschikbaar komen.

Het Life+ project NOPE (no pesticides) is niet doorgeslagen omdat het niet voor een Europese subsidie in aanmerking kwam.

2.2.12 Wat heeft het gekost?

x € 1.000

Lasten / baten	Beleidsproduct	Begroting	Rekening
Lasten	Planvorming watersystemen	3.326	3.277
	Beheersinstrumenten watersystemen	854	818
	Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	13.291	12.712
	Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	3.441	3.383
	Beheer hoeveelheid water	8.198	7.409
	Calamiteitenbestrijding watersystemen	87	163
	Monitoring watersystemen	1.423	1.370
	Waterwetvergunningen en meldingen	196	188
	Handhaving Waterwet	1.359	982
	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	393	340
	Aanpak diffuse emissies derden	225	151
	Totaal lasten	32.793	30.793
Baten	Planvorming watersystemen	0	-16
	Beheersinstrumenten watersystemen	0	0
	Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	-2	-8
	Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	-149	-551
	Beheer hoeveelheid water	0	-29
	Calamiteitenbestrijding watersystemen	0	-2
	Monitoring watersystemen	0	-12
	Waterwetvergunningen en meldingen	0	0
	Handhaving Waterwet	-9	-4
	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	0	0
	Aanpak diffuse emissies derden	0	-5
	Totaal baten	-160	-627
	Netto kosten programma watersystemen	32.633	30.166

Het voordelig verschil van € 2.467.000,- op dit programma kan als volgt worden toegelicht.

- bijdrage van het Rijk in het project Westelijke rijkswaterleiding	€ 414.000,-
- lagere exploitatiekosten muskrattenbestrijding	€ 133.000,-
- lagere kapitaallasten door o.a. een lager renteomslagpercentage	€ 997.000,-
- lagere personeelslasten, minder besteding uren	€ 561.000,-
- lagere kosten energie gemalen en stuwen	€ 100.000,-
- lagere doorberekening ondersteunende beheerproducten	€ 90.000,-
- diverse opbrengsten en lagere onderhoudskosten	€ 172.000,-
	<u>€ 2.467.000,-</u>

2.3 Programma afvalwaterketen

Het strategisch doel van dit programma is schoon en voldoende (niet te veel en niet te weinig) oppervlaktewater.

De producten betreffen:

- planvorming afvalwaterketen (eigen plannen en plannen van derden);
- getransporteerd afvalwater;
- gezuiverd afvalwater;
- verwerkt slib.

2.3.1 Planvorming afvalwaterketen

De producten richten zich op:

- Formuleren en vastleggen van het strategisch beleid van het waterschap voor zowel de reglementaire beheerstaken (zuiveringsbeheer) als de wijze waarop op (dreigende) calamiteiten wordt gereageerd.
- De activiteiten van het waterschap gericht op het toetsen van, reageren op en beïnvloeden van de beleids(vormende) en ruimtelijke plannen van derden.

Wat willen we bereiken?

Duidelijkheid geven over de doelstellingen van het waterschap, de wijze waarop en het moment wanneer deze zullen worden gerealiseerd en de gevolgen daarvan inclusief de financiële consequenties. De belangen van de taken van het waterschap (jegens derden) veiligstellen.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 is de Optimalisatiestudie Afvalwatersysteem (OAS) Westerschouwen afgerond. Doel van deze OAS is om het verzorgingsgebied van de rwzi Westerschouwen tezamen met de gemeente Schouwen-Duiveland tegen de laagst maatschappelijke kosten duurzaam en toekomstbestendig in te richten. Bij het waterschap zijn de plannen inmiddels bestuurlijk vastgesteld; bij de gemeente Schouwen-Duiveland zal dat begin 2015 plaatsvinden waarna de onderlinge afspraken in een tussen de gemeente en het waterschap te sluiten convenant zullen worden vastgelegd.

In 2014 is gestart met het project 'Overeenkomst doelmatig beheer Afvalwatertransportsysteem (ATS) Terneuzen'. Delen van het transportsysteem van het waterschap hebben ook een inzamel- en bergingsfunctie voor de gemeente. Het doel van dit project is om met de gemeente Terneuzen een overeenkomst te sluiten waarin de verantwoordelijkheden ten aanzien van het ATS Terneuzen zijn vastgelegd. Naar verwachting zal dit project medio 2015 worden afgerond.

In de loop van 2014 is tevens een aanvang gemaakt met de evaluatie van de Strategienota Afvalwaterketen die in 2012 is vastgesteld. Bedoeling is om door deze evaluatie inzicht te krijgen in de voortgang en resultaten van het uitvoeringsprogramma van de strategienota zodat - zo nodig- tijdige bijstelling van beleid en strategie mogelijk is. De evaluatie wordt begin 2015 afgerond.

In 2014 heeft de Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (SAZ) door de toetreding van Evides waterbedrijf een nieuwe mijlpaal bereikt. Naar aanleiding hiervan is de naam veranderd in SAZ+. Het waterschap leverde aan vrijwel alle thema-, werk- en kennisgroepen die binnen de SAZ+ werkzaam zijn, een actieve bijdrage.

Een door het ministerie ingestelde Visitatiecommissie Waterketen (VCW) heeft de vraag onderzocht of het behalen van de in het Bestuursakkoord Water afgesproken doelen over kosten, kwetsbaarheid en kwaliteit tot de gewenste besparingen leidt. De VCW heeft alle samenwerkingsverbanden beoordeeld op ambitieniveau voor de kostenbesparing, de concreetheid van de plannen en de implementatie daarvan. In haar eindoordeel sprak de VCW eind 2014 haar vertrouwen uit dat 'de regio haar besparingsambitie in balans met de k's van kwaliteit en kwetsbaarheid zal kunnen realiseren'. De commissie beoordeelde de voortgang op vlak van samenwerking in de afvalwaterketen in Zeeland als 'zeer positief'.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Aandeel persgemalen waarvan de capaciteit groter of gelijk is aan dat wat afgesproken is met de gemeenten (voldoen aan afnameverplichting)	98%	nee	97,5%

2.3.2 Getransporteerd afvalwater

Het product richt zich op:

Het door het bouwen, verwerven, beheren, onderhouden en bedienen van transportgemalen en -leidingen mogelijk maken dat afvalwater wordt getransporteerd.

Wat willen we bereiken?

Al het aangeboden afvalwater, dat in de gemeentelijke riolering is verzameld, vanaf het overnamepunt getransporteerd naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie en daarmee voorkomen dat afvalwater ongezuiverd op oppervlaktewater wordt geloosd.

Zorgen dat al het aangeboden afvalwater, minimaal conform de met de gemeente overeengekomen afnameverplichting, wordt getransporteerd en gezuiverd tenminste volgens de wettelijk vereiste reductiedoelstellingen van geloosde stoffen.

In 2014 wordt in vervolg op 2013 invulling gegeven aan de vastgestelde Strategienota afvalwaterketen 2012-2021.

In het kader van duurzaamheid streeft het waterschap naar verbetering van de energieefficiency conform de gemaakte afspraken uit de MeerJarenAfspraak energie efficiency (MJA3). De maatregelen die hieruit volgen zijn vastgelegd in het EnergieEfficiencyPlan (EEP) 2013-2016.

Wat hebben we gedaan?

Door de gemeenten wordt het afvalwater ingezameld met behulp van rioleringsstelsels. Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt over de hoeveelheden afvalwater die door het waterschap afgevoerd moeten worden naar de rwzi's, de zgn. afnameverplichting. De streefwaarde voor de afnameverplichting is gesteld op 98%. Het behaalde resultaat in 2014 is lager dan de norm en is ten opzichte van 2013 0,7% lager ondanks diverse ver- en nieuwbouwprojecten. De prestatie van een aantal individuele rioolgemalen met name in regio Zuid is lager door verminderde pompcapaciteit.

De getransporteerde hoeveelheid afvalwater is ten opzichte van andere jaren lager dan het gemiddelde en ten opzichte van 2013 is dit 8,5% lager. Het energieverbruik is lager dan het gemiddelde over voorgaande jaren.

2.3.3 Gezuiverd afvalwater

Het product richt zich op:

Het door het realiseren, overnemen, beheren, onderhouden en exploiteren van rioolwaterzuiveringsinstallaties en iba-inrichtingen zorgen dat het aangeboden afvalwater wordt gezuiverd.

Wat willen we bereiken?

Zorgen dat al het aangeboden afvalwater, minimaal conform de met de gemeente overeengekomen afnameverplichting, wordt getransporteerd en gezuiverd ten minste volgens de wettelijk vereiste reductiedoelstellingen van geloosde stoffen. In 2014 wordt in het vervolg op 2013 invulling gegeven aan de vastgestelde Strategienota afvalwaterketen.

In het kader van duurzaamheid streeft het waterschap naar verbetering van de energie-efficiency conform de gemaakte afspraken uit de MJA3. De maatregelen die hieruit voortvloeien zijn vastgelegd in het EEP 2013-2016.

Wat hebben we gedaan?

Het doel is te voldoen aan wet- en regelgeving met in achtneming van een zo efficiënt mogelijke wijze van behandelen van afvalwater. Voor de parameters chemisch zuurstofverbruik (CZV), fosfaat (P) en stikstof (N) zijn lozingseisen van kracht. De normen en prestaties in 2014 staan vermeld in onderstaande tabel. In de omgevingsvergunningen gebaseerd op de Wabo en Waterwet, zijn eisen opgenomen voor de individuele rwzi's. In 2014 is sprake van 3 overschrijdingen van de normen. Hoofdzakelijk worden deze overschrijdingen veroorzaakt door uitspoeling van slib als gevolg van een minder goed functionerend zuiveringsproces in combinatie met veel neerslag. Er hebben zich twee incidenten voorgedaan met een biogasspui door uitval van de gasmotoren op de rwzi Walcheren en rwzi Terneuzen.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Voldoen aan Waterregeling: fosfaatverwijdering groter of gelijk aan	75%	ja	76,2%
Voldoen aan Waterregeling: stikstofverwijdering groter of gelijk aan	75%	ja	80,2%
Voldoen aan Waterregeling: chemisch zuurstofverbruik groter of gelijk aan	85%	ja	90,0%

2.3.4 Verwerkt slib

Het product richt zich op:

Het door het realiseren, beheren, onderhouden en exploiteren van slibverwerkingsinstallaties zorgen dat het zuiverings-slib en de andere restproducten van een rwzi of iba die voor een eindbestemming worden aangeboden tot een eindproduct worden verwerkt.

Wat willen we bereiken?

Het zorgen voor adequate verwerking van zuiverings-slib en een zodanige verwerkingscapaciteit dat aan de daaraan gestelde eisen wordt voldaan.

In 2014 wordt invulling gegeven aan de vastgestelde Strategienota afvalwaterketen. Onderdeel van deze nota vormt de slibstrategiestudie, waarin specifiek wordt ingegaan op logistiek, vergisting en ontwatering van zuiverings-slib.

Naast het bewust omgaan met energie zal ook in 2014 weer een belangrijke bijdrage geleverd worden aan terugwinning van 'eindige' grondstoffen. Het ontwaterde slib wordt afgevoerd naar de Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) te Moerdijk. Het waterschap is aandeelhouder van de SNB. Bij de SNB wordt bij de verwerking van het slib de volledige CO2 uitstoot nuttig hergebruikt. De door de SNB gerealiseerde duurzaamheids- en energiebesparingsmaatregelen worden voor 7,8% op het conto van het waterschap bijgeschreven.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 is totaal 29.475 ton slib afgevoerd naar de NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). Dit is 411 ton minder dan begroot. Hierdoor is de afzet naar de SNB lager. Het ontwateringsresultaat is 23,5%. Het behaalde ontwateringsresultaat is 0,5% lager dan de hiervoor gestelde prestatie-indicator.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	voortgang 31-12
Beheren van slibverwerkingsinstallaties: droge stofgehalte ontwaterd zuiverings-slib	24%	Nee	23,5%

2.3.5 Wat heeft het gekost?

x € 1.000

Lasten / baten	Beleidsproduct	Begroting	Rekening
Lasten	Planvorming afvalwaterketen	874	901
	Getransporteerd afvalwater	7.721	8.016
	Gezuiverd afvalwater	14.915	15.135
	Verwerkt slib	4.323	4.727
	Totaal lasten	27.833	28.779
Baten	Planvorming afvalwaterketen	0	0
	Getransporteerd afvalwater	-65	-58
	Gezuiverd afvalwater	-259	-337
	Verwerkt slib	-5	-14
	Totaal baten	-329	-409
	Netto kosten programma afvalwaterketen	27.504	28.370

Dit programma is met € 866.000,- of 3% overschreden. Dit kan als volgt worden verklaard.

- hogere kapitaallasten o.a. door hoger omslagrentepercentage	€ 614.000,-
- hogere personeelslasten, meer besteding uren	€ 444.000,-
- hogere onderhoudskosten en leveringen	€ 56.000,-
- hogere energiekosten transportstelsels	€ 145.000,-
	€ 1.259.000,-
- lagere energiekosten rioolwaterzuiveringsinstallaties	€ 307.000,-
- hogere vergoedingen o.a. IBA's en lozingen door derden	€ 86.000,-
	€ 393.000,-
	<u>€ 866.000,-</u>

○

2.4 Programma's wegen

In goede staat verkerende verkeersveilige wegen, fietspaden en parkeerterreinen (inclusief bermbeplanting) is het strategisch doel van de programma's wegen. Deze bestaan uit:

- planvorming wegen (eigen plannen en plannen van derden);
- beheersinstrumenten wegen;
- aanleg en onderhoud wegen;
- wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid.

2.4.1 Planvorming wegen

De producten richten zich op:

- Formuleren en vastleggen van het strategisch beleid van het waterschap voor zowel de reglementaire beheerstaken (wegenbeheer) als de wijze waarop op (dreigende) calamiteiten wordt gereageerd.
- De activiteiten van het waterschap gericht op het toetsen van, reageren op en beïnvloeden van de beleids(vormende) en ruimtelijke plannen van derden.

Wat willen we bereiken?

Duidelijkheid geven over de doelstellingen van het waterschap, de wijze waarop en het moment wanneer deze zullen worden gerealiseerd en de gevolgen daarvan inclusief de financiële consequenties.

Het waterschap streeft naar in goede staat verkerende, verkeersveilige wegen, fietspaden en parkeerterreinen (inclusief bermbeplanting).

Verder wordt het beleid geactualiseerd, worden er projecten voorbereid en worden adviezen opgesteld ten aanzien van plannen van derden met als doel het waterschapsbelang en het maatschappelijk belang optimaal te behartigen.

Wat hebben we gedaan?

- Eigen plannen

In 2012 is door de Zeeuwse wegbeheerders opdracht gegeven voor het opstellen van de Kwaliteits-toets Zeeuwse wegencategorisering binnen en buiten de kom. Over de consequenties van de Kwaliteitstoets op de eveneens in 2012 vastgestelde categorisering van het wegennet heeft in 2014 overleg plaats gevonden tussen de wegbeheerders. De uitkomst van deze discussie wordt in 2015 verwacht en zal worden verwerkt in de beleidsnotitie Verkeersveiligheid.

In 2014 is een beleidsnotitie opgesteld m.b.t. het beheer en onderhoud van uitwegen. Deze notitie beschrijft de werkwijze m.b.t. beheer en onderhoud van onverharde weggetjes die toegang bieden tot percelen van bedrijven of particulieren en waarvan vaak niet duidelijk was wie verantwoordelijk is voor onderhoudswerkzaamheden.

Daarnaast is een startnotitie opgesteld m.b.t. de overdracht van wegen. Deze startnotitie beschrijft welke aspecten van belang zijn bij het opstellen van beleid m.b.t. overdrachten en geeft een richting aan voor de beleidskeuzes. De beleidsnotitie zal in 2015 worden opgesteld.

Tot slot zijn diverse uitvoeringsplannen opgesteld en geactualiseerd waarin de werkwijze binnen de afdeling Wegen is beschreven. Het betreft bijvoorbeeld grasbeheer, verkeerstellingen en gladheidbestrijding.

De beleidsnotities "kunstwerken" en "rationeel wegbeheer" zijn doorgeschoven naar 2015.

Met betrekking tot de samenwerking gladheidbestrijding is samen met de partners gewerkt aan een nieuwe visie en is een aanzet gegeven voor een nieuw beleidsplan dat in 2015 zal worden afgerond en als basis zal dienen voor de samenwerking vanaf 2016 en tevens voor de nieuw aan te besteden contracten voor de periode 2016-2020.

- Plannen van derden

Het waterschap levert een bijdrage aan het opstellen van plannen van derden en toetst hierbij de waterschapsbelangen. De maatschappelijke belangen worden hierbij in acht genomen. Hier- toe wordt geparticipeerd in diverse projectgroepen, themagroepen, werkgroepen en overige overlegstructuren. Zo is in 2014 onder andere deelgenomen aan overleg m.b.t. het inpassen van de Marinierskazerne, de reconstructies van de N61 (Hoek-Schoondijke), N62 (Sloeweg en Trac- taatweg) en de N258 (Absdale-Hulst), verkeersstudie Tholen, project Waterdunen enz.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	status 31-12
In te richten 80 km wegen	12,9 km	ja	14,6 km
In te richten 60 km wegen	32,2 km	nee	0,0 km
Aan te leggen fietspaden	6,3 km	nee	5,9 km
Minimum percentage score voldoende voor duur- zaamheid	92%	ja	92%
Minimum percentage score voldoende voor comfort	95%	ja	96%
Minimum percentage score voldoende voor aanzien	94%	ja	94%

Prioriteit is gegeven aan het inrichten van 80 km wegen; aan de inrichting van 60 km wegen is niets gedaan.

2.4.2 Beheersinstrumenten wegen

Het product richt zich op:

Het bijdragen aan, opzetten, actueel houden en periodiek controleren van de beheersinstrumenten (legger gemeenten en beheerregister waterschap), teneinde de staat van de wegen zichtbaar te maken.

Wat willen we bereiken?

Het inzichtelijk maken van de verhouding tussen de aanwezige kwaliteiten en de voorgeschreven kwaliteiten van de wegen en daarbij ook de geografische locatie van de taken en verantwoordelijkheden van het waterschap aangeven.

Wat hebben we gedaan?

In de programma's DgDialog en Geovisia staan de (beheer)gegevens van wegen en beplantingen. Om deze actueel te houden worden inspecties uitgevoerd.

De wegverhardingen worden jaarlijks door eigen medewerkers geïnspecteerd. De beplantingen zijn de afgelopen 4 jaar door derden geïnspecteerd. Vanaf 2015 zullen de beplantingen iedere 4 jaar worden geïnspecteerd door eigen medewerkers. Deze medewerkers volgen in 2015 de benodigde opleidingen.

Het beheer van de wegen en beplantingen is ook in 2014 op rationele wijze uitgevoerd waarbij de input voor de benodigde onderhoudsmaatregelen is gebaseerd op de informatie uit de eerder genoemde programma's. Daarnaast is de vakkennis van medewerkers essentieel om de juiste prioriteiten te stellen.

2.4.3 Aanleg en onderhoud wegen

Het programma richt zich op:

Het, op basis van het beheersplan Wegen, aanleggen, verwerven, verbeteren en onderhouden van wegen, wegbermen, bermsloten en kunstwerken wegbeheer.

Wat willen we bereiken?

Het binnen het bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsniveau brengen c.q. houden van het waterschapswegennet ten behoeve van het efficiënt en veilig vervoer van personen en goederen. Het waarborgen van een doelmatige ontsluiting en bereikbaarheid van de bestemmingen in het beheersgebied met een verantwoord niveau van verkeersveiligheid.

Door de aanleg van infrastructuur wordt de verkeersveiligheid verbeterd en waar nodig de bereikbaarheid vergroot. Onderhoud is noodzakelijk om het bestaande wegennet op een door het bestuur vastgesteld kwaliteitsniveau te houden. Concreet betekent dit een goede kwaliteit voor de hoofdwegen, fietspaden en parkeerterreinen en een sobere (maar voldoende veilige) kwaliteit voor de overige wegen en paden. Dit conform het vastgestelde beleid rationeel wegbeheer en het parkeerbeleidsplan. Verder wordt de beplanting structureel kwalitatief verbeterd door uitvoering van het beheerplan groen.

Wat hebben we gedaan?

Aanleg

Om de waterschapswegen te laten voldoen aan de eisen die daar vanuit duurzame veiligheid aan worden gesteld (essentiële Herkenbaarheidkenmerken) zijn drie 80 km/uur wegen ingericht met een totale lengte van 6 km. Het betreft de Mariekerkseweg (Meliskerke-Grijpskerke), Blauwpoortseweg (Meliskerke-Langendam) en Postweg (Tholen Reimerswaalseweg).

Verder zijn fietspaden gerealiseerd langs de Stolpweg (Schouwen-Duiveland) en de Stoofweg 2^e fase (Tholen). Met de realisatie van deze fietspaden wordt tevens invulling gegeven aan het *Kwaliteitsnet Landbouwverkeer Zeeland*. Dit project zorgt voor een veilige en vlotte doorstroming, waarbij het landbouwverkeer zoveel mogelijk gescheiden wordt van de kwetsbare en de snellere verkeersdeelnemers en beoogt daarnaast dat het landbouwverkeer buiten de dorpen en de steden blijft.

De norm van 6,3 km aan te leggen fietspad wordt niet gehaald door vertraging van de grondverwerving voor fietspad Geersdijk-Kortgene (Noord-Beveland), deze wordt in 2015 gerealiseerd. Daarnaast is de voorbereiding gestart dan wel voortgezet van de projecten fietsroute Terneuzen-Zeedorp (Zeeuws-Vlaanderen), fietspad Gerbernesseweg (Zuid-Beveland), fietspad Kortgene-Colijnsplaat (Noord-Beveland), fietspad Noordlangeweg (Noord-Beveland), fietspad Roterijdsdijk-Zuidijk (Schouwen-Duiveland), Korenweg-Stoofweg (Zuid-Beveland) en aanpassing Oomshoekseweg (Zuid-Beveland). Deze projecten worden in 2015 en de daarop volgende jaren gerealiseerd.

Onderhoud

Op basis van inspecties en inventarisaties wordt de staat van onderhoud van de wegen en de beplantingen bepaald. Vervolgens worden de maatregelen bepaald die nodig zijn om de wegen en de beplanting in goede staat te brengen of te houden.

Deze maatregelen worden geprioriteerd, voorbereid en uitgevoerd. Afhankelijk van de staat van onderhoud wordt gekozen voor klein onderhoud, groot onderhoud of reconstructie. De uitvoering van groot onderhoud en reconstructies wordt volledig op de markt gezet. Klein onderhoud is in 2014 ook grotendeels uitbesteed.

In de winterperiode wordt uitvoering gegeven aan het beheerplan groen (veelal van oktober tot maart). Bijzonder onderhoud (onderhoud aan jonge beplanting) vindt gedurende het gehele jaar plaats.

Parkeerterreinen

Het beheer van de betaalde parkeerterreinen op Walcheren en op de Veerse Dam is vanaf 2014 volledig uitbesteed aan de gemeente Veere.

2.4.4 Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid

Het product richt zich op:

Activiteiten voor een doelmatige ontsluiting en bereikbaarheid van de bestemmingen in het beheersgebied, alsmede een verkeersveilig gebruik van de wegen.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van de verkeersveiligheid wordt vooral gestalte gegeven door het inrichten van het wegennet conform de Essentiële Herkenbaarheidkenmerken. Bij het streven naar de doelstelling van het *Strategisch plan Verkeersveiligheid Zeeland 2010-2020*, zoals genoemd in de onderstaande prestatie-indicator, is dit het belangrijkste uitgangspunt.

Wat hebben we gedaan?

Naast het inrichten van wegen conform de Essentiële Herkenbaarheidkenmerken worden er verkeerstellingen uitgevoerd, worden verkeersongevallen geanalyseerd en gerapporteerd, worden verkeersbesluiten genomen en wordt invulling gegeven aan de gladheidbestrijding.

Op de belangrijke waterschapswegen worden door de provincie Zeeland op structurele wijze intensiteiten en snelheden gemonitord. Daarnaast wordt in eigen beheer door het waterschap intensiteiten geteld en snelheden gemeten.

De gegevens van deze verkeerstellingen worden onder andere gebruikt bij het bepalen van onderhoudsmaatregelen alsook de afhandeling van klachten.

De verkeersongevallengegevens worden door derden aangeleverd. De gegevens worden geanalyseerd en periodiek gerapporteerd. Door de eigen organisatie en door derden worden, met name in relatie tot de verkeersveiligheid, regelmatig verzoeken gedaan om verkeersmaatregelen te nemen. Voor het uitvoeren van deze verkeersmaatregelen bestaat vaak een wettelijke verplichting tot het nemen van verkeersbesluiten. Er wordt invulling gegeven aan het voorbereiden en afhandelen van deze verkeersbesluiten.

Prestaties	norm	conform norm 31-12	status 31-12
Minimum percentage score voldoende voor veiligheid	95%	ja	95%
Afname ernstige verkeersslachtoffers met jaarlijks 4 slachtoffers	4		

2.4.5 Wat heeft het gekost?

x € 1.000

Lasten / baten	Beleidsproduct	Begroting	Rekening
Lasten	Planvorming wegen	689	577
	Beheersinstrumenten wegen	195	172
	Aanleg en onderhoud wegen	19.287	19.380
	Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid	3.082	2.931
	Totaal lasten	23.253	23.060
Baten	Planvorming wegen	0	0
	Beheersinstrumenten wegen	0	0
	Aanleg en onderhoud wegen	-14.991	-15.206
	Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid	0	-26
	Totaal baten	-14.991	-15.232
	Netto kosten programma wegen	8.262	7.828

Het voordelig verschil op het programma wegen kan als volgt worden gespecificeerd.

- hogere bijdragen financiering wegenbeheer € 115.000,-
- hogere bijdragen beheer en onderhoud Veerse Meer € 64.000,-
- lagere personeelslasten, minder besteding uren o.a. aan het beheer en onderhoud parkeerterreinen € 184.000,-
- lagere doorberekening ondersteunende producten en tractie € 141.000,-
- lagere kosten beheer en onderhoud parkeerterreinen € 200.000,-
- lagere overige onderhoudskosten (per saldo) € 78.000,-
- € 782.000,-
- lagere opbrengst parkeerterreinen in verband met overdracht van het beheer aan de gemeente Veere € 348.000,-
- € 434.000,-

2.5 Programma optimale taakuitoefening

Optimale taakuitoefening en adequate dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- keur
- vergunningen en (keur)onthefingen
- handhaving keur
- vergunningverlening grondwaterbeheer
- handhaving grondwateronttrekkingen
- belastingheffing
- invordering
- bestuur
- externe communicatie

2.5.1 Keur

Het product richt zich op:

Maken en onderhouden van de verordening van het waterschap waarin de ge- en verbodsbepalingen zijn opgenomen ten aanzien van beheer, onderhoud en gebruik van de waterstaatkundige infrastructuur.

Wat willen we bereiken?

Door middel van een juridisch kader veilig stellen van de waterstaatkundige belangen.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 was het niet noodzakelijk een nieuwe Keur op te stellen c.q. de bestaande Keur te wijzigen. Wel vond toetsing plaats aan nieuw Wet- en regelgeving.

2.5.2 Vergunningen en (keur)onthefingen

Het product richt zich op:

Regulering op basis van de Keur en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving.

Wat willen we bereiken?

Gereguleerde aanpassingen aan het waterstaatkundig systeem in het beheersgebied door middel van het verlenen van watervergunningen op basis van de regels zoals vastgelegd in onder andere de Keur, Algemene regels en beleidsuitgangspunten van het waterschap.

Wat hebben we gedaan?

Er zijn ruim 700 aanvragen voor watervergunningen (inclusief 28 grondwatervergunningen) afgehandeld. Deze zijn door de betreffende afdelingen in behandeling genomen. De afdeling met het (grootste) belang heeft vervolgens de aanvraag afgehandeld. In de meeste gevallen is, onder het stellen van voorschriften, vergunning verleend. Enkele gevallen zijn geweigerd, ingetrokken of omgezet in een andere procedure (bijvoorbeeld ontheffing wegen). In verband met ontbrekende gegevens en/of ingewikkeldheid van aanvragen is in enkele gevallen de periode van 8 weken verlengd/overschreden. Dit is overlegd met en/of gemeld aan de aanvrager. Dit heeft niet tot klachten geleid.

Prestaties	Norm	Conform norm 31-12	Status 31-12
Aanvraag vergunning en keurontheffing afhandelen binnen 8 weken	88%	ja	99%

2.5.3 Handhaving keur

Het product richt zich op:

Toezicht en toepassen van (juridische) middelen gericht op het naleven van de Keur en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving.

Wat willen we bereiken?

Naleving van de Keur en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving om de belangen van de taken van het waterschap veilig te stellen.

Wat hebben we gedaan?

Er zijn in totaal 101 meldingen ontvangen van situaties die in strijd waren met de regelgeving. Dit betrof het niet naleven van de vergunningsvoorschriften of directe overtredingen van de keuren. Van de meldingen zijn er 64 situaties volledig afgerond, 26 situaties waren in behandeling waarbij al wel termijnen waren gesteld en 11 situaties moesten vanuit handhaving nog beoordeeld worden. Ingevolge het Handhaving Uitvoering Programma was het streven om 75% van de meldingen afgerond dan wel opgepakt te hebben. In het verslagjaar was dit percentage 64%. Dit lagere percentage werd veroorzaakt door openstaande vacature en inwerktermijn nieuwe collega en als gevolg van ziekte van een medewerker.

2.5.4 Vergunningverlening grondwaterbeheer

Het programma richt zich op:

De verlening van ontheffingen die te maken hebben met het grondwater. Het gaat met name om vergunningen voor grondwateronttrekkingen (zoals bronneringen), ontheffingen om de zeggenschap van het waterschap over drainages en ontheffingen bij infiltraties.

Wat willen we bereiken?

Het grondwaterbeheer (vergunningstelsel) is gericht op een duurzaam (voorraad)beheer van het grondwater in het algemeen en in bijzonder van het zoete grondwater, het zoveel mogelijk voorkomen van verdroging en het tegengaan van verzilting, waarbij de regels afhankelijk zijn van de functies van het water, de aard en duur van de onttrekking dan wel infiltratie, als de locatie daarvan.

Wat hebben we gedaan

In 2014 zijn 28 watervergunningen voor het onttrekken of infiltreren van grondwater verleend. Naar aanleiding van wijzigingsverzoeken op reeds verleende vergunningen zijn er twee wijzigingsbesluiten opgesteld. Op de verleende grondwatervergunningen zijn geen bezwaren binnengekomen. Daarnaast zijn er 117 meldingen van onttrekkingen geaccepteerd die onder de algemene regels vallen. Het meldingenproces is verder geoptimaliseerd (digitaal afhandelen van meldingen).

De meldingen en vergunningen zijn vervolgens in het Landelijk Grondwater Register (LGR) geregistreerd hetgeen relevant is in verband met het inzicht in (cumulatieve) effecten van onttrekkingen of infiltraties alsmede de mogelijkheid voor overheden tot het maken van analyses en rapportages die samenhangen met het operationeel grondwaterbeheer.

2.5.5 Handhaving grondwateronttrekkingen

Het product richt zich op:

De handhaving van via ontheffingen/vergunningen gereguleerde situaties waar derden invloed op het grondwater uitoefenen.

Wat willen we bereiken?

Toezicht en handhaving van door meldingen en vergunningen gereguleerde situaties, maken onderdeel uit van dit product.

Wat hebben we gedaan?

Het LGR (Landelijk Grondwater Register) is vernieuwd, dit heeft voor het gebruik vertragingen gegeven. Alle inrichtingen zijn aangeschreven voor de jaaropgave 2014. Daarnaast zijn nog zo'n 280 jaaropgaves 2013 ontvangen.

Van de vergunde situaties zijn diverse locaties bezocht. Opgemerkt wordt wel dat bij een aantal van deze locaties meerdere bezoeken zijn gebracht. Verder zijn er een aantal meldingslocaties bezocht.

2.5.6 Belastingheffing

Het product richt zich op:

Opstellen en actueel houden van wet- en regelgeving , het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoek-, bezwaar- en beroepsprocedures op het gebied van belastingaanslagen.

Wat willen we bereiken?

Vanaf 2013 wordt deelgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Belasting Samenwerking **SaBeWa** Zeeland gezamenlijk met de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Tholen, Terneuzen, Reimerswaal en Sluis. SaBeWa Zeeland draagt zorg voor het tijdig opleggen van juiste aanslagen waterschapsbelastingen zodat het waterschap op het gewenste moment wordt voorzien van inkomsten om zijn taken te kunnen uitvoeren.

Wat hebben we gedaan?

Het beleid was erop gericht om te komen tot gecombineerde aanslagoplegging van waterschap en gemeenten. In de 2^e helft 2013 is door SaBeWa Zeeland gestart met de implementatie van een nieuwe belastingapplicatie. De termijn voor de implementatie bleek uiteindelijk te kort om begin 2014 een gecombineerde aanslag te verzenden. Uiteindelijk is toch eind maart 2014 de combi-aanslag verzonden. Deze bevatte nog veel foutieve aanslagen, wat voor SaBeWa Zeeland veel extra werk opleverde. Ook was tijdens de implementatie nog te weinig aandacht gegeven aan de inningsmodule c.q. de personele consequenties om dergelijk aantallen aanslagen / betalingen te verwerken. Het waterschap heeft, waar mogelijk, zoveel mogelijk personele ondersteuning gegeven aan SaBeWa Zeeland.

2.5.7 Invordering

Het product richt zich op:

Betalingsverwerking, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen op het gebied van waterschapsbelastingen.

Wat willen we bereiken?

Vanaf 2013 wordt deelgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking SaBeWa Zeeland gezamenlijk met de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Tholen, Terneuzen, Reimerswaal en Sluis. SaBeWa Zeeland draagt zorg voor de tijdige en volledige inning van de opgelegde aanslagen. Dit gebeurt op een sociaal verantwoorde wijze.

Wat hebben we gedaan?

Zoals bij het beleidsproduct belastingheffing is toegelicht was 2014 een moeilijk jaar voor SaBeWa Zeeland. Er zijn grote achterstanden opgelopen bij de betalingsverwerking. Hierdoor konden geen verdere invorderingsactiviteiten opgestart worden, waardoor de deelnemers met hogere debiteurenstanden geconfronteerd werden. Ook werden de geraamde opbrengsten voor het waterschap voor de invordering (aanmanings- c.q. dwangbevelkosten) ad € 750.000,- niet gerealiseerd. Deels zal dit dan in 2015 leiden tot een hogere opbrengst. Ook hier heeft in 2014 extra personele ondersteuning van het waterschap en de overige deelnemers plaatsgevonden. Deze is begin 2015 nog doorgezet.

2.5.8 Bestuur

Het product richt zich op:

Alle activiteiten die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder de ambtelijke voorbereiding van bestuursvergaderingen.

Wat willen we bereiken?

Het op een rechtmatige, integere en doelmatige wijze maken van strategische keuzes en behartigen van de belangen van de ingelanden van het waterschap.

Wat hebben we gedaan?

De nationale discussie over de inrichting van bestuurlijk Nederland, waar ook het zelfstandig voortbestaan van de waterschappen deel van uit maakt, stond dit jaar op de politieke agenda. Het vergroten van de samenwerking, zowel binnen de regio als op het terrein van waterveiligheid, was dit jaar een belangrijk aandachtspunt. Dit heeft onder andere geleid tot het sluiten van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst Waterveiligheid tussen Scheldestromen en Rijkswaterstaat.

De huidige minister van I&M heeft voor de zomer aangegeven dat ze naar aanleiding van het OESO rapport, de waterschappen in stand zal houden.

Het programma Scheldestromen 2.0 is afgerond. In 2014 zijn doelmatigheidsonderzoeken en -initiatieven uitgevoerd met het oog op gebouwen, terreinen en materieel, uitbesteding van onderhoud en groenbeheer waardoor het waterschap nog moderner, nog professioneler en nog efficiënter is geworden.

Het wetsvoorstel voor het behoud van directe verkiezingen, waarbij de methode van briefstemmen wordt vervangen door de methode van stembusverkiezingen, én waarbij deze verkiezingen gelijktijdig worden gehouden met de verkiezing van de leden van Provinciale Staten in 2015 is in 2014 aangenomen. Vervolgens zijn de voorbereidingen gestart voor de waterschapsverkiezingen op 18 maart 2015.

Naar aanleiding van het in 2011 uitgevoerde bestuurstevredenheidsonderzoek en het uitvoeren van verbeterpunten die hieruit voortkwamen, is in 2013 besloten geen nieuw bestuurstevredenheidsonderzoek uit te voeren.

2.5.9 Externe communicatie

Het product richt zich op:

De centrale en extern gerichte voorlichtende activiteiten van het waterschap.

Wat willen we bereiken?

Het op rechtmatige, integere en doelmatige wijze maken van strategische keuzes en behartigen van de belangen van de ingelanden van het waterschap.

Wat hebben we gedaan?

In het communicatiebeleidsplan 2012-2014 is verwoord wat er zoal gedaan wordt op het gebied van communicatie. De basis van het communicatiebeleid ligt in de gewenste bedrijfscultuur die we 'van deze tijd' noemen. In 2014 lag de nadruk in de externe communicatie op de projecten en werkzaamheden die we in Zeeland uitvoeren. Direct belanghebbenden werden via informatieavonden, nieuwsbrieven, social media en andere manieren op de hoogte gehouden van wat er in hun nabije omgeving door het waterschap gedaan wordt. Het blad Scheldestromen viel in 2014 vier keer op de mat bij zo'n 18.000 Zeeuwen. Ook werd een lezersonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat het blad door de lezers zeer gewaardeerd wordt en dat de reputatie van het waterschap onder de lezers verbetert. Twitter en Facebook werden gebruikt om over actuele of acute zaken snel nieuws te brengen. Daarnaast werden LinkedIn en Facebook succesvol ingezet bij het werven van nieuwe medewerkers.

Zo'n 200 scholen kregen in het najaar een uitgebreid lespakket voor de groepen 6, 7 en 8. Op een leerzame en moderne manier leren de Zeeuwse kinderen de taken van het waterschap kennen. Er werden 121 rondleidingen op de zuivering en gastlessen in de klas verzorgd. Met middelbare scholen werden projecten gedaan en er vond een kustexcursie plaats naar de Zwakke Schakels in Zeeuws-Vlaanderen voor leerlingen van het middelbaar onderwijs die interesse hebben in een technische opleiding. Bij wijze van proef deed het waterschap in september mee aan de Open Monumentendag door gemaal Boreel open te stellen. Zo'n 200 geïnteresseerden brachten een bezoek.

2.5.10 Wat heeft het gekost?

x € 1.000

Lasten / baten	Beleidsproduct	Begroting	Rekening
Lasten	Keur	32	8
	Vergunningen en (keur)onthefingen	916	978
	Handhaving keur	237	180
	Vergunningverlening grondwaterbeheer	148	160
	Handhaving grondwateronttrekkingen	96	84
	Belastingheffing	1.699	1.947
	Invordering	-81	883
	Bestuur	2.906	2.781
	Externe communicatie	672	695
	Totaal lasten	6.625	7.716
Baten	Keur	0	0
	Vergunningen en (keur)onthefingen	0	0
	Handhaving keur	0	0
	Vergunningverlening grondwaterbeheer	0	0
	Handhaving grondwateronttrekkingen	0	0
	Belastingheffing	0	0
	Invordering	0	-35
	Bestuur	-1.313	-1.217
	Externe communicatie	0	-1
	Totaal baten	-1.313	-1.253
	Netto kosten programma optimale taakuitoefening	5.312	6.463

Dit programma geeft een overschrijding te zien van € 1.151.000,- of 22%. Hieronder worden de oorzaken van deze overschrijding verklaard.

Zoals uit de getallen is op te maken zijn de grootste verschillen ontstaan bij de beleidsproducten belastingheffing en invordering, totaal € 1.177.000,-.

Voor de heffing en invordering van belastingen van de in SaBeWa Zeeland deelnemende partijen is een belastingsysteem aangeschaft. Dit systeem was nog onvoldoende beschikbaar voor het opleggen van de aanslagen en de verwerking van de betalingen. Dit heeft extra kosten voor de deelnemende partijen opgeleverd. Voor het waterschap was dit nadelig gevolg, gelet op de verdeelsleutel, het grootst. Verder was het vanwege de problemen met de verwerking van de betalingen niet mogelijk om nog aanmaningen te verzenden. Dit alles heeft voor het waterschap een nadeel opgeleverd van € 970.000,-.

Het restant van het verschil is voor € 170.000,- veroorzaakt door de doorberekening van personeelslasten in verband met de extra inzet van personeel van het waterschap voor onder andere de verwerking van de betalingen en € 37.000,- wegens hogere externe kosten en overige doorberekeningen.

2.6 Dekkingsmiddelen

Onder de dekkingsmiddelen zijn die zaken ondergebracht die niet in de programma's kunnen worden opgenomen. Deze zijn algemeen van aard, zoals belastingopbrengsten, dividenden en bespaarde rente.

Financieel overzicht van de dekkingsmiddelen

x € 1.000

Lasten / baten		Begroting	Rekening
Lasten	Onvoorzien	95	0
	Kwijtschelding	1.211	1.022
	Oninbaarverklaring	212	474
	Toevoeging aan voorzieningen	152	119
	Totaal lasten	1.670	1.615
Baten	Bespaarde rente	-598	-470
	Dividenden	0	0
	Precario	-2.000	-2.023
	Leges	-70	-126
	Retributie zoet water	-265	-260
	Belastingen	-81.201	-81.185
	Totaal baten	-84.134	-84.064
	Totaal dekkingsmiddelen	-82.464	-82.449

Van de bevoegdheid om op grond van de "Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Scheldestromen" te beschikken is door het dagelijks bestuur in 2014 voor een bedrag van € 60.000,- gebruik gemaakt.

Specificaties van de kwijtschelding, oninbaarverklaring en belastingen zijn opgenomen in de hoofdstukken 2.8.4, 3.3.1 en 3.4.1.

2.7 Analyse investeringen

2.7.1 Algemeen

In 2014 was het doel om - nog meer dan in 2013 - de investeringsprojecten onder controle te krijgen. In 2013 lag de focus sterk op het realiseren van de geplande bestedingen, wat ervoor zorgde dat het waterschap de hoogste besteding ooit realiseerde. In 2014 is de focus uitgebreid naar de prestaties die geleverd worden voor de bestedingen. Dat heeft ervoor gezorgd dat in 2014 - op twee projecten na - alle geplande prestaties gehaald zijn. In vergelijking met voorgaande jaren én in vergelijking met andere waterschappen is dit een uitzonderlijk goed resultaat.

In de programmabegroting 2014 is bruto € 33,7 miljoen aan nieuwe kredieten opgenomen. Dit moest samen met kredieten die in eerdere jaren zijn verstrekt, leiden tot een netto besteding van € 32,5 miljoen. De prestaties die in 2014 geleverd zijn, vertegenwoordigen een netto besteding van € 32,4 miljoen. Bij enkele projecten volgt de betaling echter pas in 2015.

Dit betreft een totaalbedrag van € 2,8 miljoen netto, waardoor de werkelijke netto besteding in 2014 uitkomt op € 29,675 miljoen (bruto € 48,675 miljoen).

In dit hoofdstuk wordt een algemeen beeld geschetst van het verloop van de investeringen in 2014. Hoe is de voortgang gegaan, welke ontwikkelingen speelden er, wat ging er goed en wat kan beter? Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de kredieten en bestedingen. In de bijlage bij de jaarrekening worden de individuele investeringen toegelicht.

X € 1.000,-

	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
	krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gerealiseerde netto besteding 2014
immateriele vaste activa	11.336	0	11.336	8.117	22	8.095	5.329
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen	3.010	0	3.010	2.989	0	2.989	2.989
2.1 planvorming watersystemen	1.750	0	1.750	486	22	464	292
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen	4.028	0	4.028	2.991	0	2.991	618
3.1 planvorming afvalwaterketen	1.067	0	1.067	1.067	0	1.067	1.067
6.1 bedrijfsvoering	1.481	0	1.481	584	0	584	363
materiele vaste activa	242.921	157.735	85.186	129.557	84.680	44.877	23.767
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen	150.808	149.026	1.782	76.859	76.632	227	-615
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen	39.477	7.033	32.444	28.163	6.090	22.073	11.160
3.2 bouw en expl. Zuiveringstechn.werken	36.733	0	36.733	15.677	10	15.667	9.019
4.2 aanleg en onderhoud wegen	13.098	1.523	11.575	6.495	1.571	4.924	2.971
6.1 bedrijfsvoering	2.805	153	2.652	2.363	377	1.986	1.232
algemeen voorbereidingskrediet	1.102	0	1.102	888	0	888	577
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen	150	0	150	4	0	4	4
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen	586	0	586	503	0	503	360
4.2 aanleg en onderhoud wegen	366	0	366	381	0	381	213
Totaal	255.359	157.735	97.624	138.562	84.702	53.860	29.673

2.7.2 Kredieten

In de programmabegroting 2014 is in totaal voor bruto € 33,7 miljoen aan nieuwe kredieten aangekondigd. Dit bestond voor € 10,4 miljoen aan machtigingsinvesteringen in de sfeer van onderhoud, vervanging en bedrijfsvoering. Het andere deel van € 23,3 miljoen betrof investeringen waardoor separate voorstellen zijn aangekondigd.

De kredieten van de machtigingsinvesteringen zijn verstrekt bij vaststelling van de programmabegroting. Voor de overige investeringen zijn in de loop van 2014 de kredieten door de algemene vergadering verleend. Van de 18 aangekondigde separate voorstellen zijn er uiteindelijk 16 daadwerkelijk ingediend, daarnaast zijn er twee extra kredieten verstrekt (aanvullend op de in de programmabegroting opgenomen projecten). Tot slot is het proces rondom de voorbereiding van investeringen aangepast.

Vorbereidingskredieten

In 2014 kwam het algemene voorbereidingskrediet van € 1.500.000,- in het begin van het jaar regelmatig onder druk te staan. Het proces is toen aangepast door de voorbereiding te beperken tot projecten die de komende twee jaar in het MIP en de Meerjarenraming (MJR) zijn opgenomen, in plaats van alle projecten uit het MIP en de MJR. Daarnaast is voor één project met zeer hoge voorbereidingskosten, een separaat voorbereidingskrediet aangevraagd bij de algemene vergadering. Dit gebeurde ter voorbereiding van gemaal Schore. Deze aanpassingen zorgde ervoor dat het algemene voorbereidingskrediet goed beheersbaar bleef en niet meer werd overschreden.

Kredieten die niet zijn verstrekt

In de programmabegroting 2014 zijn nieuwe kredieten opgenomen die in combinatie met lopende kredieten, een hogere netto bestedingsprognose (€ 35,6 miljoen) hadden dan de netto besteding waarop gestuurd werd (€ 32,5 miljoen). Het bleek daarom uiteindelijk nodig te zijn om twee projecten waarvoor een separaat kredietvoorstel aangekondigd was, te verschuiven naar een ander jaar. De vispassage Zandberg Paal is verplaatst in de MJR naar 2019. De Anna Vosdijkpolder is in de MJR verschoven naar 2015, waardoor er meteen meer tijd was om de grondverwerving af te ronden. De voorbereiding van dit project is inmiddels gereed en het krediet zal in 2015 aangevraagd worden. De verschuiving van beide projecten is gemeld aan de algemene vergadering in het dashboard.

Kredieten die extra zijn verstrekt

In 2014 zijn er ook kredieten aangevraagd die niet in de programmabegroting waren opgenomen. Zo is er meubilair aangeschaft in verband met de verhuur van een gedeelte van het hoofdkantoor Middelburg aan de Rijksgebouwendienst Belastingdienst. Daarnaast is er een krediet beschikbaar gesteld om een financiële bijdrage te leveren aan de realisatie van een extra aansluiting op de A58 nabij het ADRZ (Goes Zuid). Beide projecten waren nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2014.

2.7.3 Bestedingen

In de programmabegroting 2014 is meer dan € 32,5 miljoen netto gepland aan bestedingen omdat zich buiten de eigen invloedssfeer altijd onverwachtse zaken voordoen. In 2014 bleken inderdaad een aantal ongeplande factoren de bestedingen te verminderen, maar ook juist te bevorderen. Zo zijn verschillende projecten goedkoper gerealiseerd door voordelige aanbestedingen, slimme combinaties van projecten of combinaties met onderhoudsbestekken en innovatieve ontwerpen. Dit zorgde ervoor dat er uiteindelijk maar twee projecten (Vispassage Zandberg Paal en Anna Vosdijkpolder) verschoven hoefden te worden naar andere jaren om binnen de besteding van € 32,5 miljoen netto te blijven. Dit is een grote verbetering ten opzicht van 2013 waar nog meer geschoven moest worden met projecten om op de geplande besteding uit te komen.

De onverwachtse zaken lagen vooral in de externe sfeer of kwamen door onvoorziene technische problemen. Deze ongeplande factoren zorgden er bij een paar projecten voor dat een deel van de besteding pas in 2015 volgt.

2.7.4 Prestaties

In de programmabegroting 2014 waren naast de 18 separate kredietvoorstellen ook 22 projecten in de machtiging opgenomen. Naast deze 40 nieuwe projecten in 2014, liep er vanuit 2013 nog een aantal projecten door en werd de voorbereiding van projecten voor 2015 al gestart. Het totaal aantal projecten waar in 2014 aan gewerkt is, ligt daarom rond de honderd projecten. Hiervan zijn er twee projecten bewust verschoven in de tijd (Vispassage Zandberg Paal en Anna Vosdijkpolder) en zijn van twee projecten de prestatie deels nog niet geleverd (Stedelijke waterplannen 2013, Systeemintegratie). De prestaties komen daarmee uit rond de 96 procent, wat een zeer hoog percentage is in vergelijking met voorgaande jaren. Bijzondere projecten die gerealiseerd zijn in 2014, zijn onder meer de eerste Energiefabriek, verschillende fietspaden, grote kustversterkingen en het hoogste aantal kilometers natuurvriendelijke oevers tot nu toe.

De goede prestaties in 2014 komt met name door een goede voorbereiding van de projecten, interne sturing en monitoring en het verder invoeren van projectmanagement. Een groep betrokkenen kijkt continu of het interne proces verder verbeterd kan worden en zal dit ook in 2015 blijven doen. De algemene vergadering wordt daarnaast sinds eind 2014 - naast de projectenapp - van de voortgang van de investeringen op de hoogte gehouden via een speciale monitor die wordt besproken in de commissie BEZ.

2.8 Paragrafen

2.8.1 Ontwikkelingen in het vorig begrotingsjaar

In 2014 werd het in 2012 aan de planning & controlcyclus toegevoegde Meerjaren Investeringsprogramma (MIP) geactualiseerd. Door de algemene vergadering werden in 2014 2 wijzigingen van de programmabegroting 2014 vastgesteld. Verder werden de algemene vergadering dashboards per 15 april en per 1 september aangeboden. Een aantal onderwerpen die hierin waren opgenomen komen terug in de hieronder opgenomen incidentele baten en lasten.

2.8.2 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel is een opsomming gemaakt van de incidentele lasten en baten in 2014.

X € 1,-

Omschrijving	Lasten	Baten
- opbrengst verkoop steunpunt Grijskerke		1.000.000
- vervroegde afschrijving steunpunten Grijskerke en Hulst	914.496	
- gewenningsbijdrage overname waterkeringen van Rijkswaterstaat		697.131
- afkoop zakelijke rechten overname waterkeringen Rijkswaterstaat	259.116	
- rendement Loyalis garantieproduct		972.400
- hogere bijdrage aan SaBeWa Zeeland o.a. i.v.m. geen opbrengst vervolgingskosten belastingheffing	976.000	
Totaal	2.149.612	2.669.531

2.8.3 Onttrekkingen aan (overige) bestemmingsreserves en voorzieningen

Een overzicht van de mutaties in deze reserves is in paragraaf 2.7.5 opgenomen en een toelichting hiervan is opgenomen in de toelichting op de balans.

In de aanwezige voorzieningen hebben in 2014 de volgende mutaties plaatsgevonden:

X € 1,-

Voorziening	Saldo 01-01-2014	uitgaven	Overige mutaties	Saldo 31-12-2014
Meerjarige bestuurlijke en personele verplichtingen	6.666.739	-2.278.712	279.322	4.667.349

Een toelichting op deze voorzieningen is opgenomen in de toelichting op de balans.

2.8.4 Waterschapsbelastingen

Belastingheffing

De (netto)kosten worden gedekt door drie heffingen:

- Zuiveringsheffing
- Verontreinigingsheffing
- Watersysteemheffing

Watersysteemheffing

Omvat de kosten van watersysteembeheer, directe lozingen oppervlaktewater, wegenbeheer en het passief deel van zuiveringsbeheer.

Zuiveringsheffing

Omvat de kosten van transporteren, zuiveren en slibverwerking. De kosten van het passief gedeelte van het waterkwaliteitsbeheer (gedeelte van planvorming, beheersing van lozingen e.d.) zijn bij de watersysteembeheer ondergebracht.

Verontreinigingsheffing

De verontreinigingsheffing wordt geheven van degenen die direct lozen op het oppervlaktewater (iba's, septictanks). De opbrengst komt ten goede aan het watersysteembeheer.

De kostentoedeling

De wijze waarop de kosten en opbrengsten van het watersysteembeheer aan de categorieën van heffingsplichtigen (ingezetenen, ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken) worden toegerekend is vastgelegd in de kostentoedelingsverordening.

Het kostendeel van de categorie ingezetenen (solidariteitsdeel) is bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het waterschapsgebied. De toedeling van kosten aan de overige drie heffingsplichtige categorieën (profijtdeel) vindt plaats aan de hand van de waarde van onroerende zaken in het economisch verkeer. De onderlinge waardeverhouding is van grote invloed op het kostendeel per categorie. Deze wijze van kostentoedeling staat bekend als de methode Delfland.

De kostentoedeling is volgens de kostentoedelingsverordening 2011 als volgt bepaald:

- Ingezetenen 26,3%
- Gebouwd 54,8%
- Ongebouwd 18,7%
- Natuurterreinen 0,2%

Belastingopbrengsten

(Bruto-bedragen, exclusief verleende kwijtscheldingen en toevoegingen aan voorziening belastingdebiteuren)

Waterschapsbelasting	Tarief 2014	Bedragen x € 1.000	
		Begroting 2014	Rekening 2014
		€	€
Watersysteemheffing ingezetenen	€ 82,14	13.503	13.518
Watersysteemheffing gebouwd	0,0581%	26.768	26.863
Watersysteemheffing ongebouwd	€ 61,54	9.433	9.421
Watersysteemheffing natuurterreinen	€ 4,86	120	124
Zuiveringsheffing	€ 54,18	30.727	30.667
Verontreinigingsheffing	€ 54,18	650	592
Totalen		81.201	81.185

2.8.5 Weerstandsvermogen

Algemeen

Het weerstandsvermogen legt de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's en geeft aan hoe robuust de financiële positie van de organisatie is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Een goed weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke tegenvaller direct leidt tot hogere lasten voor de belastingplichtigen.

Voor de beoordeling van de robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;*
- b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken.

Daarbij komen de volgende onderdelen in aanmerking:

1. De omvang van de stille reserves.
2. De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit
3. De omvang van de algemene reserves.
4. De bestemmingsreserves

De stille reserves (grond en aandelen)

De aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank NV zijn niet direct verhandelbaar. Grond is dat wel. Het vigerende beleid met betrekking tot grond is om eerst tot verkoop over te gaan als hiervoor de vrije marktwaarde kan worden verkregen. Die vrije marktwaarde zal in geval directe verkoop van verpachte grond niet worden verkregen. Voor de bepaling van de hoogte van de weerstandscapaciteit wordt deze component als pro memorie opgenomen.

De onbenutte belastingcapaciteit.

Voor de waterschappen gelden er met betrekking tot de tariefstelling, dit in tegenstelling tot de gemeenten, geen wettelijke maxima en is de voor de weerstandscapaciteit in te schatten ruimte in principe onbegrensd. De kosten in een bepaald jaar worden over de belastingplichtigen omgeslagen en een verhoging van de tarieven van bijvoorbeeld 10% als gevolg van bijvoorbeeld stormschade zal, hoewel deze aanzienlijk is, geen *formele* belemmering ondervinden. Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is deze component als pro memorie opgenomen.

De algemene reserves en de bestemmingsreserves

Omschrijving	Bedragen x € 1.000			
	algemene reserves	Tarief-egaliseringsreserves	overige bestemmingsreserves	Totaal
Stand 01-01-2014	5.050	4.128	18.939	28.117
Bestemmingen resultaat jaarrekening 2013	-1.722	-887		-2.609
Watersysteembeheer, taakresultaat	-138			
Zuiveringsbeheer, taakresultaat	-1.584			
Tariefegaliseratie watersysteemheffing ingezetenen		-104		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing ongebouwd		-114		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing gebouwd		-262		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing natuur		-3		
Tariefegaliseratie zuiveringsheffing		-404		
Onttrekkingen/toevoegingen in 2014	2.930	2.116	-11.631	-6.585
Watersysteembeheer	2.855			
Zuiveringsbeheer	0			
Veerse Meer	75			
Tariefegaliseratie watersysteemheffing ingezetenen		803		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing ongebouwd		711		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing gebouwd		746		
Tariefegaliseratie watersysteemheffing natuurterreinen		6		
Tariefegaliseratie zuiveringsheffing		-150		
Herprofilering grote waterlopen Zeeuws-Vlaanderen			-170	
Afkoopsom overname wegen Zeeuws-Vlaanderen, algemeen			-12.258	
Kapitaallasten fietspadenplan Zeeuws-Vlaanderen			-100	
EHK-maatregelen wegen Zeeuws-Vlaanderen			-100	
Kapitaallasten bijdrage extra afslag A58 bij Goes			583	
Afschrijving geluidsinstallatie			-43	
Personeel met vaststellingsovereenkomst			-53	
Groot onderhoud waterkeringen			510	
Stand 31-12-2014	6.258	5.357	7.308	18.923

De totale weerstandscapaciteit kan dan als volgt bepaald worden, waarbij rekening is gehouden met de beschikkingen/toevoegingen in de programmabegroting 2015 (algemene reserves - € 1.370, tariefegaliseratiereserves - € 1.032) en het resultaat over 2014 (algemene reserves + € 1.757 en tariefegaliseratiereserves - € 1.281):

Beschikbaar:	Capaciteit
Stille reserve	p.m.
Belastingcapaciteit	p.m.
Algemene reserves	6.645 mln.
Tariefegaliseratiereserves	3.044 mln.
Totaal	9.689 mln.

Risico's

Een algemeen gangbare definitie van het begrip risico is: *De kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief effect op het bereiken van de doelstellingen.*

De voor het weerstandsvermogen relevante risico's zijn die risico's waarvoor geen maatregelen (bv. verzekering of voorziening) zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie met de financiële positie.

Door de algemene vergadering is op 6 oktober 2011 de nota weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen 2011 vastgesteld. Het beleid is hierin beschreven.

Met betrekking tot de risico's kan over de in 2014 plaatsgevonden ontwikkelingen het volgende worden meegedeeld.

Vervallen precarioheffing

Door het waterschap wordt momenteel aan precario een bedrag van € 2 miljoen ontvangen. Inmiddels is gestart met de voorbereiding van een wetsvoorstel om te komen tot vrijstelling van deze precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven. In overleg met de VNG en de Unie van Waterschappen wordt gezocht naar een uitwerking van het wetsvoorstel. Er wordt gedacht aan een overgangstermijn voor de decentrale overheden die nu al precariobelasting heffen. Op het moment dat precarioheffing via publiekrechtelijke weg niet meer tot de mogelijkheden behoort zal worden bezien of deze opbrengst gerealiseerd kan worden via privaatrechtelijke vergoedingen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is wel van mening dat de betrokken gemeenten en waterschappen voor het verlies in belastingruimte gecompenseerd moeten worden.

Deelneming in Slibverwerking Noord-Brabant

Waterschap Scheldestromen is voor 7,8% aandeelhouder in N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). SNB verwerkt zuiverings-slib in een slibverbrandingsinstallatie (SVI). SNB is een naamloze vennootschap, wat inhoudt dat de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in beginsel beperkt is tot hun verplichting om de door hen gehouden aandelen vol te storten.

In het verleden is SNB diverse fiscale en financiële transacties aangegaan waaronder een VAMIL lease, een Cross Border Lease (CBL) en een Switch Transaction. Waterschap Scheldestromen is door de oorspronkelijke aandeelhouders in SNB gevrijwaard van enige aansprakelijkheid en schade inzake deze fiscale en financiële transacties. De belangrijkste risico's die worden onderkend voor Waterschap Scheldestromen hebben dan ook alleen maar betrekking op de slibverwerkingsactiviteiten.

Onderbezetting SVI: Door de huidige marktomstandigheden komt de bezettingsgraad van de SVI in de komende jaren mogelijk onder druk te staan. Onderbezetting van de SVI leidt tot hogere verwerkingskosten voor de aandeelhouders. SNB is in overleg met marktpartijen en de aandeelhouders om een volledige bezetting van de SVI voor langere tijd veilig te stellen

Wijzigingen in wet- en regelgeving

De positie van SNB is mede afhankelijk van bestaande wet- en regelgeving met name op het gebied van milieu. Wijzigingen daarin, alsmede de toepassing ervan, kunnen nadelige consequenties hebben voor de bedrijfsvoering. Een belangrijke aanstaande wijziging is de wijziging in de Wet op de Vennootschapsbelasting waardoor SNB per 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig wordt. De gevolgen van deze plicht worden momenteel onderzocht alsmede wordt in overleg getreden met de Belastingdienst hierover.

(Overige) operationele risico's

Operationele risico's zijn risico's waar elke organisatie mee te maken heeft. In het algemeen is een operationeel risico een risico dat voortkomt uit de operatie van bedrijfsfuncties binnen een organisatie. De term operationeel risico is typisch een algemene term en behelst eveneens frauderisico's, juridische risico's, fysieke- of milieurisico's. Meer specifiek kunnen operationele risico's gedefinieerd worden als risico als gevolg van ontoereikende of niet succesvolle interne processen, mensen en systemen of van externe gebeurtenissen.

Onder deze risico's vallen onder andere, grotendeels gericht op externe gebeurtenissen, winterschade, gladheidbestrijding en wateroverlast. Deze risico's worden maximaal geraamd op € 4 miljoen.

Bij de omvang van de risico's moet onderscheid gemaakt worden tussen structurele- en niet structurele gevolgen. De structurele risico's betreft het vervallen van de precarioheffing. De risico's met eenmalige gevolgen zijn de operationele risico's (€ 4 miljoen).

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (€ 9,689 mln) en de benodigde weerstandscapaciteit (€ 4,0 mln). Deze verhouding is 2,42. Bij het beoordelen van het weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel.

Waardering	Verhouding	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Het weerstandsvermogen kan als uitstekend worden geclassificeerd.

2.8.6 Financiering

Het waterschap is verplicht op grond van De "Wet Financiering decentrale overheden" (Wet Fido) een treasuryparagraaf op te nemen in het jaarverslag. Doel is het bevorderen en transparant maken van het financierings- en treasurybeleid, het verbeteren van de besluitvorming daarover en het beter mogelijk maken van een goede beoordeling daarvan door de toezichthouder. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vermogensbehoefte, de renteontwikkeling en het risicobeheer.

Vermogensmutaties

De vermogenstoename of afname in het afgelopen jaar kan bepaald worden door het verschil tussen herkomst en bestedingen van middelen.

Vermogensmutaties		Bedragen x € 1.000	
		Herkomst	Besteding
<i>Vaste activa:</i>	Afschrijvingen	25.114	
	Bijdragen van derden	19.395	
	Bruto uitgaven		49.927
<i>Eigen vermogen:</i>	Toevoegingen	1.744	
	Onttrekkingen		8.329
<i>Voorzieningen:</i>	Toevoegingen	279	
	Onttrekkingen		2.279
<i>Langlopende schulden:</i>	Stortingen	30.000	
	Aflossingen		15.269
	Totaal	76.532	75.804
		Vermogenstoename	
		728	

Financiering

In 2014 heeft financiering plaatsgevonden met 2 fixe leningen van elk € 15 miljoen tegen 2,738 en 1,504% rente met respectievelijke looptijden van 12 en 12 jaar en 6 maanden. In 2014 is voor € 15.269.000,- afgelost en de restant schuld bedraagt op 31 december 2014 € 214.017.000,-.

Renteontwikkeling

Bij de programmabegroting werd uitgegaan van een rente van 3% voor de financieringsbehoefte op lange termijn. Voor de financiering op korte termijn en de vier leningen met een zes-maands Euribor was een tarief van 1% (exclusief cap van gemiddeld 1,1%) gehanteerd.

De rente van de vier leningen met een zes-maands Euribor lag in 2014 tussen de 0,299% en 0,442% (exclusief cap) en de rente in rekening-courant bedroeg tot juni 0,35%, tot september 0,25% en tot eind van het jaar 0,10%.

Risicobeleid

Het treasurybeleid is defensief en risicomijdend, en is er op gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te verschuiven. Het risicobeheer bestaat uit o.a. renterisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico, waarbij voor ons het renterisico het belangrijkste is. De uitvoering van de treasurytaak mag in ieder geval niet leiden tot een vergroting van de risico's voor de organisatie. Hierbij geldt dat het niveau van renterisico's in de komende jaren de wettelijke normen (de kasgeldlimiet en de renterisiconorm), zoals vastgelegd in de Wet Fido niet overschrijdt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt een zodanige opbouw van de leningenportefeuille dat het risico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen beperkt blijft. De renterisiconorm is voor de waterschappen vastgesteld op 30% van het begrotingstotaal van het waterschap bij aanvang van het betreffende jaar. Het waterschap heeft geen leningen met een renteherziening.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		
1	Totaal begroting	111.987
2	Vastgesteld percentage	30%
3	Renterisiconorm (30% van 1)	33.596
4	Betaalde aflossingen	15.269 (excl. vervroegde aflossing)
	Ruimte (3-4)	18.327

Uit het voorgaande overzicht blijkt dat het waterschap het afgelopen jaar ruimschoots onder de norm is gebleven.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum dat gesteld is aan de mate waarin van korte financiering (looptijd maximaal één jaar) gebruik mag worden gemaakt. In de 'Uitvoeringsregeling Fido' is dit maximum voor de waterschappen vastgesteld op 23% van het begrotingstotaal. Voor het waterschap betekent dit voor 2014 € 26 miljoen.

Door het later opleggen van de belastingaanslagen is in het 1e en 2e kwartaal de limiet tijdelijk overschreden.

Bedragen x € 1.000

Periode (einde van het)	Vlottende schuld (-/-)/middelen	Kasgeldlimiet	Ruimte onder kasgeldlimiet
1 ^e kwartaal	€ 39.000	€ 26.000	-/- € 13.000
2 ^e kwartaal	€ 38.000	€ 26.000	-/- € 12.000
3 ^e kwartaal	€ 25.000	€ 26.000	€ 1.000
4 ^e kwartaal	€ 23.000	€ 26.000	€ 3.000

2.8.7 Verbonden partijen

Dit hoofdstuk gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin het waterschap participeert en waarin het tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen. Het gaat hierbij om banden met derde partijen, waarbij realiseren van een publiek belang centraal staat.

Per partij kan sprake zijn van een financieel en/of bestuurlijk belang. De nadruk dient op de combinatie te liggen.

Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht.

Met financieel belang wordt bedoeld: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Ingangsdatum	1954		
Participanten	Aandeelhouders: Staat der Nederlanden, 9 provincies en alle waterschappen.		
Publiek belang	Als huisbankier van de waterschappen levert de NWB diensten op het gebied van betalingsverkeer, electronic banking en consultancy. Doelstelling van de bank is het zo gunstig mogelijk en exact op maat aanbieden van de gewenste financieringen.		
Bestuurlijk belang	Het waterschap is vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA), naar rato van het aantal aandelen heeft het waterschap hierin stemrecht (6%). Ieder aandeel A heeft recht op 1 stem en ieder aandeel B geeft recht op 4 stemmen.		
Financieel belang	Het waterschap is aandeelhouder van 6,0% van het nominale aandelenkapitaal (4.380 aandelen A en 166 aandelen B). De AVA heeft in 2011 besloten vanaf 2012 geen dividend meer uit te keren, totdat voldaan wordt aan de kapitaaleisen van Basel III.		
Vermogen (jaarrekening 2013)		Eigen vermogen	Vreemd vermogen
	01-01	€ 1.256 mln.	€ 71.750 mln.
	31-12	€ 1.256 mln.	€ 71.750 mln.
	Verwacht resultaat 2014 € - (2013 € 34 mln.)		
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	Maatschappelijke relevantie, hoge kwaliteit, een sterke financiële positie en integriteit zijn de hoekstenen van het beleid van de bank. Voldoen aan de Basel III-norm (leverage ratio 3%) in 2018.		
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Geen		
Risico's	Voor de ontwikkeling van de nettowinst zal in ieder geval van betekenis zijn de vraag of, en in welke mate, de invoering van de aangekondigde bankenbelasting in 2012 voor de NWB van toepassing zal zijn.		
Relatie met programma / paragraaf	Programma: Dekkingsmiddelen		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mr. drs. A.J.G. Poppelaars		

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)										
Vestigingsplaats	Moerdijk									
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap									
Ingangsdatum	2010									
Participanten	Waterschappen: AA en Maas, De Dommel, Brabantse Delta, Rivierenland, Regge en Dinkel, Scheldestromen.									
Publiek belang	Duurzame oplossing op het gebied van het verwerken van zuiveringslib tegen zo laag mogelijke kosten. Missie van SNB luidt: een voorbeeldfunctie bij de verwerking van zuiveringslib. Zij garandeert continuïteit in slibverbranding met maximaal respect voor mens en milieu tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.									
Bestuurlijk belang	Het waterschap is vertegenwoordigd in de Raad van commissarissen en de aandeelhoudersvergadering.									
Financieel belang	Waterschap Scheldestromen heeft met ingang van 2010 een aandeel van 7,8% in SNB. De waarde van de aandelen bedraagt € 354.014 (1-1-2012). Ter financiering is in 2010 in de vorm van een storting in de agioreserve een bedrag van ruim € 5,333 miljoen (7,8%) ingebracht door waterschap Scheldestromen. Binnen de bedrijfseconomische resterende levensduur wordt de agioreserve terugbetaald.									
Vermogen (jaarrekening 2013)	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>Eigen vermogen</th> <th>Vreemd vermogen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-01</td> <td>€ 66,603 mln.</td> <td>€ 58,132 mln.</td> </tr> <tr> <td>31-12</td> <td>€ 66,603 mln.</td> <td>€ 58,132 mln.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Verwacht resultaat 2014 € -</p>		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	01-01	€ 66,603 mln.	€ 58,132 mln.	31-12	€ 66,603 mln.	€ 58,132 mln.
	Eigen vermogen	Vreemd vermogen								
01-01	€ 66,603 mln.	€ 58,132 mln.								
31-12	€ 66,603 mln.	€ 58,132 mln.								
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	In 2010 is het Ondernemingsplan 2010-2015 vastgesteld, waarbij o.a. de volgende doelstellingen geformuleerd zijn: een sterke organisatie; slimme samenwerkingsverbanden en krachtig inzetten op grondstoffen- en energietेरुगwinning. Binnen deze doelstellingen staan innovatie en efficiency voorop. In 2011 is gestart met de (voorbereiding) van de bouw van een AWZI met als doel de verdere verlaging van de emissies (met name ammoniak). De ingebruikname staat gepland voor januari 2013. Verder lopen er projecten om uiterlijk 2015 tot 100% fosfaatterुगwinning te komen.									
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Waterschap Scheldestromen zal daar waar mogelijk een bijdrage leveren aan het zo optimaal mogelijk realiseren van de doelstellingen zoals o.a. de bezettingsgraad van de installatie.									
Risico's	Onderbezetting van de installaties.									
Relatie met programma / paragraaf	Programma: Afvalwaterketen									
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Lid Raad van Commissaris W.V.L. Ginjaar Vertegenwoordiger aandeelhoudersvergadering Mr.dr.s. A.J.G. Poppelaars									

Holding Facilitair Bedrijf Zeeland B.V. & Facilitair Bedrijf Zeeland B.V.	
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Ingangsdatum	2004
Participanten	Het waterschap

Holding Facilitair Bedrijf Zeeland B.V. & Facilitair Bedrijf Zeeland B.V.										
Publiek belang	De Holding Facilitair Bedrijf Zeeland BV heeft als activiteit het beheren van de aandelen van Facilitair Bedrijf Zeeland BV. Ter beperking van risico's is gekozen voor een Holding waarin eventueel vermogen kan worden ondergebracht. Facilitair Bedrijf Zeeland BV heeft als activiteiten het exploiteren van een aantal vergaderzalen en het bedrijfsrestaurant in het kantoor te Middelburg met als doel de vergaderruimten te verhuren aan derden.									
Bestuurlijk belang	Waterschap bezit 100% aandelen / 100% stemrecht									
Financieel belang	Gestort aandelenkapitaal van twee maal € 18.000,-									
Vermogen (jaarrekening 2013)	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Eigen vermogen</th> <th>Vreemd vermogen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-01</td> <td>€ 29.161,-</td> <td>€ 29.483,-</td> </tr> <tr> <td>31-12</td> <td>€ 26.710,-</td> <td>€ 28.485,-</td> </tr> </tbody> </table> Verwacht resultaat 2014 € -		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	01-01	€ 29.161,-	€ 29.483,-	31-12	€ 26.710,-	€ 28.485,-
	Eigen vermogen	Vreemd vermogen								
01-01	€ 29.161,-	€ 29.483,-								
31-12	€ 26.710,-	€ 28.485,-								
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	Sinds november 2005 vinden er geen activiteiten meer plaats binnen de BV's.									
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Mogelijkheden onderzoeken voor deze BV's.									
Risico's	-									
Relatie met programma / paragraaf	Paragraaf: Bedrijfsvoering									
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Leden dagelijks bestuur									

Stichting (Gemeenschappelijke regeling) Het Waterschapshuis	
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Ingangsdatum	2012 (Stichting 2005)
Participanten	De waterschappen
Publiek belang	<p>Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 25 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de natte sector.</p> <p>Onder begeleiding van Het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich gezamenlijk in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. Daarnaast is het streven gericht op een aanzienlijke kostenbesparing op alle ICT-uitgaven.</p>
Bestuurlijk belang	Van elk deelnemend waterschap is één dagelijks bestuurslid afgevaardigd in het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis. Deze leden kiezen uit hun midden de voorzitter en de andere vier leden van het dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage van Scheldestromen voor 2014 was geraamd op € 562.363,-. In 2014 is in werkelijkheid met betrekking tot 2014 € 517.943,- bijgedragen, terwijl over 2013 een bedrag van € 76.565,- als afrekening werd terug ontvangen.

Stichting (Gemeenschappelijke regeling) Het Waterschapshuis			
Vermogen (jaarrekening 2013)	01-01 31-12	Eigen vermogen € 1,3 mln. € 1,3 mln.	Vreemd vermogen € 7,7 mln. € 7,7 mln.
	Verwacht resultaat 2014 € - (2013 € 1,0 mln.)		
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	Meer concreet heeft Het Waterschapshuis, als gezamenlijke ICT-dienst van de waterschappen tot doel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering van de waterschappen te verbeteren, de ICT-processen efficiënter te maken en kosten te besparen, de innovatieve slagkracht te vergroten, het imago van de waterschappen als professionele moderne overheid te versterken en bredere facilitaire samenwerking van de waterschappen te stimuleren.		
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Waterschap Scheldestromen gaat in 2013 alle HWH-programma's kritisch bekijken en bezien op nut en noodzaak. In 2012 heeft het waterschap de deelname vanaf 2013 opgezegd aan het onderdeel INTWIS.		
Risico's	-		
Relatie met programma / paragraaf	Paragraaf: Bedrijfsvoering		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mr.dr.s. A.J.G. Poppelaars		

Gemeenschappelijke regeling SaBeWa Zeeland			
Vestigingsplaats	Terneuzen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Ingangsdatum	1-10-2012		
Participanten	De gemeenten Borssele, Goes, Kapelle, Tholen, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen en Hulst en waterschap Scheldestromen.		
Publiek belang	SaBeWa staat voor Samenwerking Belastingen en Waardebepaling en verzorgt de heffing en invordering van de gemeentelijke en waterschapsbelastingen en de uitvoering van de Wet WOZ.		
Bestuurlijk belang	Van elke deelnemer is één dagelijks bestuurslid afgevaardigd in het algemeen bestuur van SaBeWa-Zeeland. Het dagelijks bestuur bestaat uit 1 lid namens het waterschap en 2 leden namens de gemeenten. De 3 leden worden gekozen uit het algemeen bestuur.		
Financieel belang	De kostenverdeelsleutels voor de deelnemers zijn: - uitvoering Wet onroerende zaken: aantal WOZ-objecten - onderdeel Heffen : het aantal aanslagregels - onderdeel Innen : het aantal aanslagbiljetten De verwachte financiële bijdrage bedraagt in 2014 € 1.521.000,- (be-groot was € 607.592,-). Op basis van het verwachte resultaat zal de bijdrage € 1.528.000,- bedragen.		
Vermogen (jaarrekening 2013)	01-01 31-12	Eigen vermogen -€ 0,2 mln. -€ 0,2 mln.	Vreemd vermogen € 0,8 mln. € 0,8 mln.
	Verwacht resultaat 2014 -€ 1,36 mln.		
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	Optimaliseren van de processen.		
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Waterschap Scheldestromen zal daar waar mogelijk een bijdrage leveren aan het zo optimaal mogelijk realiseren van de doelstellingen.		

Gemeenschappelijke regeling SaBeWa Zeeland	
Risico's	
Relatie met programma / paragraaf	Programma: Optimale taak uitoefening
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mr.dr.s. A.J.G. Poppelaars

Gemeenschappelijke regeling RUD-Zeeland										
Vestigingsplaats	Terneuzen									
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling									
Ingangsdatum	2014									
Participanten	De 13 gemeenten in Zeeland, provincie Zeeland en waterschap Scheldestromen.									
Publiek belang	De RUD-Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap VTH milieutaken en VTH Wabotaken uit. Ze moet deze taken professioneel, doelmatig en volgens landelijk vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen vervullen. Het takenpakket van de RUD-Zeeland ziet er als volgt uit: - ketentoezicht op grond, bouwstoffen en afval; - VTH-taken Wabo voor BRZO- en IPPC-bedrijven; - VTH-taken Wabo waarvoor de provincie vóór 01-10-10 bevoegd gezag was; - VTH-taken Milieu voor bedrijven waarvoor de gemeente bevoegd gezag is; - Overige taken uit het landelijk basispakket.									
Bestuurlijk belang	Van elke (15) deelnemer is één dagelijks bestuurslid afgevaardigd in het algemeen bestuur van SaBeWa Zeeland. Het dagelijks bestuur bestaat uit 1 lid namens de provincie, 1 lid namens het waterschap en 3 leden namens de gemeenten. Deze 5 leden worden gekozen uit het algemeen bestuur.									
Financieel belang	Voor 2014 was de bijdrage geraamd op € 160.000,-. De werkelijke bijdrage bedroeg in 2014 € 177.342,-.									
Vermogen (jaarrekening 2013)	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Eigen vermogen</th> <th>Vreemd vermogen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-01</td> <td>€ -</td> <td>€ -</td> </tr> <tr> <td>31-12</td> <td>€ -</td> <td>€ -</td> </tr> </tbody> </table> Verwacht resultaat 2014 € -		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	01-01	€ -	€ -	31-12	€ -	€ -
	Eigen vermogen	Vreemd vermogen								
01-01	€ -	€ -								
31-12	€ -	€ -								
Beleidsvoornemens verbonden partij	Conform het bedrijfsplan het optimaliseren van de organisatie.									
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Het waterschap zal daar waar mogelijk een bijdrage leveren aan het zo optimaal mogelijk realiseren van de doelstellingen.									
Relatie met programma / paragraaf	Programma's: Optimale taakuitoefening									
Bestuurlijke vertegenwoordiger	W.V.L. Ginjaar									

Unie van Waterschappen	
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Ingangsdatum	1927
Participanten	De waterschappen
Publiek belang	De vereniging heeft tot doel de leden individueel en collectief bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Unie treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het parlement, de Rijks-overheid, IPO, VNG en Europa.

Unie van Waterschappen							
Bestuurlijk belang	Het waterschap heeft zitting in de ledenvergadering (voorzitters van alle waterschappen).						
Financieel belang	De bijdrage aan de vereniging wordt via een verdeelsleutel over de waterschappen verdeeld. Voor 2014 is een bedrag van € 321.000,- bijgedragen (begroot € 372.000,-).						
Vermogen (jaarrekening 2013)	<table border="0"> <thead> <tr> <th>Eigen vermogen</th> <th>Vreemd vermogen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-01 € 0,84 mln.</td> <td>€ 11,9 mln.</td> </tr> <tr> <td>31-12 € 0,84 mln.</td> <td>€ 11,9 mln.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Verwacht resultaat 2014 € - (2013 -€ 1,9 mln.)</p>	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	01-01 € 0,84 mln.	€ 11,9 mln.	31-12 € 0,84 mln.	€ 11,9 mln.
Eigen vermogen	Vreemd vermogen						
01-01 € 0,84 mln.	€ 11,9 mln.						
31-12 € 0,84 mln.	€ 11,9 mln.						
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij	<p>In het Bestuursprogramma 2010-2013 (genaamd Scherp aan de Wind) is het beleid op hoofdlijnen vastgesteld. Hierin wordt gestreefd naar een daadkrachtige, zichtbare, eensgezinde en betrouwbare Unie van Waterschappen.</p> <p>Hierbij zijn een viertal thema's benoemd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wateropgave (waterveiligheid, waterkwantiteit en -kwaliteit); 2. De kracht van Waterschappen (slagvaardig, doelmatig, zichtbaar); 3. Innovatieve oplossingen (innovatie overheid, internationale samenwerking); 4. De kracht van de Unie (visievorming, aangaan nieuwe coalities, aantrekkelijk werkgeverschap). 						
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij	Waterschap Scheldestromen zal daar waar mogelijk een bijdrage leveren aan het zo optimaal mogelijk realiseren van de doelstellingen.						
Risico's	-						
Relatie met programma / paragraaf	Programma: Optimale taakuitoefening						
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mr.drs. A.J.G. Poppelaars						

Stichting Minas en Middelen Meester	
Vestigingsplaats	Goes
Rechtsvorm	Stichting
Ingangsdatum	2000
Participanten	Zeeuws Agrarisch Jongeren Kontakt (ZAJK), provincie Zeeland, ZLTO, ZMF en het waterschap.
Publiek belang	<p>De stichting stelt zich ten doel de emissie van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu in Zeeland te verminderen door deze middelen in de landbouw efficiënter te gebruiken.</p> <p>Naast de uitvoering van concrete projecten doet MMM dienst als een afstemmingskader voor alle Zeeuwse projecten op het gebied van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>De winst van de stichting zit vooral in het gezamenlijk optrekken om binnen de landbouw een zo groot mogelijke milieuwinst te behalen. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook goed voor het imago van de landbouw.</p>
Bestuurlijk belang	Het waterschap is in het bestuur van de stichting vertegenwoordigd.

Stichting Minas en Middelen Meester										
Financieel belang	Het waterschap draagt bij in de verschillende onderzoeksprojecten. Jaarlijks wordt een bijdrage betaald van € 7.000,-. Bij de oprichting is een voorschot/startkapitaal verstrekt van € 37.500,-									
Vermogen (jaarrekening 2013)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 45%; text-align: center;">Eigen vermogen</th> <th style="width: 45%; text-align: center;">Vreemd vermogen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>01-01</td> <td style="text-align: right;">€ 20.000,-</td> <td style="text-align: right;">€ 75.000,-</td> </tr> <tr> <td>31-12</td> <td style="text-align: right;">€ 47.000,-</td> <td style="text-align: right;">€ 75.000,-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Verwacht resultaat 2014 € -</p>		Eigen vermogen	Vreemd vermogen	01-01	€ 20.000,-	€ 75.000,-	31-12	€ 47.000,-	€ 75.000,-
	Eigen vermogen	Vreemd vermogen								
01-01	€ 20.000,-	€ 75.000,-								
31-12	€ 47.000,-	€ 75.000,-								
Beleidsvoornemens / -realisatie verbonden partij										
Beleidsvoornemens / -realisatie waterschap omtrent verbonden partij										
Risico's										
Relatie met programma / paragraaf	Programma: Watersystemen									
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ir. L. Mangnus									

2.8.8 Bedrijfsvoering

Verbetering van de interne beheersing

Volgens de Waterschapswet moet verantwoording worden afgelegd of gedurende het jaar rechtmatig, dat wil zeggen overeenkomstig de externe- en interne wet- en regelgeving is gehandeld. Een hulpmiddel om te kunnen vaststellen of is voldaan aan de interne regelgeving en externe wet- en regelgeving is het uitvoeren van interne controle. Daarom zijn voor een aantal processen met een overwegend groot financieel belang (en interne controle daarop) controleplannen opgemaakt. Aan de hand daarvan hebben interne controles plaatsgevonden met het doel om fouten en onzekerheden in de administratie en/of in de financiële rapportages tijdig te signaleren, zo mogelijk te laten corrigeren en in de toekomst te voorkomen. Tevens hebben deze interne controles als doel de externe accountantscontrole tot een minimum te beperken en zo efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden. De formele rechtmatigheidcontrole vindt door de accountant plaats bij de jaarrekening. De algemene vergadering heeft door middel van het vaststellen van het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2014 met bijbehorend Normen- en Toetsingskader de kaders gesteld voor de rechtmatigheidcontrole van de accountant.

De interne controles zijn uitgesplitst in organisatiegerichte- en gegevensgerichte controles. Aan de hand van de organisatiegerichte controles wordt vastgesteld of overeenkomstig de bedoelde werkwijze wordt gehandeld. Aan de hand van de uitkomsten van de organisatiegerichte controles is het aantal gegevensgerichte controles bepaald. Aan de hand van de uitgevoerde interne controles zijn recapitulaties opgemaakt.

Aan de hand van deze recapitulaties en de daarbij behorende checklists en onderbouwingen is vervolgens nagegaan of voldoende waarnemingen zijn verricht, de benodigde onderbouwingen aanwezig waren en de juiste conclusies zijn getrokken. In de dashboards bestuur van 15 april en 1 september is gerapporteerd of er in het kader van rechtmatigheid sprake was van eventuele onvolkomenheden in de administratie(ve) (organisatie) en zo ja welke maatregelen er worden genomen om dit in de toekomst te vermijden.

Ondersteunende beheerproducten

De netto exploitatiekosten van de ondersteunende beheerproducten zijn met gebruikmaking van een aantal verdeelsleutels over de programmaplannen verdeeld.

Wat waren de kosten? (deze kosten zijn begrepen in de programma's)

Netto exploitatiekosten	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2014	Rekening 2014
Centraal management	1.045	776
Organisatiebeleid en -beheer	315	348
Personeelsbeleid en -beheer	1.419	1.899
Kwaliteit, ARBO en milieu	160	246
Interne voorlichting	310	363
Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning	1.009	999
Concerncontrol en financieel beleid	955	1.221
Meerjarenraming en begroting	121	58
Management- en bestuursrapportages	44	25
Comptabiliteit	706	651
Informatiebeleid en automatisering	4.088	3.607
Centrale (geo)grafische informatie	1.851	1.680
Huisvesting	3.694	3.703
Interne faciliteiten	3.457	3.594
Bemonstering en analyse	41	70
Totaal netto exploitatiekosten, incl. aandelen	19.215	19.240

Onderstaand worden de grootste verschillen tussen de geraamde en werkelijke bedragen van een aantal ondersteunende beheerproducten toegelicht. In veel gevallen is sprake van een verschuiving van personeelsuren.

Centraal management

In werkelijkheid heeft de besteding van de uren van het personeel van de afdeling Concernstaf veel meer plaats gevonden op het beheerproduct Concerncontrol en financieel beleid dan volgens de raming in de programmabegroting.

Personeelsbeleid en -beheer

De verhoging op dit beheerproduct heeft enerzijds te maken met de stijging van de premie aansprakelijkheidsverzekering waterschappen met € 200.000,-. Verder heeft de toename van deze kosten te maken met diverse onderzoeken en adviezen op personeel terrein.

Kwaliteit, ARBO en milieu

Verhoging betreft een verschuiving van personeelsuren.

Interne voorlichting

Verhoging betreft een verschuiving van personeelsuren.

Concerncontrol en financieel beleid

In afwijking van de raming in de programmabegroting zijn op dit product veel meer uren verantwoord. Dit wordt gecompenseerd door minder inzet van het personeel op de producten Centraal Management, Meerjarenraming en begroting, Management- en bestuursrapportages en Comptabiliteit.

Informatiebeleid en automatisering

De aankoop en implementatie van iPads kon niet meer in 2014 worden gerealiseerd. Het bedrag dat hiermee gemoeid is (€ 291.000,-) is opgenomen in het bedrag dat voorgesteld wordt om de reserve uitgestelde werkzaamheden 2014 mee te vormen.

Onderstaande activiteiten komen niet voor in de BBP-structuur, maar zijn voor waterschap Scheldestromen organisatorisch van belang zodat hiertoe (hulp)kostenplaatsen zijn gecreëerd.

Netto exploitatiekosten	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2014	Rekening 2014
Beheer centrale tractie	4.452	4.356
Engineering	1.436	255
Netto exploitatiekosten	5.888	4.611

Beheer centrale tractie

Het voordelig verschil betreft € 51.000,- lagere kapitaallasten, doordat minder materieel is vervangen, en € 45.000,- lagere onderhoudskosten van het materieel.

Engineering

De kostenplaats bestaat uit de centrale uitvoering van activiteiten van het ingenieursbureau. In de programmabegroting zijn hierbij ook de personele lasten, exclusief activering van deze lasten, inbegrepen.

In 2014 heeft de besteding van de uren veelal rechtstreeks op de daarvoor in aanmerking komende primaire producten plaatsgevonden. Het bedrag in de jaarrekening heeft dus slechts betrekking op € 155.000,- externe kosten, € 56.000,- personeelslasten, € 106.000,- aandeel beheer centrale tractie en € 62.000,- opbrengst wegens diensten voor derden.

2.8.9 EMU-saldo

In het kader van de Economische en Monetaire Unie EMU is onder andere vastgelegd dat het begrotingstekort van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Er is sprake van een tekort als overheden in een jaar meer uitgeven dan ontvangen.

Nederland verankert, conform in Europa gemaakte afspraken, de Europese begrotingsafspraken in de Wet Hof, zodanig dat alle lagen van de overheid gebonden zijn aan deze doelstellingen. Volgens de Europese begrotingseisen moet het structurele overheidssaldo van Nederland, oftewel het structurele EMU-saldo, zich op de middellange termijn ontwikkelen naar evenwicht. De grens voor het feitelijke EMU-tekort blijft 3 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Het EMU-saldo bevat de inkomsten en uitgaven van de gehele Nederlandse overheid en beheersing hiervan is daarmee ook een verantwoordelijkheid van alle lagen van de overheid.

Waterschap Scheldestromen is als mede overheid (net als andere decentrale overheden) medeverantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo. In Unieverband is daarom afgesproken dat alle waterschappen in het jaarverslag een bijlage opnemen waaruit hun bijdrage aan het EMU-saldo blijkt. Lastig hierbij is dat het EMU-saldo is gebaseerd op het door de centrale overheid gehanteerde transactiestelsel, terwijl waterschappen net als de andere decentrale overheden het baten- en lastenstelsel gebruiken.

Voor de waterschappen als totaal zijn afspraken gemaakt over het maximale toegestane tekort en dit aan de hand van de begrotingstotalen verdeeld over de waterschappen. Dit betekent voor Scheldestromen dat in 2014 een maximaal tekort van € 15,1 miljoen was toegestaan. Momenteel zijn er geen sancties op de overschrijding van het tekort.

Het EMU-saldo op basis van de jaarrekening en programmabegroting 2014 kan als volgt berekend worden:

Berekening EMU-saldo		Bedragen x € 1.000	
		Rekening 2014	Primitieve begroting 2014
	Resultaat	1.614	0
-	Dotaties/onttrekkingen aan reserves	-6.585	-1.419
-	Opbrengstsoort geactiveerde lasten	-3.683	-3.873
1	EMU-exploitatiesaldo	-8.654	-5.292
-	Bruto investeringen (excl. geactiveerde lasten)	-45.868	-48.127
+	Investeringsubsidies	19.186	22.000
+	Verkopen	209	0
+	Afschrijvingen	25.115	18.028
2	Invloed investeringen	-1.358	-8.099
+	Toevoeging aan voorzieningen	279	152
-	Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-2.279	-577
3	Invloed voorzieningen	-2.000	-425
4	Invloed reserves	0	0
5	Deelneming en aandelen	0	0
EMU - SALDO		-12.012	-13.816

Analyse verschil tussen begroting en jaarrekening

Het gerealiseerde EMU saldo voor Scheldestromen onderschrijdt het toegestane tekort.

Het verschil met de programmabegroting wordt enerzijds veroorzaakt door (per saldo) de hogere beschikking over reservemiddelen en de toename van de afschrijvingen door het vroegd afschrijven van objecten voor een bedrag van € 7,25 miljoen. Anderzijds heeft dit te maken met de mutaties in de voorzieningen. In de primitieve begroting kon nog geen rekening worden gehouden met de afwikkeling van de in 2013 getroffen 62+ maatregel.

In de jaarrekening 2013 is daartoe het niveau van de voorzieningen verhoogd. Dit heeft in 2014 onder andere geleid tot een toename van € 1,7 miljoen aan rechtstreekse betalingen uit de voorzieningen.

Verder is het voordelig resultaat ook van invloed geweest op het lagere EMU-saldo.

3 Jaarrekening

3.1 Exploitatierekening naar programma's

In het jaarverslag (hoofdstuk 2) zijn de toelichtingen per programma opgenomen.

Programma		Bedragen x € 1.000		
		Jaarrekening	Begroting, incl. 2 wijzigingen	Begroting
Waterkeringen				
Planvorming waterkeringen	Eigen plannen	562	497	547
	Plannen van derden	305	349	349
	subtotaal	867	846	896
Aanleg en onderhoud water- keringen	Beheersinstrumenten	916	966	966
	Aanleg en onderhoud	12.677	13.492	7.893
	Dijkbewaking en calamiteitenbestrij- ding	133	153	153
	subtotaal	13.726	14.611	9.012
Totaal waterkeringen		14.593	15.457	9.908
Watersystemen				
Planvorming watersystemen	Eigen plannen	2.420	2.613	2.613
	Plannen van derden	841	713	713
	subtotaal	3.261	3.326	3.326
Inrichting en onderhoud watersystemen	Beheersinstrumenten	818	854	854
	Aanleg, verbetering en onderhoud	12.704	13.289	13.207
	Baggeren waterlopen en saneren van waterbodems	2.832	3.292	3.160
	Beheer hoeveelheid water	7.380	8.198	8.205
	Calamiteitenbestrijding	161	87	87
	Monitoring	1.358	1.423	1.423
	subtotaal	25.253	27.143	26.936
Beheersing van lozingen	Waterwetvergunningen en meldingen	188	196	196
	Handhaving Waterwet	978	1.350	1.350
	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	340	393	393
	Aanpak diffuse emissies derden	146	225	225
	Subtotaal	1.652	2.164	2.164
Totaal watersystemen		30.166	32.633	32.426

Programma		Bedragen x € 1.000		
		Jaarrekening	Begroting, incl. 2 wijzigingen	Begroting
Afvalwaterketen				
Planvorming afvalwaterketen	Eigen plannen	790	825	825
	Plannen van derden	111	49	49
	Subtotaal	901	874	874
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	Getransporteerd afvalwater	7.958	7.656	7.656
	Gezuiverd afvalwater	14.798	14.656	14.656
	Verwerkt slib	4.713	4.318	4.318
	Subtotaal	27.469	26.630	26.630
Totaal afvalwaterketen		28.370	27.504	27.504
Wegen				
Planvorming wegen	Eigen plannen	454	510	610
	Plannen van derden	123	179	185
	subtotaal	577	689	795
Aanleg en onderhoud wegen	Beheersinstrumenten	172	195	200
	Aanleg en onderhoud	4.174	4.296	4.707
	Wegenverkeersregeling en -verkeersveiligheid	2.905	3.082	3.142
	subtotaal	7.251	7.573	8.049
Totaal wegen		7.828	8.262	8.844
Optimale taakuitoefening				
Vergunningverlening en handhaving keur	Keur	8	32	32
	Vergunningen en keurontheffingen	978	916	937
	Handhaving keur	180	237	237
	subtotaal	1.166	1.185	1.206
Vergunningverlening en handhaving grondwaterbeheer	Vergunningverlening grondwaterbeheer	160	148	148
	Handhaving grondwateronttrekkingen	84	96	96
	subtotaal	244	244	244
Heffing en invordering	Belastingheffing	1.947	1.699	1.699
	Invordering	848	-81	-81
	subtotaal	2.795	1.618	1.618
Bestuur en externe communicatie	Bestuur	1.564	1.593	1.593
	Externe communicatie	694	672	672
	subtotaal	2.258	2.265	2.265
Totaal optimale taakuitoefening		6.463	5.312	5.333

Programma		Bedragen x € 1.000		
		Jaarrekening	Begroting, incl. 2 wijzigingen	Begroting
Dekkingsmiddelen				
	Onvoorzien	0	95	155
	Kwijtschelding en oninbaarverklaring	1.496	1.423	1.423
	Dividend en overige algemene opbrengsten	-2.760	-2.781	-2.606
	Belastingopbrengsten	-81.185	-81.201	-81.201
	Totaal dekkingsmiddelen	-82.449	-82.464	-82.229
	Mutaties reserves	-6.585	-6.704	-1.419
	Resultaat (batig saldo)	-1.614	0	0

3.2 Begrotingsrechtmatigheid

Op grond van artikel 99 Waterschapswet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige overschrijdingen is het criterium “passend binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid” van belang. De algemene vergadering heeft in de Financiële verordening opgenomen dat voor overschrijdingen van de programma's tot en met 5% van de netto-kosten geen toestemming vooraf nodig is indien zij passen binnen het vastgestelde beleid. Het begrotingscriterium is verder uitgewerkt in de Kadernota 2013 van het Platform Rechtmatigheid. In het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening zijn de normen/richtlijnen uit de Kadernota overgenomen en nader geconcretiseerd. In onderstaande tabel zijn de overschrijdingen groter dan 5% opgenomen, tevens wordt aangegeven of hierbij wordt voldaan aan de richtlijnen/normen zoals door de algemene vergadering vastgesteld in genoemd controleprotocol.

Programma	Begrotings- afwijking %	Begrotings- afwijking (x € 1.000,-)	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Optimale taakuitoefening De overschrijding heeft betrekking op de beleidsproducten Belastingheffing en Invoering en is veroorzaakt door problemen bij de gemeenschappelijke regeling SaBeWa Zeeland.	21,7	1.151	V	

Deze overschrijding past binnen het beleid van het waterschap.

Bij de besluitvorming over het vaststellen van deze jaarverslaggeving wordt de algemene vergadering gevraagd met deze overschrijding in te stemmen.

3.3 Exploitatierkening naar kostendragers

x€ 1.000

Kostendrager	JAARREKENING 2014				PROGRAMMABEGROTING 2014 na wijzigingen				PROGRAMMABEGROTING 2014			
	Totaal	categorie- kosten en opbreng- sten	water- systeem- en wege- beheer	zuiverings- beheer	Totaal	categorie- kosten en opbreng- sten	water- systeem- en wege- beheer	zuiverings- beheer	Totaal	categorie- kosten en opbreng- sten	water- systeem- en wege- beheer	zuiverings- beheer
Kosten en opbrengsten												
Exploitatie:												
nettokosten	87.451	1.801	54.221	31.429	89.227	1.096	57.882	30.249	83.647	1.096	52.302	30.249
onvoorzene uitgaven	-		-	-	95		17	78	155		77	78
dividend en overige opbrengsten	2.760-	32-	2.620-	108-	2.840-	68-	2.561-	211-	2.605-	68-	2.326-	211-
oninbaarverklaring belastingen	474	183		291	212	107		105	212	107		105
kwijtschelding belastingen	991	453		538	1.211	534		677	1.211	534		677
sub-totaal	86.156	2.405	51.601	32.150	87.905	1.669	55.338	30.898	82.620	1.669	50.053	30.898
Belastingopbrengst	81.185-	4.054-	46.481-	30.650-	81.201-	935-	49.539-	30.727-	81.201-	935-	49.539-	30.727-
Resultaat voor bestemming	4.971	1.649-	5.120	1.500	6.704	734	5.799	171	1.419	734	514	171
Mutaties reserves:	6.585-	2.266	8.680-	171-	6.704-	2.266	8.799-	171-	1.419-	2.266	3.514-	171-
onttrekking/toevoeging aan algemene reserves	2.930		2.930		2.930		2.930		880		880	
onttrekking/toevoeging aan tariefegalisatiereserves	2.116	2.266		150-	2.116	2.266		150-	2.116	2.266		150-
onttrekking aan overige bestemmingsreserves	12.141-		12.120-	21-	12.260-		12.239-	21-	4.415-		4.394-	21-
toevoeging aan overige bestemmingsreserves	510		510		510		510		-			
Resultaat na bestemming	1.614-	617	3.560-	1.329	0	3.000	-3.000	0	0	3.000	-3.000	0

3.3.1 Toelichting op exploitatierekening naar kostendragers

Gelet op het belang van de belastingheffing voor waterschappen dient het overzicht naar kostendragers meer inzicht te verschaffen in de lasten die bij de belastingplichtigen worden neergelegd. Voor waterschap Scheldestromen is dat voor de watersysteemheffing de kostendrager watersysteembeheer, incl. wegenbeheer en voor de zuiveringsheffing het zuiveringsbeheer. Naast genoemde kostendragers worden nog kosten en opbrengsten rechtstreeks naar de categorieën van de heffingsplichtigen van de watersysteemheffing gebracht. Deze zijn afzonderlijk in beeld gebracht.

Het resultaat voor bestemming bevat alle netto kosten exclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

In onderstaand overzicht zijn de negatieve resultaten per categorie watersysteemheffing weergegeven.

x € 1.000				
Categorie watersysteemheffing	begroting	rekening	verschil	Toelichting
ingezetenen:				
- opbrengst belasting	-13.503	-13.518	-15	
- kwijtschelding	534	467	-67	incl. -18 voorgaande jaren
- toevoeging voorziening belastingdebiteuren	70	134	64	
- kosten heffing en invordering	89	439	350	
- mutatie egalisatiereserve	14	14	-	
- rente tariefegalisatiereserve	-62	-39	23	
resultaat			355	
ongebouwd:				
- opbrengst belasting	-9.433	-9.421	12	
- toevoeging voorziening belastingdebiteuren	9	6	-3	
- kosten heffing en invordering	129	175	46	
- mutatie egalisatiereserve	150	150	-	
- rente tariefegalisatiereserve	3	5	2	
resultaat			57	
natuurterreinen:				
- opbrengst belasting	-120	-124	-4	
- kosten heffing en invordering	22	29	7	
- rente tariefegalisatiereserve	-	-	-	
resultaat			3	
gebouwd:				
- opbrengst belasting	-26.767	-26.863	-96	incl. -53 voorgaande jaren
- toevoeging voorziening belastingdebiteuren	28	43	15	
- kosten heffing en invordering	855	1.126	271	
- mutatie egalisatiereserve	-898	-898	-	
- rente tariefegalisatiereserve	-9	3	12	
resultaat			202	
Recapitulatie resultaat categorie belastingheffing:				
- opbrengst belastingen, excl. verontreinigingsheffing	-49.823	-49.926	-103	
- kwijtschelding	534	467	-67	
- toevoeging voorziening belastingdebiteuren	107	183	76	hogere toevoegingen i.v.m. hoger debiteurensaldo per 31-12-2014
- kosten heffing en invordering	1.095	1.769	674	hoofdzakelijk ten gevolge van problemen bij SaBeWa Zeeland, extra inzet personeel en hogere overige externe kosten
- mutatie egalisatiereserve	-734	-734	-	
- rente tariefegalisatiereserve	-68	-31	37	lager saldo reserves en lager rentepercentage
resultaat			617	

Watersysteem- en wegenbeheer

De netto kosten van deze kostendrager zijn in werkelijkheid € 3,7 mln lager dan in de programmabegroting incl. wijzigingen was voorzien.

De verlaging van de kosten van deze kostendrager kan als volgt worden weergegeven.

- lagere kapitaallasten, o.a. i.v.m. lager omslagrentepercentage	€ 1,4 mln.
- lagere personeelslasten, o.a. minder inzet uren	€ 0,7 mln.
- lagere aandelen ondersteunende beheerproducten	€ 0,5 mln.
- lagere externe kosten	€ 1,5 mln.
	€ 4,1 mln.
- minder opbrengsten	€ 0,4 mln.
	<u>€ 3,7 mln.</u>

De hogere opbrengst dividend en overige opbrengsten betreft de meeropbrengst van in rekening gebrachte leges voor verstrekte vergunningen.

Zuiveringsbeheer

De netto kosten, exclusief de producten belastingheffing en invordering, van de kostendrager zuiveringsbeheer zijn € 0,7 mln. hoger dan geraamd.

Dit verschil bestaat in hoofdzaak uit:

- hogere kapitaallasten, o.a. i.v.m. hoger omslagrentepercentage	€ 0,6 mln.
- hogere personeelslasten, o.a. meer inzet uren	€ 0,5 mln.
- lagere externe kosten en hogere opbrengsten (per saldo)	- € 0,4 mln.
	<u>€ 0,7 mln.</u>

Het resultaat van het zuiveringsbeheer bestaat uit het resultaat van daadwerkelijke beheer van deze waterschapstaak en het resultaat van de belastingheffing en invordering.

- resultaat zuiveringsbeheer	€ 665.000,-
- resultaat zuiveringsheffing	€ 664.000,-
nadelig resultaat	<u>€ 1.329.000,-</u>

Het resultaat van de zuiveringsheffing is in onderstaand overzicht opgenomen.

- opbrengst zuiveringsheffing	-30.727	-30.667	60	
- kwijtschelding	677	555	-122	
- toevoeging voorziening belastingdebiteuren	105	291	186	hogere toevoegingen i.v.m. hoger debiteurensaldo per 31-12-2014
- kosten heffing en invordering	522	1.026	504	hoofdzakelijk ten gevolge van problemen bij SaBeWa Zeeland, extra inzet personeel en hogere overige externe kosten
- mutatie egalisatiereserve	-150	-150	-	
- rente tariefegalisatiereserve	-97	-61	36	lager saldo reserves en lager rentepercentage
resultaat			664	

Een specificatie van de mutaties in de reserves is in onderstaande tabel opgenomen. Alleen in de overige bestemmingsreserves hebben ten opzichte van de programmabegroting (incl. wijzigingen) nog wijzigingen plaatsgevonden.

X € 1.000

Omschrijving	Begroting (incl. wijzigingen)		Jaarrekening	
Algemene reserve watersysteembeheer:		2.930		2.930
toevoegingen	12.670		12.670	
onttrekkingen	-9.740		-9.740	
Tariefegalisatiereserves:		2.116		2.116
- watersysteemheffing gebouwd:				
toevoeging	1.644		1.644	
onttrekking	-898		-898	
- watersysteemheffing ongebouwd:				
toevoeging	711		711	
- watersysteemheffing ingezetenen:				
toevoeging	803		803	
- watersysteemheffing natuurterreinen:				
toevoeging	6		6	
- zuiveringsheffingsheffing:				
onttrekking	-150		-150	
Af: onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves:		-12.260		-12.141
- afschrijving geluidsinstallatie	-43		-43	
- personeel met vaststellingsovereenkomst	-125		-53	
- herprofileren waterlopen Zeeuws-Vlaanderen	-170		-170	
- EHK-maatregelen wegen Zeeuws-Vlaanderen	-100		-100	
- afkoopsom overname wegen Provincie Zeeland Zeeuws-Vlaanderen, kapitaallasten fietspaden	-147		-100	
- afkoopsom overname wegen Provincie Zeeland Zeeuws-Vlaanderen	-11.675		-11.675	
Bij: vorming bestemmingsreserve groot onderhoud waterkeringen		510		510
Totaal		-6.704		-6.585

3.4 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten met toelichting

Grtbk.- code	Omschrijving van de kosten- en opbrengstsoortgroep	Bedragen x € 1.000		
		Rekening	Begroting, incl. 2 wijzigingen	Begroting
		€	€	€
	<u>KOSTEN</u>			
41	Rente en afschrijvingen	31.982	31.187	24.850
42	Personeelslasten	32.201	32.762	33.522
43	Goederen en diensten van derden	49.703	52.118	52.175
44	Bijdragen aan derden	2.936	1.133	1.133
45	Toevoeging aan voorzieningen/onvoorzien	259	247	307
	Totaal kosten	117.081	117.447	111.987
	<u>OPBRENGSTEN</u>			
81	Financiële baten	1.805	958	1.018
82	Personeelsbaten	361	400	400
83	Goederen en diensten aan derden	10.688	11.238	11.003
84	Bijdragen van derden	15.916	14.496	14.496
85	Waterschapsbelastingen	79.657	79.778	79.778
86	Interne verrekeningen	3.683	3.873	3.873
	Totaal opbrengsten	112.110	110.743	110.568
	Resultaat voor bestemming	4.971	6.704	1.419
46/87	<u>RESERVES</u> Mutaties in reserves	-6.585	-6.704	-1.419
	Resultaat na bestemming	-1.614	0	0

3.4.1 Toelichting exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

In deze paragraaf wordt globaal ingegaan op de verschillen tussen de bedragen van de programmabegroting na wijzigingen en de jaarrekening.

Kostensoorten (voordeel € 0,4 mln.)

Kapitaallasten (nadeel € 0,8 mln.)

De afschrijvingslasten zijn € 749.000,- hoger dan geraamd. Deze verhoging is hoofdzakelijk veroorzaakt door het vervroegd afschrijven op de steunpunten Grijskerke (volledig) en Hulst (tot taxatiewaarde). De totale afschrijvingen bedragen € 25.114.000,-.

In dit bedrag is € 6.337.000,- begrepen wegens het vervroegd afschrijven van de HWBP-bijdragen 2011 t/m 2014, als gevolg van een stelselwijziging, en op de genoemde steunpunten (€ 914.000,-).

De rentelasten zijn € 46.000,- hoger dan oorspronkelijk geraamd. In 2014 zijn 2 vaste geldleningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 30 mln.

Personeelslasten (voordeel € 0,6 mln.)

De totale personeelslasten vallen € 560.000,- lager uit dan begroot. Het verschil, ten opzichte van de begrote € 32,7 miljoen, wordt grotendeels veroorzaakt door onderstaande factoren:

- De formatie in de primitieve begroting 2014 was 461,8 fte. Met een begrotingswijziging is de 62+ maatregel verwerkt, dit betrof een daling met 12 formatieplaatsen tot 449,8 fte. Ten opzichten hiervan komt de formatie eind 2014 bijna 10 formatieplaatsen lager uit. Dit is voor 6 fte nog de uitwerking van de "Scheldestromen 2.0". Begin 2015 wordt een aantal openstaande vacatures ingevuld. Per saldo lagere kosten van ca. € 320.000,-.
- In 2014 is er van het IKB (individueel keuzebudget) meer uitbetaald (ca. € 300.000,-) dan in de begroting was voorzien. De medewerkers hebben de mogelijkheid uit het IKB verlof op te nemen of dit te laten uitbetalen. Op basis van ervaringscijfers 2013 en 2014 is het bedrag in de programmabegroting 2015 aangepast.
- In de begroting is rekening gehouden met een algemene salarisverhoging van 0,5% (€ 144.000,-) in verband met de verwachte nieuwe cao per 1-1-2014. In 2014 zijn de onderhandelingen vastgelopen. De gevolgen van een nieuwe cao komen ten laste van 2015.
- In de circulaire van het ministerie zijn als gevolg van het besluit "Harmonisering en modernisering rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers" een groot aantal wijzigingen van het Waterschapsbesluit gepubliceerd. De hierin opgenomen onkostenvergoedingen van € 82.000,- zijn niet begroot.
- Minder inhuur van uitzendkrachten dan begroot (€ 366.000,-). Er was een bedrag van € 1.410.000,- begroot voor uitzendkrachten. De inhuur heeft grotendeels betrekking op de inhuur van ingenieursdiensten voor de voorbereiding en uitvoering van investeringsprojecten. Hiervoor was in 2014 minder inhuur benodigd dan begroot.
- Diverse lagere overige personeelslasten (€ 114.000,-). Dit betreft diverse posten waaronder: studiekosten, kosten geneeskundige dienst, kosten catering.

Goederen en diensten van derden (voordeel € 2,4 mln.)

Dit voordeel heeft in hoofdzaak op de volgende leveringen en diensten betrekking:

- te hoge inschatting van declarabele kosten van voorbereiding en uitvoering voor Projectbureau Zeeweringen (zie ook onder de opbrengsten)	€ 1.221.000,-
- dienstverlening SaBeWa Zeeland (zie ook bijdragen aan derden)	€ 608.000,-
- lagere diensten en leveringen automatisering (levering en implementatie van iPads volgt eerst in 2015)	€ 528.000,-
- lagere energiekosten zuiveringstechnische werken	€ 163.000,-
- lagere energiekosten poldergemalen	€ 97.000,-
transporteren	€ 2.617.000,-

	transport	€ 2.617.000,-
-	lagere beheer- en onderhoudskosten poldergemalen	€ 235.000,-
-	lagere kosten beheer en onderhoud wegen (o.a. aan parkeerterreinen, zie ook onder de opbrengsten)	€ 425.000,-
-	minder behoefte aan chemicaliën	€ 85.000,-
-	per saldo diverse overige verschillen	€ 55.000,-
		€ 3.417.000,-

Af: hogere kosten in verband met:

-	hogere premies verzekeringen	€ 267.000,-
-	afkoop zakelijke rechten overname waterkeringen	€ 259.000,-
-	transport en verwerking slib zuiveringsinstallaties	€ 139.000,-
-	onderhoud hoofdkantoren en steunpunten	€ 337.000,-
		€ 1.002.000,-
		€ 2.415.000,-

Bijdragen aan derden (nadeel € 1,8 mln.)

Dit nadelig verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de deelname in de gemeenschappelijke regeling SaBeWa Zeeland in de programmabegroting geraamd was onder de hoofdkostensoort Goederen en diensten van derden maar in werkelijkheid als bijdrage aan derden (€ 1.584.000,-) is verantwoord. Verder bestaat het verschil uit het verstrekken van bijdragen aan gemeenten in verband met het wegenbeheer (€ 140.000,-) en een bijdrage van € 40.000,- aan een bedrijf in het kader van de afhaakproblematiek lozing afvalwater op een zuiveringstechnisch werk van het waterschap.

Toevoeging aan voorzieningen/onvoorzien

Door ons bestuur is in 2014 over € 60.000,- uit de post onvoorzien uitgaven beschikt. Van het resterende bedrag van € 95.000,- is geen gebruik gemaakt.

Aan de personele voorzieningen is € 259.000,- toegevoegd. Dit bedrag bestaat uit een toevoeging wegens rente van € 119.000,- (raming was € 152.000,-) en € 140.000,- vanwege het actualiseren van het niveau van deze voorzieningen.

Opbrengstsoorten (voordeel € 1,4 mln.)

Financiële baten (voordeel € 0,8 mln.)

De financiële baten bestaan uit de volgende opbrengsten:

-	rente uitgezet geld in garantieproduct	€ 360.000,-
-	verhoging rendement garantieproduct	€ 972.000,-
-	bespaarde rente reserves en voorzieningen	€ 470.000,-
-	overige renteopbrengsten	€ 3.000,-
		€ 1.805.000,-

Het verhoogde rendement van het garantieproduct was niet in de programmabegroting geraamd. De verhoging is het gevolg van de ontwikkeling van de beurskoersen.

De opbrengst bespaarde rente is lager dan geraamd in verband met enerzijds de lage stand van de marktrente en anderzijds een lager gemiddeld saldo van de reserves en voorzieningen dan was verwacht.

Goederen en diensten aan derden (nadeel € 0,5 mln.)

Het nadeel op deze hoofdopbrengstsoort kan als volgt worden gespecificeerd:

-	lagere opbrengst diensten voor het Projectbureau Zeeweringen	€ 1.472.000,-
-	lagere opbrengst parkeerterreinen ten gevolge van de overeenkomst met de gemeente Veere (kosten zijn ook lager)	€ 250.000,-
-	lagere opbrengst verkoop gronden	€ 80.000,-
		€ 1.802.000,-

- opbrengst verkoop steunpunt Grijskerke	€ 1.000.000,-
- hogere opbrengst verhuur hoofdkantoren	€ 160.000,-
- hogere opbrengst leges, IBA's en overige diensten	€ 92.000,-
	<u>€ 1.252.000,-</u>
	<u>€ 550.000,-</u>

Bijdragen van derden (voordeel € 1,4 mln.)

Het voordeel heeft betrekking op de volgende ontvangen bijdragen:

- gewenningsbijdrage overname waterkeringen van Rijkswaterstaat	€ 697.000,-
- bijdrage van het Rijk in het project Westelijke Rijkswaterleiding	€ 414.000,-
- hogere bijdragen in het wegenbeheer	€ 154.000,-
- ontvangen schadevergoedingen en overige bijdragen	€ 120.000,-
- bijdrage van het Rijk tijdelijke subsidieregeling kwijtschelding	€ 35.000,-
	<u>€ 1.420.000,-</u>

Waterschapsbelastingen (nadeel € 0,1 mln.)

De specificatie van de netto-belastingopbrengsten is als volgt:

Belastingsoort	Bedragen in € mln.	
	Begroting	Rekening
Watersysteemheffing:		
- Ingezetenen	12,899	12,904
- Gebouwd	26,740	26,822
- Ongebouwd	9,424	9,415
- Natuurterreinen	0,120	0,124
Zuiveringsheffing:		
- huishoudens	22,369	22,225
- bedrijven	7,576	7,575
Verontreinigingsheffing:	0,650	0,592
Totaal	79,778	79,657

Interne verrekeningen (nadeel € 0,2 mln.)

De geactiveerde lasten bestaan uit:

	Begroting	Jaarrekening
- personeelslasten	€ 3,050 mln.	€ 2,993 mln.
- bouwrente	€ 0,485 mln.	€ 0,376 mln.
- overige	€ 0,338 mln.	€ 0,313 mln.

Mutaties in reserves (nadeel 0,1 mln.)

De mutaties in de algemene reserves en bestemmingsreserves zijn in onderstaand overzicht opgenomen. De kolom begroting betreft de door de algemene vergadering genomen besluiten in de programmabegroting en begrotingswijzigingen. De lagere onttrekkingen aan de bestemmingsreserves is o.a. het gevolg van lagere kapitaallasten van de uitvoering van het fietspadenplan Zeeuws-Vlaanderen.

Reserve	(bedragen x € 1)	Begroting	Rekening	Vershil
Toevoeging/onttrekking aan tariefegalisatie watersysteemheffing gebouwd		-746.000	-746.000	
Toevoeging aan tariefegalisatie watersysteemheffing ongebouwd		-711.000	-711.000	
Toevoeging aan tariefegalisatie watersysteemheffing ingezetenen		-803.000	-803.000	
Toevoeging aan tariefegalisatie watersysteemheffing natuurterreinen		-6.000	-6.000	
Onttrekking aan tariefegalisatie zuiveringsheffing		150.000	150.000	
Toevoeging/onttrekking aan algemene reserve watersysteembeheer		-2.930.000	-2.930.000	
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves		12.260.000	12.141.000	-119.000
Vorming van bestemmingsreserve groot onderhoud waterkeringen		-510.000	-510.000	
Totaal		6.704.000	6.585.000	-119.000

3.4.2 WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Waterschap Scheldestromen van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2014 voor waterschap Scheldestromen is € 230.474,-. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De WNT bevat een openbaarmakingsverplichting (publicatie) in het financieel verslaggevingsdocument van de organisatie en inzending aan de (vak)minister van de bezoldiging van:

1. topfunctionarissen;
In de wet is opgenomen dat secretarissen van waterschappen als topfunctionaris worden aangemerkt, omdat bij deze functie sprake is van leidinggeven aan de gehele organisatie.
2. overige functionarissen met een bezoldiging die uitstijgt boven het maximum, hiervan dient tevens de bezoldiging van het voorgaand jaar te worden opgenomen;
Er zijn bij waterschap Scheldestromen geen functionarissen met een bezoldiging die uitstijgt boven het bezoldigingsmaximum.
3. uitkeringen wegens het beëindigen van het dienstverband die uitstijgen boven het bezoldigingsmaximum.
Er zijn bij waterschap Scheldestromen geen uitkeringen die uitstijgen boven het bezoldigingsmaximum.

Het onderstaande overzicht wordt in het kader van de WNT gepubliceerd, het betreft de verplichte publicatie van topfunctionarissen.

Bezoldiging topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	J.A. de Visser
Functie(s)	Secretaris algemeen-directeur
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	-
Bezoldiging	
Beloning	172.571,-
Belastbare onkostenvergoedingen	3.130,-
Beloningen betaalbaar op termijn	27.465,-
Totaal bezoldiging	203.166,-
Toepasselijk WNT-maximum	230.474,-
Motivering indien overschrijding:	,-

3.5 Balans met toelichting

3.5.1 Balans

Omschrijving activa en passiva	31-12-2014	31-12-2013
<u>Activa</u>		
<u>Vaste activa:</u>		
Immateriële vaste activa	7.397.742	10.342.838
Materiële vaste activa	244.642.888	236.767.078
Financiële vaste activa	22.085.763	21.598.381
Totaal vaste activa	274.126.393	268.708.297
<u>Vlottende activa:</u>		
Vorderingen	10.030.020	2.707.373
Vorraden	3.649.855	2.953.416
Overlopende activa	8.937.091	3.546.736
Liquide middelen	6.773	24.338
Totaal vlottende activa	22.623.739	9.231.863
Totaal activa	296.750.132	277.940.160
<u>Passiva</u>		
<u>Vaste passiva:</u>		
Algemene reserves	6.258.321	5.050.688
Tariefegalisatiereserves	5.356.938	4.127.510
Overige bestemmingsreserves	7.308.117	18.938.941
Resultaat	1.614.331	-2.609.439
Totaal eigen vermogen	20.537.707	25.507.700
Voorzieningen	4.667.349	6.666.740
Langlopende schulden	214.016.758	199.285.658
Totaal vaste passiva	239.221.814	231.460.098
<u>Vlottende passiva:</u>		
Kortlopende schulden	34.799.320	30.671.936
Overlopende passiva	22.728.998	15.808.126
Totaal vlottende passiva	57.528.318	46.480.062
Totaal passiva	296.750.132	277.940.160

3.5.2 Toelichting op de balans

Waarderingsgrondslagen

De door de algemene vergadering op 6 oktober 2011 vastgestelde nota waardering en afschrijving van activa 2011 vormt de basis voor de waarderingsgrondslagen en afschrijvingstermijnen voor vaste activa. Deze nota heeft als ingangsdatum 1 januari 2011 en is niet van toepassing op investeringen die voor 1 januari 2011 gestart of afgerond met uitzondering voor de beide hoofdkantoren en de werkplaatsen/loodsen IJzendijke en Hulst. Voor deze uitzonderingen zijn nieuwe grondslagen (afschrijven, rekening houdend met een restwaarde) vastgesteld.

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de onderscheiden posten en onderdelen zijn als volgt:

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met eventuele subsidies, bijdragen van derden en bijdragen uit voorzieningen. Daarnaast zijn de jaarlijkse afschrijvingen op basis van geschatte economische levensduur (bij materiële activa) in mindering gebracht.

Afschrijving van de activa vindt vanaf het jaar na investering plaats.

Op enkele uitzonderingen na wordt er volgens de lineaire methode afgeschreven. Enkele investeringsprojecten worden op basis van annuïteiten afgeschreven.

Voor de soorten immateriële activa: bijdragen aan activa in eigendom van derden en overige immateriële activa geldt in principe een afschrijvingstermijn van ten hoogste vijf jaar, tenzij voor deze soorten gemotiveerd een andere periode passender is.

Voor afschrijvingen op nieuwe investeringen geldt dat deze ingaan in het eerste jaar na gereedkomen, met uitzondering op het materieel van beheer centrale tractie, waarop vanaf de maand van aanschaf wordt afgeschreven. Op de investeringen waarop nog geen afschrijving plaatsvindt wordt (bouw)rente bijgeschreven.

De waardering van de financiële activa vindt plaats tegen kostprijs dan wel duurzaam lagere waarde. De waarde van het uitgezette bedrag in een garantieproduct wordt verhoogd met het gegarandeerde hogere rendement van dit product.

De waardering van de vorderingen, voorzieningen (belasting)debiteuren, liquide middelen, reserves en kortlopende schulden vindt plaats tegen de nominale waarde.

De waardering van de voorraden vindt plaats tegen verkrijgingsprijs.

De overige voorzieningen per 31 december 2014 zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

Zowel de voorziening debiteuren als de voorziening belastingdebiteuren zijn in mindering gebracht op de vorderingen.

De langlopende schulden (leningen o/g) worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de aflossingen.

Ook voor de verantwoording in de rekening van baten en lasten (exploitatie) is de nominale waarde als grondslag gehanteerd. De baten en lasten van het boekjaar worden in de jaarrekening opgenomen, onverschillig of zij tot de ontvangsten en uitgaven in het desbetreffende boekjaar hebben geleid. De verliezen worden opgenomen zodra ze bekend zijn.

Activa**Vaste activa****Immateriële vaste activa**

Hierop zijn de kosten verantwoord van onderzoek en ontwikkeling, bijdragen aan activa in eigendom van derden en overige immateriële vaste activa.

De specificatie van deze activa is als volgt:

x € 1.000,-

Soort actief	Boekwaarde 01-01-2014	In- / desin- vesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Onderzoek en ontwikkeling	1.266	292	493	1.065
Bijdragen aan activa in eigendom van:				
- Bedrijven	0	0	0	0
- Overheden	8.282	4.463	7.618	5.127
- Overige	0	0	0	0
Overige immateriële activa	795	574	163	1.206
Totaal immateriële activa	10.343	5.329	8.274	7.398

In de afschrijving is een bedrag van € 6.337.000,- begrepen wegens vervroegde afschrijving van de bijdragen in de HWBP-werken 2011 t/m 2014, als gevolg van een stelselwijziging.

Voor de investeringen die vóór 2011 in exploitatie zijn genomen zijn de oude afschrijvingstermijnen gehanteerd. Voor de investeringen na 2011 vindt de afschrijving plaats op grond van de door de algemene vergadering op 6 oktober 2011 vastgestelde nota waardering en afschrijving van activa 2011.

Onderzoek en ontwikkeling bestaat uit de volgende posten:

x € 1.000,-

Onderzoek en ontwikkeling	Boekwaarde 01-01-2014	In- / desin- vesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Eigen plannen watersystemen	735	292	368	659
Afvoergebied St. Philipsland	7		7	0
Afvoergebieden Maelstede / de Poel	22		22	0
Afvoergebied Eendracht en Kadijk	31		15	16
WB 21 eeuw 2003/2005	75		37	38
WB 21 ^e eeuw 2009 (uitvoering 2009)	110		110	0
WB 21 ^e eeuw 2009 (uitvoering 2010 en 2011)	176		88	88
WB 21 ^e eeuw 2009 (uitvoering 2012)	142		37	107
Wateropgave algemeen 2013	172	88	52	208
Wateropgave algemeen 2014	0	204	0	204
Plannen afvalwaterketen	72		27	45
OAS Schouwen-Duiveland, Westerschouwen	53		18	35
Waterkwaliteitsspoor St.-Maartensdijk	19		9	10
Beheersinstrumenten waterkeringen	20		10	10
Geotechnisch onderzoek 2008	20		10	10
Verwerkt slib	439		88	351
Ontwerpen en uitvoering slibgisting	439		88	351
Totaal	1.266	292	493	1.065

Verder mag worden verwezen naar de bijlage, waarin nader wordt ingegaan op de investeringsprojecten.

Materiële vaste activa

De specificatie van deze activa is als volgt:

x € 1.000,-

Soort actief	Boekwaarde 01-01-2014	In-/des- investeringen	Subsidies/ verkoop	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Werken in exploitatie:					
Gronden en terreinen	1.046			50	996
Vervoermiddelen	4.134	463	133	892	3.572
Machines, apparaten, werktuigen	4.977	345	75	954	4.293
Bedrijfsgebouwen	33.468	322		1.606	32.184
Woonruimten	0				0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	182.938	7.995	1.082	12.899	176.952
Overige materiële vaste activa	705	378		301	782
Totaal werken in exploitatie	227.268	9.503	1.290	16.702	218.779
Onderhanden werken:					
Bedrijfsgebouwen	75	-75			0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.352	34.190	17.620	122	25.800
Overige materiële vaste activa	72	8		16	64
Totaal onderhanden werken	9.499	34.123	17.620	138	25.864
Totaal materiële vaste activa	236.767	43.626	18.910	16.840	244.643

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn voor wat betreft de oude investeringen gelijk aan de termijnen die de voormalige waterschappen hanteerden. Voor nieuwe investeringen wordt uitgegaan van de termijnen die in de nota waardering en afschrijving van activa 2011 zijn vastgelegd. In de afschrijving is een bedrag begrepen van € 914.000,- wegens vervroegde afschrijving op een tweetal steunpunten.

Er is sprake van een verschuiving van € 11.461.000,- tussen Werken in exploitatie en Onderhanden werken in de cijfers van de boekwaarden per 01-01-2014.

Voor een verdere toelichting mag worden verwezen naar de bijlage, waarin nader wordt ingegaan op de investeringsprojecten.

Financiële vaste activa

Deze activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs.

De specificatie van deze activa is als volgt:

x € 1.000,-

Soort actief	Boekwaarde 01-01-2014	Mutaties In 2014	Boekwaarde 31-12-2014
Kapitaalverstrekking aan:			
Bedrijven	7.598	-484	7.114
Leningen aan:			
Ambtenaren	1	-1	0
Overheden	19	0	19
Overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer	13.980	972	14.952
Totaal financiële activa	21.598	487	22.085

De kapitaalverstrekkingen betreffen de in ons bezit zijnde deelnemingen (aandelen) in het Facilitair Bedrijf Zeeland (FBZ) en de Holding FBZ, de aandelen Nederlandse Waterschapsbank N.V., de aandelen en agio aandelen SNB en verstrekte waarborgsommen (€ 157.000,-).

Op basis van een daartoe strekkende overeenkomst vindt jaarlijks aan de aandeelhouders een uitkering plaats van het agio van SNB naar rato van het desbetreffende belang in het geplaatste aandelenkapitaal.

Tot en met 2011 heeft SNB jaarlijks de agioterugstorting aan haar aandeelhouders gedaan. In 2012 heeft de agio terugstorting om wettelijke redenen (zoals verwoord onder de risicoparaagraaf, inzake de Switch Transaction) niet plaatsgevonden. In 2013 en 2014 hebben, op basis van de eigen vermogenssituatie, de agioterugstortingen plaatsgevonden.

De situatie, zoals verwoord onder de risicoparaagraaf, heeft geen invloed op de waardering van de deelneming in SNB. Mocht het in de toekomst toch komen tot een afwaardering, dit wordt overigens op dit moment niet verwacht, dan heeft dit geen gevolgen voor het waterschap aangezien de oorspronkelijke aandeelhouders van SNB in dit specifieke geval waterschap Scheldestromen hebben gevrijwaard van enige aansprakelijkheid en schade.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit de kortlopende vorderingen (debiteuren), voorraden, overlopende activa en liquide middelen.

x € 1.000,-

Kortlopende vorderingen	01-01-2014	31-12-2014
Vorderingen op belastingdebiteuren	1.884	7.121
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	274	2.419
Overige vorderingen	549	490
Totaal	2.707	10.030

Vorderingen op belastingdebiteuren

Door de latere oplegging van de belastingaanslagen en het niet versturen van aanmaningen in 2014 is het saldo sterk gestegen.

Voorziening belastingdebiteuren

Aan de voorzieningen belastingdebiteuren heeft in het boekjaar een toevoeging plaatsgevonden van € 474.000,- voor de opgelegde aanslagen. In verband met het hoge saldo van de belastingdebiteuren is extra aan de voorzieningen toegevoegd. Ten laste van de voorzieningen werd in 2014 slechts € 14.000,- aan vorderingen oninbaar verklaard.

De specificatie per 31-12 van de belastingdebiteuren is als volgt:

x € 1.000,-

Jaar	Eigenaren	Gebruikers	Bedrijven	Precario	Overige	Totaal
t/m 2011	25	99	11		54	189
2012	121	225	61		108	515
2013	142	470	93	1	163	868
2014	2.597	3.494	518	22	-/- 137	6.494
Voorzieningen	-117	-737	-121		28	-947
Totaal	2.768	3.551	562	23	217	7.121

Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen

De grootste vorderingen zijn de bijdrage van de provincie in het project Waterdunen (€ 1.162.000,-), inrichting zuidkust Schouwen-Duiveland (€ 268.000,-), bijdrage Natura 2000 (€ 222.000,-) en de bijdrage van de gemeente in de jachthaven Cadzand (€ 408.000,-).

Overige vorderingen

De grootste post is het aandeel in de kosten van de MBR van de rwzi Terneuzen (€ 66.000,-). Van het saldo staan eind februari 2015 nog vorderingen open voor een totaalbedrag van € 138.000,- (excl. belastingdebiteuren).

Voorraden

Op de balans wordt het saldo van opgebouwde strategische grondvoorraad verantwoord onder de voorraden. In 2014 werd voor € 2.002.000,- gronden aangekocht, werd voor € 607.000,- aan waarde overgebracht naar de projecten en werd voor een bedrag van € 698.000,- aan gronden verkocht/geruild. De (aanschaf)waarde van de in voorraad zijnde gronden bedraagt per 31 december 2014 € 3.650.000,- (31-12-2013 € 2.953.000,-).

	x€1.000,-			
Overlopende activa	01-01-2014	af	bij	31-12-2014
Nog te ontvangen uitkeringen van:				
Europese Unie	1.011	2.842	2.438	606
Rijk	736	1.242	2.250	1.744
Provincie	899	2.775	3.106	1.229
Overige openbare lichamen		65	1.348	1.283
Nog te ontvangen bedragen: overige	635	1.769	5.110	3.976
Vooruitbetaalde bedragen	262	658	494	98
Totaal	3.547			8.937

Nog te ontvangen bedragen

Het saldo betreft HWBP subsidies (€ 1.260.000,-), opbrengst verkoop steunpunt Grijskerke (€ 1.000.000,-) en afrekening van Projectbureau Zeeweringen (€ 557.000,-).

In de overige te ontvangen bedragen zijn tevens begrepen de hieronder vermelde bedragen aan nog op te leggen aanslagen voor de zuiveringsheffing bedrijven € 309.000,-, watersysteemheffing gebouwd € 301.000,- en ongebouwd € 287.000,-.

Over voorgaande jaren moet nog watersysteemheffing gebouwd € 316.000,- en zuiveringsheffing bedrijven € 143.000,- opgelegd worden. Verder zit hier nog in een verrekening met SaBe-Wa van de ontvangsten 2014 van € 1.494.000,-.

Overigens zijn de nog op te leggen aanslagen en de verminderingen deels gebaseerd op schattingen.

Vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft kosten die betrekking hebben op 2015 en in 2014 zijn betaald.

Liquide middelen

	x € 1.000,-	
Liquide middelen	01-01-2014	31-12-2014
Kas	13	6
Bank	11	1
Totaal	24	7

De kas betreft het saldo van de kas in Middelburg. De bank betreft het saldo van de ING-rekening in Nederland.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag schatkistbankieren bedraagt € 840.000,- (0,75% van de bruto exploitatiekosten).

Het bedrag dat in het kader van dit drempelbedrag buiten 's Rijks schatkist is gehouden:

1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
€ -,-	€ -,-	€ -,-	€ -,-

Passiva**Eigen vermogen**

x € 1.000,-

Algemene reserves	Saldo 01-01-2014	Resultaat 2013	Interne vermeerde- ringen	Interne vermin- deringen	Saldo 31-12-2014
Watersysteembeheer	1.280	-138	12.670	9.815	3.997
Zuiveringsbeheer	3.728	-1.584			2.144
Veerse Meer	43		74		117
Totaal algemene reserves	5.051	-1.722	12.745	9.815	6.258

Aan de algemene reserves is bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2013 in totaal € 1.722.000,- onttrokken. Verder is conform de wijzigingen van de programmabegroting € 12.670.000,- aan de algemene reserve toegevoegd, waarvan uit de bestemmingsreserve afkopsom overname provinciale wegen Zeeuws-Vlaanderen € 12.000.000,-. De interne vermeerdering aan de algemene reserve Veerse Meer betreft het overbrengen van het resultaat van 2013 van het samenwerkingsverband Veerse Meer uit de algemene reserve watersysteembeheer.

De verminderingen betreffen de volgende in de programmabegroting en begrotingswijzigingen opgenomen onttrekkingen:

- Primitieve programmabegroting, algemeen	€ 120.000,-
- Vervroegde afschrijvingen bijdragen HWBP	€ 6.337.000,-
- Overbrengen resultaat Veerse Meer 2013	€ 75.000,-
- Maaien waterlopen	€ 133.000,-
- Inkoopcoördinatie	€ 150.000,-
- Overbrengen naar egalisatiereserves watersysteemheffing	€ 3.000.000,-
Totaal	€ 9.815.000,-

x € 1.000,-

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie	Saldo 01-01-2014	Resultaat 2013	Interne vermeerde- ringen	Interne vermin- deringen	Saldo 31-12-2014
<u>Watersysteemheffing:</u>					
Ingezetenen	1.527	-105	803		2.225
Gebouwd	-241	-262	1.644	898	243
Ongebouwd	-462	-113	711		136
Natuurterreinen	2	-3	6		5
<u>Zuiveringsheffing</u>	3.302	-404		150	2.748
Totaal tariefegalisatiereserves	4.127	-887	3.164	1.048	5.357

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat van 2013 is per saldo € 887.000,- aan de tariefegalisatiereserves onttrokken. Conform de programmabegroting is in 2014 € 3.164.000,- aan de tariefegalisatiereserves toegevoegd en € 1.048.000,- onttrokken.

x € 1.000,-

Overige bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2014	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Saldo 31-12-2014
Herprofilering grote waterlopen Zeeuws-Vlaanderen	170		170	0
Afkoopsom overname provinciale wegen ZVL, algemeen	12.258		12.258	0
Kapitaallasten fietsplan Zeeuws-Vlaanderen	5.390		100	5.290
EHK-maatregelen wegen Zeeuws-Vlaanderen	229		100	129
Zandsuppletie Sophiastrand	417			417
Groot onderhoud waterkeringen		510		510
Damaanzetten OS-kering/kanaal Zuid-Beveland	167			167
Afschrijving geluidinstallatie	86		43	43
Peilbesluit Veerse meer: steigers	169			169
Personeel bovenformatief fusie 2011	53		53	0
Kapitaallasten aansluiting A58 bij Goes		583		583
Totaal overige bestemmingsreserves	18.939	1.093	12.724	7.308

Herprofilering grote waterlopen Zeeuws-Vlaanderen

Deze reserve is gevormd voor de dekking van de extra uitgaven voor het herstel van grote waterlopen in Zeeuws-Vlaanderen. Oorspronkelijk is de reserve uit het batig slot van 1999 gevormd. In 2006 is uit het batig saldo hieraan € 203.000,- toegevoegd.

In 2014 is conform de 2^e wijziging van de programmabegroting over het restant van deze reserve beschikt.

Afkoopsom overname provinciale wegen Zeeuws-Vlaanderen, algemeen

Deze reserve betreft de ontvangen afkoopsom (oorspronkelijk € 23.601.537,-) inzake de overdracht van 68,5 km erftoegangsweg A van de provincie aan het voormalige waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

In 2009 is besloten vanuit deze reserve € 1.800.000,- te bestemmen voor EHK-maatregelen in Zeeuws-Vlaanderen en de jaarlijkse kapitaallasten van het fietspadenplan 2009-2013 uit deze reserve te dekken. Tot en met 2010 werden vanuit deze reserve ook de benodigde extra middelen voor groot en klein onderhoud beschikbaar gesteld.

Door vanaf 2011 de kosten voor reconstructies te activeren is de noodzaak daartoe vervallen.

Bij de jaarrekening 2012 is uit deze reserve € 5.500.000,- gereserveerd ter dekking van de kapitaallasten van de in Zeeuws-Vlaanderen aangelegde en aan te leggen fietspaden.

Bij de jaarrekening 2013 is € 2.000.000,- aan de reserve onttrokken en toegevoegd aan de algemene reserve watersysteembeheer.

Conform de 2^e wijziging van de programmabegroting is deze reserve opgeheven door € 11.675.000,- over te brengen naar de algemene reserve watersysteembeheer en een bestemmingsreserve te vormen van € 583.000,- voor de toekomstige kapitaallasten voor de aanleg van een extra aansluiting op de A58 bij Goes.

Afkoopsom overname provinciale wegen Zeeuws-Vlaanderen, kapitaallasten fietspaden

Voor de toekomstige kapitaallasten van het fietspadenplan 2009-2013 Zeeuws-Vlaanderen is bij de jaarrekening 2012 deze reserve vanuit de reserve afkoopsom overname provinciale wegen ZVL van € 5.500.000,- gevormd. Ter dekking van de kapitaallasten in 2014 van de inmiddels aangelegde fietspaden is €100.000,- aan de reserve onttrokken.

Reserve EHK-maatregelen Zeeuws-Vlaanderen

Deze reserve is gevormd (€ 1.800.000,-) vanuit de eerder genoemde reserve afkoopsom provinciale wegen ZVL en bestemd voor de uitvoering van EHK-maatregelen in Zeeuws-Vlaanderen over een periode van 5 jaar (vanaf 2010). In 2014 zijn in Zeeuws-Vlaanderen voor een bedrag van € 100.000,- aan EHK-maatregelen uitgevoerd.

Zandsuppletie Sophiastrand

Van Rijkswaterstaat is op basis van een aanvullingsovereenkomst een bedrag van € 417.000,- ontvangen voor de uitvoering van een tweede zandsuppletie op het Sophiastrand Noord-Beveland. De eerste zandsuppletie is door en op kosten van het Rijk uitgevoerd. Voor de toekomstige uitvoering van de suppletie is van het in 2013 ontvangen bedrag een bestemmingsreserve gevormd.

Groot onderhoud waterkeringen

Conform de 1^e wijziging van de programmabegroting is van het in dit document geraamde bedrag voor groot onderhoud aan de bekleding van waterkeringen een bestemmingsreserve gevormd om in 2015 het herstel van een tweetal havenhoofden bij Zierikzee uit te voeren.

Damaanzetten Oosterscheldekering en kanaal door Zuid-Beveland

Deze bestemmingsreserve betreft de verkregen afkoopsommen in verband met de overdracht van het beheer, onderhoud en de eigendom van de waterkeringen van het Kanaal door Zuid-Beveland met omliggende wegen, waterlopen en bijkomende werken op basis van overeenkomst ZLD-6171 / 31011336 (€ 966.196,-) en in verband met de overdracht van het beheer, onderhoud en de eigendom van de damaanzetten van de Oosterscheldekering met bijkomende werken op basis van overeenkomst ZLD-6541 / 31011335 (€ 251.919,-).

Beide overeenkomsten zijn afgesloten tussen Rijkswaterstaat Zeeland en waterschap Zeeuwse Eilanden. In 2010 werd hieraan voor achterstallig onderhoud € 82.000,- en voor regulier onderhoud € 11.250,- onttrokken.

Vanaf 2011 resteert dan nog voor achterstallig onderhoud € 167.284,- en voor regulier onderhoud (gewenningsbijdrage) € 757.967,-. De gewenningsbijdrage bedraagt jaarlijks € 42.000,-. Conform de Nota weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen is het restant (€ 715.967,-) van de gewenningsbijdrage toegevoegd aan de algemene reserve watersysteembeheer.

Het deel voor het achterstallig onderhoud wordt extra bij de programmabegroting of via apart voorstel beschikbaar gesteld. Dit was in 2014 niet aan de orde.

Afschrijving geluidsinstallatie

Over de in 2010 gevormde afschrijvingsreserve voor de afschrijving van de in 2010 vervangen geluidsinstallatie werd ook in 2014 voor 1/5 gedeelte of € 43.000,- van de reserve beschikt.

Peilbesluit Veerse meer: steigers

Op 24 februari 2010 is de samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat (RWS) ondertekend. RWS financiert maatregelen die voortvloeien uit peilbesluit Veerse Meer 2008 - 2012 waaronder de aanpassing aanlegsteigers tot een bedrag van € 168.550,-.

In 2013 werd niet over (een gedeelte van) de reserve beschikt.

Personeel bovenformatie fusie 2011

Deze reserve is gevormd in 2009 en dient ter dekking van de kosten van bovenformatief geplaatste medewerkers voor het gedeelte dat deze nog werkzaamheden verrichten. In 2014 is over het restant van deze reserve beschikt.

Kapitaallasten aansluiting A58 bij Goes

Conform de 2^e wijziging van de programmabegroting is voor de toekomstige kapitaallasten voor de bijdrage van het waterschap in de aanleg van een extra aansluiting op de A58 bij Goes een bestemmingsreserve gevormd. Het hiermee gemoeide bedrag van € 583.000,- is onttrokken uit de bestemmingsreserve Afkoopsom overname provinciale wegen Zeeuws-Vlaanderen, algemeen.

Vreemd vermogen**Voorzeningen**

x € 1.000,-

Voorzeningen	Saldo 01-01-2014	Rente toevoeging	Interne vermeerde- ringen	Interne vermin- deringen	Externe verminde- ringen	Saldo 31-12-2014
WW-personeel	2.074	26	25	1.454	323	348
Ingegane pensioenen personeel	344	7	1		24	328
Friktiekosten personeel fusie 2010	583	10	55		230	418
Pensioenen bestuurders	3.488	73	73		182	3.452
Wachtgeldten bestuur	178	3	6		66	121
Totaal voorzieningen	6.667	119	160	1.454	825	4.667

Voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen

- Voorzeningen WW personeel

De werkelijke uitkeringen en het risico daarop in verband met tijdelijk aangesteld personeel zijn in deze voorziening opgenomen. In 2014 is aan uitkeringen € 1.777.000,- betaald. Hiervan heeft € 1,5 miljoen betrekking op het afvloeien van medewerkers in het kader van een 62+ maatregel. De benodigde omvang moest met € 25.000,- verhoogd worden in verband met de actualisering van deze voorziening.

- Voorziening ingegane pensioenen personeel

Deze voorziening is gevormd voor de pensioenrechten van voormalig personeel waarvan de diensttijd in het verleden niet in aanmerking kwam voor (ABP-)pensioenen. Dit betreft die oud-personeelsleden welke in het verleden alleen (veelal) in de zomermaanden werkzaam waren voor de diverse polderbesturen of waterschappen.

De provincie heeft voor deze categorie oud-personeelsleden een regeling vastgesteld, waardoor deze ook recht kregen op een ouderdoms- of nabestaandenpensioen. Aan uitkering is dit jaar € 24.000,- betaald. De benodigde omvang moest met € 1.000,- worden verhoogd.

- Voorziening frictiekosten personeel fusie 2010

In 2009 is voor de afvloeiingskosten van personeel, ontstaan door de fusie tussen de voormalige waterschappen Zeeuwse Eilanden en Zeeuws-Vlaanderen, een voorziening gevormd.

De vermindering van de formatie (voor waterschap Scheldestromen in totaal ruim 70 fte) is enerzijds bereikt door het niet opvullen van vacatures en natuurlijk verloop en anderzijds door, binnen het sociaal statuut, afspraken te maken met personeelsleden over het beëindigen van hun dienstverband (bovenformatief) en het niet plaatsen van medewerkers (boventalig) waarvoor een outplacementtraject is gestart.

Voor het bovenformatief en boventalig personeel dat geen arbeid meer verricht voor het waterschap is het verplicht een voorziening te vormen voor toekomstige betalingen op basis van het sociaal statuut. In 2014 is uit de "voorziening frictiekosten personeel fusie 2010" per saldo € 210.000,- betaald. Op basis van een waardeberekening is de voorziening met € 35.000,- verhoogd ten laste van de exploitatie.

- Voorziening pensioenen bestuurders

Deze voorziening is gevormd voor de pensioenrechten van huidige en voormalige bestuurders. De uitkeringen en eventuele overdracht komen ten laste van deze voorziening. In 2014 is ten laste van deze voorziening € 182.000,- uitgekeerd. Daarnaast is de benodigde omvang met € 73.000,- naar boven bijgesteld op basis van een zogenaamde actuariële berekening.

- Voorziening wachtgeldten bestuur

Deze voorziening is gevormd voor de wachtgeldrechten van huidige en voormalige bestuurders. Aan wachtgeld is in 2014 € 66.000,- uitgekeerd. De benodigde omvang is met € 6.000,- naar boven bijgesteld.

In totaal is aan de voorziening arbeidsgelateerde verplichtingen een rente bijgeschreven van € 119.000,-. Het totale saldo van deze voorziening bedraagt op 31-12-2014 € 4.667.000,- en is dus in 2014 gedaald met € 2 miljoen.

Langlopende schulden

	x € 1.000	
Schulden > 1 jaar	01-01-2014	31-12-2014
a. Obligatieleningen van:		
1. andere overheden	0	0
2. Overigen	0	0
b. Onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	199.286	214.017
3. binnenlandse bedrijven	0	0
4. overige binnenlandse sectoren	0	0
5. buitenlandse instel., fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
c. door derden belegde gelden	0	0
d. derivaten op vaste schulden	0	0
e. langlopende financiële lease verplichtingen	0	0
f. waarborgsommen	0	0
Totaal	199.286	214.017

In 2014 werden de volgende leningen afgesloten:

€ 15.000.000,- per 1 april, looptijd 12 jaar, rente 2,738%;

€ 15.000.000,- per 24 november, looptijd 12 jaar en 6 maanden, rente 1,504%.

In 2014 werd voor een totaalbedrag van € 15.269.000,- afgelost.

In 2014 is € 6.342.000,- als rentelast in de exploitatie verantwoord.

De leningenportefeuille bestaat op 31 december 2014 uit 18 leningen.

In 1999 zijn 4 lineaire roll-over leningen afgesloten met een looptijd van 20 jaar. De rente van deze leningen is gebaseerd op 6-maands euribor. Het restantbedrag van deze leningen bedraagt op 31 december 2014 € 17 miljoen.

Om het risico van een te hoge korte rente af te dekken is destijds een cap gekocht op 5%.

De koopsom van de cap (€ 3,6 miljoen) is destijds niet direct betaald maar wordt verrekend met een opslag op de te betalen rente. Per balansdatum is de contante waarde van de in de toekomst te betalen opslagen € 937.711,-.

De premies worden gedurende de restant looptijd van de leningen met de rente betaald waarbij bij de laatste aflossing er geen verplichtingen meer bestaan en de rentecap ook is afgewikkeld. Hierbij wordt de kostprijs hedge-accounting gehanteerd.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	x € 1.000,-	
Netto vlottende schulden < 1 jaar	01-01-2014	31-12-2014
a. Kasgeldleningen	-	10.000
b. Derivaten op kortlopende geldleningen	-	-
c. Negatieve bank- en girosaldi	21.085	10.425
d. Schulden aan leveranciers	9.457	14.373
e. Schulden i.v.m. te betalen belastingen, soc. - en pensioenpremies	-	-
f. Overige	130	1
Totaal	30.672	34.799

Onder de schulden aan leveranciers zijn de schulden inzake omzetbelasting (2014 € 134.000,-, 2013 € 173.000,-), loonheffing (2014 € 1.784.000,-, 2013 € 1.931.000,-) en pensioenen (2014 € 385.000,-, 2013 € 454.000,-) opgenomen.

x € 1.000,-

Overlopende passiva	01-01-2014	31-12-2014
a. voorschotten van Europese Unie, Rijk, provincies en gemeenten		
Europese Unie	-	-
Rijk	6.971	13.368
Provincie	268	285
Gemeente	414	14
b. vooruit ontvangen bedragen	13	5
c. nog te betalen bedragen	8.142	9.057
Totaal	15.808	22.729

- a. De voorschotten per 31 december 2014 betreffen subsidies van Rijkswaterstaat in werken in het kader van het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP) (€ 13.368.000,-), bijdragen van de Provincie Zeeland in de aanleg van vispassages (€ 101.000,-) en in de instandhoudingsmaatregelen Natura 2000/PAS (€ 183.600,-). Van de gemeente Veere is de huur van het steunpunt Grijskerke voor het 1^e halfjaar 2015 bij voorschot ontvangen. Dit bedrag zal in 2015 worden verrekend bij de verkoop van dit pand aan de gemeente. Momenteel zijn in het kader van het HWBP de deelprojecten Waterdunen en Cadzand-Bad in uitvoering. Bij deze projecten is er sprake van risico's in de uitvoering die kunnen leiden tot overschrijdingen. Omdat niet duidelijk is of de overschrijdingen voor subsidiëring in aanmerking komen heeft in het restant van het algemeen voorbereidingskrediet een reservering plaatsgevonden voor het eventueel kunnen opvangen van de financiële risico's. De risico's zullen jaarlijks worden beoordeeld.
- c. De grootste posten in de nog te betalen kosten betreffen de rente over langlopende geldleningen (€ 3.729.000,-) en de afrekening 2014 met SaBeWa Zeeland (€ 1.023.000,-). Daarnaast zijn hier de rechten van personeel bestaande uit vakantiegeld en eindejaarsuitkering (€ 15.000,-) en vakantierechten (€ 935.000,-) verantwoord.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gronden, deel uitmakend van inlagen of direct gelegen achter de zeekeringen, en overige gronden, die niet benodigd zijn voor onze taakuitoefening, zijn in de balans niet gewaardeerd.

Het waterschap staat garant voor het rekening-courantkrediet van het Facilitair Bedrijf Zeeland B.V. (€ 60.000,-).

Op 27 augustus 2014 is een koopovereenkomst ondertekend voor de aankoop van een tweetal percelen grond in de gemeente Tholen. De overdracht, vertegenwoordigend een waarde van € 558.000,-, heeft in januari 2015 plaatsgevonden.

Van de meerjarige inkoopcontracten voor leveringen en diensten zijn de jaarlijkse lasten in de jaarrekening opgenomen. Meerjarige contracten die momenteel niet voldoen aan Europese aanbestedingsregels zijn hieronder opgenomen voor de volledige bedrag waarover het contract is afgesloten.

De vermelde contractwaarde is volledig betrokken in de oordeelsvorming van de accountant bij de jaarrekening 2013. De uitgaven uit deze contracten die in de komende jaren tot uitdrukking komen in de jaarrekening zijn weliswaar onrechtmatig tot stand gekomen, maar aangezien zij al een keer als fout zijn aangemerkt via de totale contractwaarde, worden deze lasten niet opnieuw als fout in de oordeelsvorming van de accountant betrokken.

De volgende contracten waren in de jaarrekening 2013 al meegenomen in de oordeelsvorming van de accountant:

Omschrijving	Looptijd in jaren	Totaal (incl. BTW)
Ingenieursbureau (contract mei 2011 - mei 2015, waarde op basis 2012)	4	€ 2.016.000,-
Personeel- en salarisverwerking (contractverlenging tot aanbesteding met ingangsdatum 1-1-2016)	2	€ 210.000,-
Geo - service (contract 1 augustus 2013 - 1 augustus 2016)	3	€ 900.000,-
Overeenkomst copiers en printers (contract 1 juli 2011 - 1 juli 2015)	4	€ 600.000,-
Abonnement data internet (contract 1 augustus 2013 - 1 augustus 2018)	5	€ 150.000,-
Overeenkomst postverzending (contract 1 januari 2014 - 1 januari 2016)	2	€ 300.000,-
Vaste telefonie & mobiele communicatie (contractverlenging tot aanbesteding met ingangsdatum 1-1-2016)	2	€ 1.340.000,-

4 Besluiten jaarverslaggeving 2014

DE ALGEMENE VERGADERING VAN WATERSCHAP SCHELDESTROMEN;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 22 april 2015, nr. 2015008855;

Gelet op artikel 104 van de Waterschapswet;

B e s l u i t :

1. In te stemmen met de overschrijding op het programma Optimale taakuitoefening;
2. Tot het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2014;
3. Tot het verstrekken van een krediet van € 82.161,40 voor de aankoop van primaire waterkeringen;
4. Tot het aframen van het krediet van PRJ1055B, Uitvoering WB21/KRW/GGOR 2014 (restant) € 724.000,- omdat de uitvoering is doorgeschoven naar 2017;
5. Tot het bestemmen van het jaarrekeningresultaat als volgt:

- vorming bestemmingsreserves:		
- overname waterkeringen van Rijkswaterstaat	€	438.015,-
- uitgestelde werkzaamheden 2014	€	700.000,-
- toevoeging aan algemene reserve watersysteembeheer	€	<u>2.708.710,-</u>
	€	3.846.725,-
- onttrekking aan:		
- algemene reserve zuiveringsbeheer	€	952.247,-
- tariefegalisatiereserves:		
- watersysteemheffing ingezetenen	€	355.191,-
- watersysteemheffing natuurterreinen	€	2.516,-
- watersysteemheffing gebouwd	€	201.569,-
- watersysteemheffing ongebouwd	€	57.321,-
- zuiveringsheffing	€	<u>663.550,-</u>
	€	<u>2.232.394,-</u>
Totaal	€	<u>1.614.331,-</u>

Aldus besloten in de vergadering van de algemene vergadering van waterschap Scheldestromen van 21 mei 2015.

, dijkgraaf

, secretaris algemeen-directeur

5 Bijlage

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de investeringsprojecten in overzichten en toelichtingen, waarbij bij zowel de immateriële als de materiële activa onderscheid wordt gemaakt tussen in 2014 financieel afgeronde en onderhanden investeringsprojecten. In hoofdstuk 2.7 is een analyse over de investeringen opgenomen.

Immateriële vaste activa

X € 1.000,-

beheersveld	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- rond 2014	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gereali- seerde netto besteding 2014
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen												
WK4.02 HWBP bijdrage												
	PRJ1018	HWBP- bijdrage 2014 i.v.m. waterwet	2014-12	2014-12	ja	3.010	0	3.010	2.989	0	2.989	2.989
2.1 planvorming watersystemen												
GB1.01 Totale beheersgebied												
	PRJ1033	PL W.O WB21/KRW/GGOR alg.13	2014-12	2014-10	ja	250	0	250	282	22	260	88
	PRJ1034	PWO WB21/KRW/GGO 2014	2019-12	2019-12	nee	1.500	0	1.500	204	0	204	204
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen												
GB1.01 Totale beheersgebied												
	PRJ1040	Gegevensinwinning K10	2015-12	2016-6	nee	3.300	0	3.300	2.584	0	2.584	211
	PRJ1043	Bijdr.stedelijke waterpl 2013 rest	-	2015-4	nee	304	0	304	0	0	0	0
	PRJ1044	Bijdr.stedelijke waterpl '14 (Sluis)	2014-12	2015-4	nee	424	0	424	407	0	407	407
3.1 planvorming afvalwaterketen												
GM1.12 Sluis												
	PRJ1039	OAS-vergoeding gemeente Sluis 2014	2014-12	2014-12	ja	1.067	0	1.067	1.067	0	1.067	1.067
6.1 bedrijfsvoering												
ON50.09 diverse ondersteuning												
	PRJ1337	Beh.& ondh. BGT	2015-12	2016-2	nee	660	0	660	246	0	246	246
	PRJ1348	Syst.integr.doc. tek. & foto's	2014-12	2014-12	nee	150	0	150	62	0	62	29
	PRJ1350	Vervanging Financieel Systeem	2013-12	2014-3	ja	210	0	210	209	0	209	21
	PRJ1351	Aanschaf inkoopstelsel	2015-12	2015-12	nee	161	0	161	8	0	8	8
	PRJ1352	Waterschapsdatabase en kernregistr.	2015-12	2015-12	nee	300	0	300	59	0	59	59
Totaal						11.336	0	11.336	8.117	22	8.095	5.329

Programma: waterkeringen

Naam project: PRJ1018: HWBP-bijdrage 2014 in verband met Waterwet

Wat is er gedaan: Het betreft de jaarlijkse bijdrage die het waterschap volgens de vaste verdeelsleutel (collectieve bijdrage van de waterschappen) dient te voldoen aan het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma op basis van de Waterwet.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2014 is een bedrag opgenomen van € 3.010.000,-.

Programma: watersystemen

Naam project: PRJ1033 Planvorming Wateropgave WB21/KRW/GGOR algemeen 2013

Wat is er gedaan: Er zijn peilbesluiten opgesteld voor Noord-Beveland, Sint Philipsland, Maelstede-Dekker, Schengegebied, Zak van Zuid-Beveland, Tholen en Zuid-Beveland-Oost. Er is een watergebiedsplan opgesteld voor Zuid-Beveland-Oost. Daarnaast is gewerkt aan de modellering in het gebied Braakman. Dit deel wordt voortgezet onder het krediet Planvorming wateropgave WB21/KRW/GGOR algemeen 2014-2019.

Budget: Een krediet van € 250.000,- is door de AV via de machtiging uit de programmabegroting 2013 verstrekt. De overschrijding ad € 10.000,- komt door het afsluiten van het krediet Planvorming Wateropgave 2012 waardoor een klein deel hiervan op het krediet 2013 verantwoord moest worden.

Naam project: PRJ 1034 Planvorming Wateropgave WB21/KRW/GGOR algemeen 2014-2019

Wat is er gedaan: In 2014 is er gewerkt aan de modellering in de gebieden Braakman, Campen, West-Zeeuws-Vlaanderen. In de gebieden Walcheren en Othene is gestart met de dataverzameling en -analyse.

Planning: Conform planning loopt het project tot in 2019. In 2015 wordt gestart met gebied Schouwen en in 2016 met het laatste gebied: Duiveland.

Budget: In de algemene vergadering van 14 november 2013 is het krediet van € 1.500.000,- beschikbaar gesteld voor de periode 2015-2019. Tot en met 2014 is conform planning € 204.000,- besteed.

Naam project: PRJ 1040 Gegevensinwinning KIO

Wat is er gedaan: In 2014 zijn de geplande landmetingen verricht in diverse deelgebieden. Daarnaast zijn drainagegegevens ingewonnen. De cartografische verwerking is gedeeltelijk uitbesteed als gevolg van beperkte capaciteit binnen de eigen organisatie.

Wat moet er nog gebeuren: De komende anderhalf jaar worden de resterende landmeet- en cartografische werkzaamheden uitgevoerd om de database met de KIO (geo)-gegevens op orde te brengen.

Planning: Er is vertraging opgetreden omdat gekozen is voor aansluiting bij een raamcontract wat uiteindelijk geen goede oplossing heeft geboden in combinatie met capaciteitsproblemen. Het project loopt daardoor een half jaar langer door tot medio 2016.

Budget: Het is een krediet uit de begroting 2008 van € 3.300.000,-. Tot en met 2014 is € 2.584.000,- uitgegeven. De prognose voor 2015 is € 240.000,- en € 150.000,- in 2016.

Naam project: PRJ1043, Bijdrage stedelijke waterplannen 2013 rest

Wat is er gedaan: Er zijn vergaande voorbereidingen uitgevoerd om de watergang langs de Stations-singel in Kapelle door middel van een duiker onder de spoorlijn in verbinding te stellen met de rest van het watersysteem. Hiermee wordt een waterkwantiteitsknelpunt opgelost. De noodzakelijke vergunningen zijn verleend en de opdracht aan de aannemer is verleend. Het werk is niet in 2014 uitgevoerd omdat de aannemer het werkterrein tijdelijk voor andere doeleinden heeft gebruikt.

Wat moet er nog gebeuren: De duikerverbinding moet nog onder het spoor worden geboord.

Planning: In april 2015 zijn de werkzaamheden gereed.

Budget: Voor de uitvoering van dit project is bij AV-besluit van 25 september 2014 een krediet verstrekt van € 304.000,-. De verwachting is dat de uiteindelijke kosten niet veel hiervan zullen afwijken.

Naam project: PRJ1044 Bijdrage stedelijke waterplannen 2014

Wat is er gedaan: Oostburg: Waterpartij 't Vestje is gebaggerd, er zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd en er is een verbinding gemaakt met het oppervlaktewater buiten de kern. Voorheen stroomde de vijver soms over in het riool. Buiten de kern is een stuw geplaatst om het waterpeil in de vijver te reguleren. Vanuit het nieuwe, gescheiden rioleringsstelsel wordt het hemelwater voortaan op 't Vestje geloosd. Daarnaast heeft de gemeente het openbaar terrein rondom 't Vestje opnieuw ingericht.

Breskens: aan de oostzijde van de kern is een nieuwe waterpartij aangelegd. Hierin wordt het hemelwater geloosd vanuit het nieuwe, door de gemeente aangelegde gescheiden rioleringsstelsel. De gemeente zorgt voor de inrichting van de waterpartij en het terrein eromheen.

Wat moet er nog gebeuren: project Oostburg is wat betreft het waterschap afgerond. In Breskens moet nog een stuw worden geplaatst om het waterpeil in de vijver te reguleren.

Planning: De afronding vindt plaats in 2015.

Budget: Voor de uitvoering van dit project is bij AV-besluit van 22 mei 2014 een krediet verstrekt van € 424.000,-. De prognose van de uiteindelijke kosten bedraagt € 429.000,-. De geringe overschrijding is te wijten aan de hogere kosten van de stuwconstructie.

Naam project: PRJ1039 OAS-vergoeding gemeente Sluis 2014

Wat is er gedaan: In het kader van het Afvalwaterakkoord Sluis 2008 heeft de gemeente Sluis in de afgelopen 2 jaar de laatste maatregelen aan de riolering uitgevoerd ter beperking van de vuilemissie vanuit riooloverstorten. Het ging om maatregelen in de kernen Aardenburg, Breskens, Cadzand, Cadzand-Bad, Oostburg en IJzendijke. De maatregelen bestonden uit het afkoppelen van verhard oppervlak, het vergroten van de berging en de bouw van een bergbezinkvoorziening.

Budget: Conform afspraak uit het Afvalwaterakkoord Sluis 2008 is in 2014 de laatste termijn van de bijdrage conform de raming aan de gemeente Sluis uitbetaald.

Bedrijfsvoering

Naam project: PRJ1337 Beheer & onderhoud BGT

Wat is er gedaan: De aanbesteding van bronhouders in Zeeland (provincie, gemeenten en waterschap) is uitbesteed aan het landelijk samenwerkingsverband bronhouders BGT. De uitvoering van de werkzaamheden vindt vanaf medio 2014 plaats. Inmiddels zitten 6 van de 13 gemeenten in de zogenaamde transitie waarbij de data voor de BGT wordt gerealiseerd.

Wat moet er nog gebeuren: 7 gebieden moeten intern nog worden voorbereid en in transitie worden gebracht.

Planning: Eind december 2015 moeten alle 13 gebieden gereed zijn voor de BGT, eind oktober moeten de laatste gebieden door de aannemer worden opgeleverd. Eind oktober is tevens gepland dat de software voor beheer en onderhoud van de BGT wordt opgeleverd.

Budget: € 660.000,-. Datum kredietverlening: 21 februari 2013.

Naam project: PRJ1348: Systeemintegratie documenten tekeningen & foto's

Wat is er gedaan: Het zoekprogramma MyLex over het documentenbeheersysteem, fotobeheersysteem en tekeningenbeheersysteem is aangeschaft en geïmplementeerd.

Wat moet er nog gebeuren: De Citrix-omgeving moet worden geüpgraded.

Planning: 1^e helft van 2015.

Budget: € 150.000,-. Datum kredietverlening: 8 november 2012.

Naam project: PRJ1350 Vervanging financieel systeem

Wat is er gedaan: In 2013 is een nieuw financieel systeem ingericht en per 1-1-2014 operationeel opgeleverd. In 2014 zijn er nog rapportages ontwikkeld. De investering is in 2014 volledig afgerond.

Budget: In 2013 is door de AV een krediet van € 210.000,- beschikbaar gesteld. De totale kosten van het project zijn € 208.716,-.

Naam project: PRJ1351 Aanschaf inkoopstelsel

Wat is er gedaan: In 2014 is het programma van eisen opgesteld en de openbare aanbestedingsprocedure opgestart.

Wat moet nog gebeuren: In maart 2015 zal de definitieve gunning plaatsvinden. Daarna zal gestart worden met de inrichting van het systeem en zal het systeem getest worden. Eind 2015 zullen de afdelingen voorlichting krijgen over het gebruik van het inkoopstelsel.

Planning: inrichting inkoopstelsel van maart t/m oktober 2015, testen oktober - november 2015, voorlichting organisatie en gebruik inkoopstelsel vanaf december 2015.

Budget: De AV heeft op 14 november 2013 een krediet verleend van € 161.000,- bruto/netto.

Naam project: PRJ1352 Waterschapsdatabase en kernregistratie

Wat is er gedaan: Voor een aantal projecten is aansluiting met de kernregistratie gerealiseerd (waterkwantiteitsgegevens en baggergegevens).

Wat moet er nog gebeuren: In 2015 zijn er een tiental verdere projecten benoemd om de kernregistratie en aansluiting daarop verder gestalte te geven.

Planning: De projecten vinden plaats gedurende het gehele jaar. De uitvoering is afhankelijk in het stellen van prioriteit van de totale hoeveelheid werk die er ligt qua ICT.

Budget: € 300.000,-. Datum kredietverlening: 14 november 2013.

Materiële vaste activa**Programma waterkeringen**

X € 1.000,-

beleidslijn	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- rond 2014	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gereali- seerde netto besteding 2014
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen												
WK4.00 HWBP-2												
	PRJ1001	HWBP-Zwakke Schakels, Vlissingen	2015-12	2015-12	nee	18.400	18.030	370	21.966	21.966	0	-392
	PRJ1002	HWBP-Noorderstrand	2014-12	2013-12	ja	4.750	4.750	0	3.190	3.409	-219	-195
	PRJ1003	Projekt Zw.Schakels (Alg)	2015-12	2015-12	nee	0	0	0	1.949	1.949	0	0
	PRJ1006	Zw.Sch.Waterdunen	2015-12	2015-12	nee	44.691	44.691	0	28.648	28.648	0	0
	PRJ1008	Zw. Sch. Cadzand-Bad	2015-12	2015-12	nee	32.086	32.086	0	5.374	5.374	0	0
	PRJ1009	Zw.Sch.Breskens-Kom	2012-12	2012-12	ja	36.018	36.018	0	13.765	13.765	0	0
WK4.01 HWBP												
	PRJ1011	HWBP Emanuelpld	2015-10	2015-10	nee	5.125	4.613	512	274	274	0	-5
	PRJ1016	Berging Volk-Zoommeer	2017-12	2017-1	nee	7.893	7.893	0	699	699	0	0
WK4.06 verwerving/aankoop												
	PRJ1024	Aankoop primaire waterkeringen 2014	2014-12	2014-12	ja	300	0	300	82	0	82	82
WK4.10 groot onderhoud waterkeringen												
	PRJ1022	Herstel kazematten Vlissingen	2013-12	2014-4	nee	340	245	95	256	115	141	-60
	PRJ1030	Keersluis Vlissingen	2014-12	2015-2	nee	250	0	250	65	0	65	65
WK4.11 aanlegvoorzieningen Veerse Meer												
	PRJ1028	Aanlegvoorzieningen VM 2014	2014-6	2014-4	ja	255	0	255	159	0	159	141
WK4.29 overige												
	PRJ1007	Getijdenduiker Waterdunen	2014-12	2014-12	nee	700	700	0	395	396	-1	-251
	PRJ1006A	Nieuwe weg 't Killetje (prov)	-	-	nee	0	0	0	15	15	0	0
	PRJ1007A	Bodembescherming 't Killetje	-	2016-6	nee	0	0	0	22	22	0	0
Totaal						150.808	149.026	1.782	76.859	76.632	227	-615

Naam project: PRJ1001 HWBP-Zwakke Schakel Vlissingen

Wat is er gedaan: Het kustversterkingsproject is al in 2010 technisch afgerond. In 2013 zijn de onderhandelingen voortgezet met de betreffende grondeigenaren om grond te verwerven t.b.v. de verplichte natuurcompensatie (ca. 12 ha). Zeven ha. is op minnelijke basis verworven, voor de overige vijf ha. is het onteigeningsproces doorlopen.

Wat moet er nog gebeuren: De Hoge Raad heeft op 30 januari 2015 uitspraak gedaan in het door de betreffende grondeigenaren ingestelde verzoek om cassatie. Voor het waterschap was de uitspraak positief zodat de resterende gronden in eigendom van het waterschap komen waarna de uitvoering van de verplichte natuurcompensatie verder zal worden voorbereid.

Planning: de verwachting is dat de verplichte natuurcompensatie in de tweede helft van 2015 gerealiiseerd kan worden.

Budget: De algemene vergadering heeft op 11 december 2007 een krediet van € 18.400.000,- (netto € 370.000,-) beschikbaar gesteld. Het project wordt voor het grootste deel gesubsidieerd door het Rijk.

Naam project: PRJ1002: HWBP-Noorderstrand

Wat is er gedaan: De kust is versterkt door een landwaartse duinverbreding over een lengte van 1.200 m. De Raad van State heeft prejudiciële vragen gesteld aan het Europese Hof over een aantal mitigerende natuurmaatregelen. Hierover is op 24 december 2014 uitspraak gedaan (NB-wetvergunning vernietigd). Het werk is reeds in 2013 afgerond. De financiële afrekening is in 2014 opgesteld.

Budget: De algemene vergadering heeft op 15 december 2009, 14 oktober 2010 en 21 juni 2012 in totaal een bruto krediet van € 4.750.000,- beschikbaar gesteld. Het project is volledig gesubsidieerd door het Rijk. Door een aanbestedingsvoordeel zijn de kosten aanzienlijk lager uitgekomen dan oorspronkelijk geraamd.

Naam project: PRJ 1003 HWBP-Zwakke Schakel Zeeuws-Vlaanderen algemeen

Wat is er gedaan: Voor de Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen is voor de verantwoording van de algemene projectkosten en (voorbereidings)subsidie een administratief project ingericht.

Planning: De looptijd is gelijk aan de realisatie van de complete Zwakke Schakel.

Budget: Is gelijk aan de ontvangen subsidie voor voorbereidingskosten. Vanuit het krediet worden ook eventuele kosten gedekt die niet op de nog lopende uitvoeringsprojecten van de Zwakke Schakel kunnen worden verantwoord.

Naam project: PRJ1006 HWBP-Zwakke Schakel Waterdunen

Wat is er gedaan: De kustversterking start bij 't Killetje en loopt door tot buurtschap 't Zandertje. De dijk wordt landwaarts versterkt op de plek van de voormalige camping Napoleon Hoeve. Het nieuwe duin sluit aan op de bestaande waterkering in het gebied.

In 2013 is de uitvoering gestart. De oostelijke dijkvlooiing is aangelegd en de ondergrond van een vogeltelepost. Verder is begonnen met de verschillende grondsoorten t.b.v. de dijkversterking te ontgraven uit het provinciale project Waterdunen. Het betreft 60% van de te ontgraven hoeveelheid. Tevens is het benodigde zand voor gedeeltelijke afdekking van het te realiseren dijklichaam opgespoten in een binnendijks depot voor latere verwerking.

Wat moet er nog gebeuren: Het resterende grondwerk en de aansluiting van de dijkversterking in en nabij de getijdeduiker.

Planning: De technische afronding is eind 2015 gepland. De financiële afronding schuift door naar 2016.

Budget: De algemene vergadering van voormalig waterschap Zeeuws-Vlaanderen heeft op 2 september 2008 het kustversterkingsplan Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen vastgesteld met de daarbij behorende ramingen, in totaal € 173.305.624,-. Van dit bedrag is € 44.691.190,- gereserveerd voor dit project, waarbij sprake is van volledige subsidiëring door het Rijk.

Naam project: PRJ1008 HWBP-Zwakke Schakel Cadzand-Bad

Wat is er gedaan: De kust wordt versterkt rondom de ingang van het uitwateringskanaal.

Oostelijk van de strekdammen wordt een nieuw duin aangelegd voor de bestaande dijk. De bestaande strekdammen aan het begin van het kanaal worden verlengd en verstevigd.

Het project Cadzand-Maritiem van het waterschap, Gemeente Sluis en het private consortium Yacht@Cadzand-Bad BV, is in 2014 aanbesteed. In januari is daartoe een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de drie partijen. Het project is een combinatie van het versterken van de kustlijn, het opwaarderen van de openbare ruimte en het creëren van een jachthaven in Cadzand-Bad. In juli is het contract (Engineering & Construct - UAV-gc) gegund. In het najaar van 2014 heeft de combinatie alle ontwerpen uitgewerkt en is gestart met het uitvoeren van onderzoek naar niet-gesprongen-explosieven. Wat moet er nog gebeuren: 2015 staat volledig in het teken van de uitvoering. In februari 2015 zijn daarvan de eerste tekenen duidelijk zichtbaar. Het project wordt gefaseerd opgeleverd: mijlpaal 'kust veilig' op 31 december 2015 en mijlpaal gehele project gereed op 31 maart 2016. Alles wijst erop dat deze planning wordt gehaald, zij het dat de laatste mijlpaal spannend is als gevolg van procedures die nog lopen.

Planning: het veiligheidsdeel van dit project moet voor 31 december 2015 gereed zijn. De nazorg en de financiële verantwoording zal in 2016 plaatsvinden.

Budget: Van het krediet voor de Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen is € 32.085.802,- gereserveerd voor dit project, waarbij sprake is van volledige subsidiëring door het Rijk.

Naam project: PRJ1009 HWBP-Zwakke Schakel Breskens-Kom

Wat is er gedaan: De kustversterking rondom Breskens is opgedeeld in drie locaties, nl. een dijkversterking / -verhoging bij het voormalige fort Frederik Hendrik (Scheldeveste), rondom het Veerplein en bij het Badstrand.

In 2013 zijn er nog enkele werkzaamheden uitgevoerd gedurende de onderhoudstermijn.

Financieel is het project afgerekend op de subsidie na. Dit vindt plaats bij het indienen van de financiële verantwoording 2014 bij het programmabureau HWBP2.

Budget: De algemene vergadering van voormalig waterschap Zeeuws-Vlaanderen heeft op 2 september 2008 het kustversterkingsplan Zwakke Schakel West Zeeuws-Vlaanderen vastgesteld met de daarbij behorende ramingen, in totaal € 173.305.624,-. Van dit bedrag is € 36.017.906,- gereserveerd voor dit project, waarbij sprake is van volledige subsidiëring door het Rijk. Door optimalisatie van het ontwerp en een aanbestedingsvoordeel zijn de kosten aanzienlijk lager dan oorspronkelijk geraamd.

Naam project: PRJ1011 HWBP-Emanuelpolder

Wat is er gedaan: De dijk van de Emanuelpolder (Zuid-Beveland) wordt over een lengte van 2,6 km versterkt. In 2014 is de planstudiefase en de voorbereiding afgerond. De betreffende subsidiebeschikkingen zijn bij het HWBP aangevraagd en eind 2014 verstrekt. Het werk is aanbesteed.

Wat moet er nog gebeuren: De gunning van het werk heeft in januari 2015 plaatsgevonden. De uitvoering van het werk zal in het voorjaar van 2015 starten.

Het project wordt in samenwerking met Projectbureau Zeeweringen (PBZ) uitgevoerd in combinatie met het PBZ-werk aan de St. Pieterspolder nabij Yerseke.

Planning: De projectvoorbereiding en realisatie verloopt conform planning. Het werk zal technisch worden afgerond voor 1 oktober 2015 (begin stormseizoen).

Budget: De algemene vergadering heeft op 14 november 2013 en 3 juli 2014 in totaal een bruto krediet van € 5.125.000,- (netto € 512.500,-) beschikbaar gesteld.

Naam project: PRJ1016: Berging Volkerak Zoommeer

Wat is er gedaan: In het kader van het project Ruimte voor de Rivier moet langs en in het Volkerak Zoommeer onder andere een keermiddel worden aangebracht bij de stad Tholen, dijkbekledingen worden aangepast en waterbeheersingsmaatregelen worden getroffen (onder andere de aanschaf en plaatsing van pompen). De voorbereiding van het werk is in samenwerking met het Projectbureau Zeeweringen voortgezet. Er is opdracht gegeven voor de levering van twee noodpompen. Verder is de begroeiing op een aantal locaties gerooid.

Wat moet er nog gebeuren: het definitieve ontwerp van het keermiddel en de contractvoorbereiding zullen worden afgerond zodat het werk in februari kan worden gepubliceerd en vervolgens kan worden aanbesteed. De gunning van het werk is voorzien op uiterlijk 4 mei 2015. De noodpompen worden naar verwachting in maart 2015 geleverd.

Planning: In de opdrachtbrief is aangegeven dat het waterschap zich maximaal zal inzetten om de maatregelen in 2015 te realiseren. De planning zal in het eerste kwartaal van 2015 worden geactualiseerd. Het keermiddel zal in december 2015 waterkerend moeten zijn. Het totale project zal in april 2017 worden afgerond.

Budget: door de algemene vergadering is op 27 juni 2013 een bruto krediet van € 7.893.000,- (netto nihil) verstrekt. Het project wordt gefinancierd door het Rijk.

Naam project: PRJ1024: Aankoop primaire waterkeringen 2014

Wat is er gedaan: In verband met de natuurcompensatie voor PBZ-werken nabij het havenkanaal Zierikzee heeft het waterschap een bijdrage geleverd aan de inrichting door Natuurmonumenten van de Koudekerkse inlaag op Schouwen-Duiveland. Verder is van een particuliere eigenaar een stuk primaire waterkering aangekocht.

Budget: Bij de begrotingsbehandeling 2012 heeft de algemene vergadering het dagelijks bestuur gemachtigd tot aankoop van primaire waterkeringen van particulieren tot een maximum bedrag van € 300.000,- per jaar. Achteraf worden de aankopen door de algemene vergadering geformaliseerd.

Naam project: PRJ1022 Herstel kazematten Keizersbolwerk Vlissingen

Wat is er gedaan: Het project omvatte het herstel van de Kazematten (Boulevard de Ruijter) met aanvullende bouwkundige aanpassingen voor museale inrichting, dat in samenwerking met de gemeente Vlissingen en het muZEEum is gerealiseerd. In 2014 is het project technisch afgerond. Bij de decemberstorm in 2013 is gebleken dat aanvullende maatregelen nodig waren. In 2014 zijn deze maatregelen uitgevoerd t.l.v. de exploitatie (waren niet subsidiabel).

Wat moet er nog gebeuren: de financiële afronding (incl. subsidieafrekening) zal in 2015 plaatsvinden.

Planning: De financiële afronding is ten opzichte van de planning een jaar doorgeschoven.

Budget: De algemene vergadering heeft op 21 juni 2012 een krediet van € 340.000,- (netto € 95.000,-) beschikbaar gesteld. Het project wordt mede gefinancierd met Europese subsidie in het kader van het Interreg-IVa-2-Zeëen-project "Muren en Tuinen".

Naam project: PRJ1030 Keersluis Vlissingen

Wat is er gedaan: Het project omvat de vervanging van het elektrisch systeem dat de keersluis aandrijft. Daarnaast worden de seinen en de omgevingsverlichting ten behoeve van de pleziervaart vervangen. In 2014 is het werk aanbesteed en heeft de aannemer de voorbereiding en de engineering afgerond.

Wat moet er nog gebeuren: de voorbereiding vraagt de nodige tijd waardoor in januari 2015 daadwerkelijk kan worden gesloopt en de installatie kan worden vervangen.

Planning: Op 13 februari 2015 zal de sluis weer in bedrijf kunnen worden gesteld. De technische en financiële afronding zal in 2015 plaatsvinden.

Budget: De algemene vergadering heeft op 25 september 2014 een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 250.000,-.

Naam project: PRJ1028: Aanlegvoorzieningen Veerse Meer 2014

Wat is er gedaan: In 2013 is gestart met de voorbereiding voor het vervangen van de aanlegvoorziening (steiger) Goudplaat in het Veerse Meer. De steiger is circa 100 meter lang.

In 2014 is de voorbereiding verder afgerond. Het werk is in maart - juni 2014 uitgevoerd. Het project is technisch en financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van € 255.000,- opgenomen. Door een aanbestedingsvoordeel zijn de kosten fors lager uitgekomen dan oorspronkelijk geraamd.

Naam project: PRJ1007 HWBP-Zwakke Schakel Waterdunen - getijdenduiker

Wat is er gedaan: De getijdenduiker is onderdeel van het kustversterkingsplan Waterdunen en wordt in opdracht van de Provincie Zeeland aangelegd t.b.v. het instellen van een gedempt getij in het plangebied van het binnendijkse gebied van Waterdunen. De aanleg van een 4e koker is aan dit project toegevoegd t.b.v. het apart spuien van polderwater en de aanleg van een nieuw gemaal (zie de toelichting onder het programma watersystemen). In 2013 is het project aanbesteed (Design en Construct) en in 2014 is de aanleg van de duiker gerealiseerd.

Wat moet er nog gebeuren: De oplevering vindt plaats onder voorwaarden. Wegens te grote zetting moet de aannemer na oplevering de duiker monitoren en schade ten gevolge van zetting herstellen. De getijdenduiker wordt medio 2016 in gebruik genomen; kort hiervoor moeten nog enkele werkzaamheden verricht worden die niet eerder uitgevoerd konden worden.

Planning: De bouw van de getijdenduiker is in januari 2015 afgerond. Het totale project, dat de duiker en gemaal Nieuwe Sluis omvat, is op 1 mei 2015 gereed, twee maanden later dan gepland.

Budget: De algemene vergadering heeft op 6 oktober 2011 een krediet van € 700.000,- (netto nihil) beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt enkel gebruikt van de financiering van de kosten voor engineering en directievoering/toezicht.

Naam project: PRJ1006A Nieuwe weg 't Killetje

Wat is er gedaan: In opdracht van de provincie Zeeland wordt een nieuwe weg vanaf het Zandertje tot aan de oprit naar de Panoramaweg (nieuwe weg 't Killetje) gerealiseerd. Alle benodigde onderzoeken en berekeningen zijn uitgevoerd en het ontwerp is goedgekeurd. Een deel van het toekomstige wegtracé doorkruist een bos. De bosschage is inmiddels gerooid.

In overleg met de provincie is besloten om voor de aanleg van het wegtracé prijs op te vragen bij de aannemer die ook de kustversterking uitvoert.

Wat moet er nog gebeuren: Eind maart 2015 moet duidelijk zijn wat de uitvoeringskosten zijn van het project. Het wegtracé kan vervolgens worden aangelegd.

Planning: Medio september 2015 start de aanleg van het wegtracé; 1 december 2015 wordt het werk opgeleverd. De totale afronding van het project is gelijk aan die van de Zwakke Schakel Waterdunen.

Budget: Het project valt financieel onder het budget van de Zwakke Schakel Waterdunen. Alle projectkosten worden in rekening gebracht bij de provincie.

Naam project: PRJ1007A Bodembescherming 't Killetje

Wat is er gedaan: In vervolg op de aanleg van de getijdenduiker Waterdunen moet een bodembescherming aangebracht worden in en buiten 't Killetje om ontgrondingen en daardoor mogelijke instabiliteit van de waterkering te voorkomen. Voor diverse varianten zijn begrotingsplannen opgesteld.

Wat moet er nog gebeuren: Over de financiering van het project vindt nog overleg plaats tussen enerzijds provincie en waterschap en anderzijds het programmabureau HWBP2 over mogelijke subsidiëring. Als de financiering rond is, worden de benodigde vergunningen aangevraagd en zal een contract worden opgesteld. Na aanbesteding zal de uitvoering plaatsvinden.

Planning: De voorbereiding vindt plaats in 2015, de uitvoering in de eerste helft van 2016.

Budget: Het project valt financieel onder het budget van de Zwakke Schakel Waterdunen en de getijdenduiker (provincie Zeeland)

Programma watersystemen

X € 1.000,-

plex/steleloc	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- ronnd 2014	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gereali- seerde netto besteding 2014
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen												
GB1.01 Totale beheersgebied												
	PRJ1054	Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2013	2014-12	2014-12	ja	3.428	0	3.428	3.420	0	3.420	1.420
	PRJ1055	Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2014	2015-11	2015-12	nee	1.476	0	1.476	1.281	64	1.217	1.000
	PRJ1055A	Uitv.WB21/KRW/GGOR '14(linies v Axel	2015-12	2015-12	nee	1.550	250	1.300	1.320	459	861	861
	PRJ1055B	Uitv.WB21/KRW/GGOR '14(restant)	-	-	nee	724	0	724	0	0	0	0
	PRJ1105	Uitv.stedelijke waterpl.2014	-	2014-12	nee	0	0	0	0	0	0	-3
	PRJ1152	Verv.b.tech.inst.opmal.&stuwen13	2014-12	2014-12	ja	250	0	250	248	0	248	130
	PRJ1154	Verv.best.techn.instal. opmal 2014	2015-12	2014-12	nee	250	0	250	196	0	196	196
	PRJ1394	Upgrade CAW	-	2015-12	nee	700	0	700	71	0	71	71
GB1.02 Maelstede - Dekker												
	PRJ1071	Herinr.KRW-WB21 M/D-POP-nu 12	2013-12	2013-12	ja	307	83	224	311	83	228	1
	PRJ1072	Voorbereiding gemaal /vispass Schore	2014-11	2014-12	ja	290	0	290	290	0	290	231
	PRJ1072A	aanleg gemaal vispas Schore	2015-12	2015-12	nee	3.160	0	3.160	400	0	400	400
	PRJ1131	Ombouw gemaal Postweg,Kapelle	2014-12	2015-2	nee	100	0	100	74	0	74	74
GB1.03 Duiveland												
	PRJ1081	Vishevel Ouwkerk en Oosterland	2014-10	2014-10	nee	641	361	280	579	393	186	186
GB1.04 Schouwen												
	PRJ1063	Vispassage bij gemaal Prommelsluis	2015-12	2015-12	nee	795	350	445	34	34	0	0
	PRJ1064	Vispassage stuw Piggat	-	-	nee	0	0	0	0	0	0	0
	PRJ1128	Verbetering afwat. Elkerzee	2014-12	2014-12	ja	342	0	342	272	0	272	-10
	PRJ1178	Gem.t Sas, vervangen reiniger	2013-12	2013-12	ja	175	0	175	157	0	157	47
GB1.06 Tholen												
	PRJ1083	Vispass.gem/stuwLoehoek Tholen	2014-10	2014-12	nee	856	275	581	696	275	421	421
	PRJ1089	Maatregelen zoetwateraanvoer Tholen/	2015-4	2015-3	nee	194	0	194	73	0	73	73
	PRJ1179	Ombouw Gemaal van Haaften	2015-3	2014-12	nee	130	0	130	97	17	80	80
GB1.07 Walcheren												
	PRJ1109B	Herinr. Veerse Kreek en vesten	2013-12	2014-4	nee	6.059	3.279	2.780	4.407	2.331	2.076	8
	PRJ1122	Bijdrage Akoestisch Landschap Sint L	2014-3	2014-3	ja	120	0	120	58	0	58	58
GB1.09 Noord Beveland												
	PRJ1096	WB21 duikers Noord-Beveland	2014-12	2014-12	nee	2.101	0	2.101	1.709	0	1.709	1.024
GB1.10 Zak van Zuid-Beveland												
	PRJ1100	WB21 Duikers Zak v.Z-Beveland	2014-6	2014-12	ja	190	0	190	127	0	127	20
	PRJ1133	Cap.vergroting gml Groenewege	2015-6	2015-10	nee	2.200	0	2.200	1.157	0	1.157	1.126
GB1.50 West Zeeuws-Vlaanderen												
	PRJ1048	Nat.Wat.Grensregio Vlaand-Ned.	2013-12	2012-12	ja	547	385	162	533	414	119	-10
	PRJ1050	Verbet.afwat. Hoofdplaatpolder	2014-12	2013-12	ja	590	0	590	578	0	578	8
	PRJ1123	Baggeren Grote Gat Oostburg	2014-7	2014-12	ja	2.530	0	2.530	2.714	0	2.714	784
	PRJ1124	Bagg. Zwarte Gat, Groede	2014-6	2014-12	ja	945	312	633	851	251	600	517
	PRJ1161	Bijdr. aanleg nvo Cadzand	2014-12	2014-11	nee	641	275	366	550	276	274	130
	PRJ1176A	Bouw gml Nieuwe Sluis (civiel)	2014-12	2014-12	nee	3.000	600	2.400	2.612	744	1.868	1.215
	PRJ1176B	Bouw gml Nieuwe Sluis (m/e)	2015-12	2015-5	nee	1.750	400	1.350	485	431	54	49
GB1.51 Braakman												
	PRJ1180	Gml Zoute polder, verv.reinig	2013-12	2014-5	ja	130	0	130	111	0	111	66
	PRJ1181	Plaats.reiniger duiker Sluiskil	2013-12	2014-5	ja	145	0	145	149	0	149	90
	PRJ1182	Gem.Lovenpolder.verv.el.inst.	2014-8	2014-11	ja	250	0	250	212	0	212	204
GB1.52 Othene												
	PRJ1171	Herinr.Oth-Z, prj Steenovens	2014-12	2014-12	nee	976	443	533	952	283	669	234
GM1.01 Schouwen-Duiveland												
	PRJ1120	Grootschalig baggerwerk 2014	2015-9	2015-12	nee	659	0	659	319	0	319	298
GM1.08 Middelburg												
	PRJ1118B	Baggerw 2013 Toorenvliedt Mbg	2014-12	2014-12	ja	240	20	220	137	0	137	25
GM1.10 Vlissingen												
	PRJ1118A	Baggerw 2013 Lammerenbg Vliss	2014-12	2014-12	nee	198	0	198	154	35	119	27
GM1.11 Hulst												
	PRJ1041	Sted. waterpl.(wateroverl. Clinge)	2013-12	2014-4	ja	345	0	345	340	0	340	103
GM1.13 Terneuzen												
	PRJ1104	Waterb.Suikerplein Sas v.Gent	2013-12	2014-4	ja	493	0	493	489	0	489	6
Totaal						39.477	7.033	32.444	28.163	6.090	22.073	11.160

Naam project: PRJ1054 Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2013

Wat is er gedaan: In 2013 en 2014 zijn op een 22-tal locaties in het gehele beheersgebied in totaal 19,9 km natuurvriendelijke oevers aangelegd. In 2013 is circa 70 % van het werk uitgevoerd, conform planning.

Budget: De AV heeft op 23 mei 2013 een krediet verleend van € 3.428.000,- bruto/netto. De projectkosten bedroegen eind 2014 € 3.420.000,-.

Naam project: PRJ1055 Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2014

Wat is er gedaan: In 2014 is op een 13-tal locaties in het gehele beheersgebied gestart met de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Het werk is in 2014 voor circa 75 % uitgevoerd, dit is iets meer dan gepland.

Wat moet nog gebeuren: In 2015 moet nog veel uitkomende grond op aanliggende percelen worden verwerkt na het roven van de oogst.

Planning: Eind 2015 zal dit project technisch en financieel worden afgerond.

Budget: De AV heeft op 12 december 2013 een krediet verleend van € 1.476.000,-bruto/netto.

De projectkosten zullen naar verwachting binnen het verleende krediet blijven.

Naam project: PRJ1055A Uitvoering WB21/KRW/GGOR 2014 ZVL (Linies van Axel)

Wat is er gedaan: Dit project betreft de aanleg van KRW-oevers in het project Linies van Axel en tevens in de Moerspuissche watergang en de Moerschans. De grondaankoop is opgestart in 2014. Tevens zijn onderzoeken gedaan ten behoeve van het bepalen van de grondkwaliteit, archeologisch vooronderzoek, ligging van kabels en leidingen etc. en is het begrotingsplan opgesteld. In 2014 zijn de KRW-oevers aangelegd en er is een moerasgebied aangelegd op gronden van Staatsbosbeheer en de watergang is grotendeels gebaggerd.

Wat moet er nog gebeuren: Het werk zal in 2015 worden afgerond en de nieuwe deelprojecten worden uitgevoerd.

Planning: In januari zal het baggerwerk technisch worden afgerond. De baggerspecie wordt in een weilanddepot gepompt. De ontmanteling van dit depot is voorzien na de zomer van 2015. Pas dan is het project volledig afgerond.

Budget: In de AV van 22 mei 2014 is een uitvoeringskrediet verstrekt van €1.550.000,- bruto (€1.300.000,- netto). Na het verkrijgen van het uitvoeringskrediet is de toezegging gekomen dat op bepaalde delen van het project ook Scaldwin-subsidie van ruim € 200.000,-, naast de POP-subsidie op andere delen, is toegekend. Dit biedt mogelijkheden om binnen dit project nog andere deelprojecten op te pakken binnen het beschikbaar gestelde netto krediet. In de algemene vergadering van maart 2015 is besloten het bruto krediet en subsidiebedrag te verhogen met € 208.000,-. De netto bestedingen zullen € 1,3 miljoen blijven.

Naam project: PRJ1055B Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2014 (restant)

Wat is er gedaan: Het project is in 2014 opgesplitst in 3 projecten, dit is het resterende deel.

Planning: In dashboard 1-9-2014 is gemeld dat de uitvoering is doorgeschoven naar 2017.

Budget: In de begroting 2014 was een bedrag van € 3.500.000,- opgenomen voor uitvoering WB-21/KRW/GGOR. Na PRJ1055 en 1055B resteert een restantkrediet van € 724.000,-.

In het besluit bij de jaarrekening is opgenomen dat dit krediet wordt afgeraamd.

Naam project: PRJ1152; Vervanging besturingstechnische installatie opmalingen en stuwen 2013

Wat is er gedaan: Het volume van 2013 is gecombineerd met een Europese aanbesteding van de elektro-technische huisaannemers. Hierdoor is later met de uitvoering gestart. Het gehele jaarvolume is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 250.000,- opgenomen. Het geheel is binnen het beschikbare budget in 2014 financieel afgerond.

Naam project: PRJ1154; Vervanging besturing/technische installatie opmalingen en stuwen 2014

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de aanbesteding plaatsgevonden en is gestart met de uitvoering. Het grootste gedeelte van het jaarvolume is reeds afgerond.

Wat moet er nog gebeuren/planning: in 2015 worden de laatste installaties opgeleverd waarbij het geheel technisch en financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 250.000,- opgenomen. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1394 Upgrade CAW

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de opdrachtverlening plaatsgevonden.

Wat gaat er gebeuren/planning: Het service- en garantieniveau van het huidige systeem is verlopen.

Met de upgrade wordt bewerkstelligd dat het systeem weer voldoet aan de gestelde eisen ten aanzien van onder andere onderhoud en beveiliging. Het aanpassen van het systeem wordt in twee fasen uitgevoerd. Het geheel wordt in 2016 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2015 is een bedrag van bruto € 700.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1071 Herinrichting KRW /WB21 Maelstede/Dekker POP nu 2012

Wat is er gedaan: Er zijn in de KRW-waterlichamen van gemaal Maelstede in de omgeving van 's Gra-venpolder en Nisse over een lengte van 1265 meter natuurvriendelijke oevers aangelegd. De werken zijn in 2012 en 2013 uitgevoerd.

Budget: Er is in de AV van juni 2012 een bruto uitvoeringskrediet verleend € 307.000,-. Er was tevens een POP-subsidietoezegging van € 83.000,-. Het project is financieel afgerond voor een bruto bedrag van € 310.000,- en een subsidie van € 83.000,- waardoor het krediet met € 3.000,- is overschreden.

Naam project: PRJ1072 Voorbereiding bouw gemaal/vispassage Schore

Wat is er gedaan: In 2014 is de voorbereiding voor de bouw van gemaal Schore uitgevoerd en eind 2014 financieel afgerond.

Budget: Er is door de AV op 26 maart 2014 een voorbereidingskrediet verleend van € 290.000,-. Het voorbereidingstraject is inmiddels afgerond binnen het verleende krediet.

Naam project: PRJ1072A Aanleg gemaal/vispassage Schore

Wat is er gedaan: In april 2014 is de voorbereiding gestart voor de bouw van gemaal Schore. Hiervoor is door de AV apart een voorbereidingskrediet verleend (zie afgerond project PRJ1072). In de tweede helft van 2014 is een procedure gestart voor een innovatieve aanbesteding voor het ontwerpen en bouwen van het gemaal met vispassage. Op dit moment wordt gewerkt aan het definitieve ontwerp en het aanvragen van vergunningen.

Wat moet er nog gebeuren: Begin 2015 dient het definitieve ontwerp afgerond te worden om in april 2015 de bouw te kunnen opstarten.

Planning: Het werk moet in de waterkering buiten het stormseizoen gerealiseerd worden. Binnendijks dient het gemaal voor eind 2015 afgebouwd te worden. De technische en financiële afronding wordt dan begin 2016 verwacht.

Budget: Er is door de AV op 4 december 2014 uit begroting 2015 een uitvoeringskrediet verleend van € 3.160.000,-. Het project is inmiddels opgestart. Verwacht wordt dat het project binnen het verleende krediet gerealiseerd wordt.

Naam project: PRJ1131 Ombouw gemaal Postweg, Kapelle

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de aanbesteding plaatsgevonden en is gestart met de uitvoering. De ombouw houdt het compleet vervangen van de elektrotechnische en besturingstechnische installatie in.

Wat moet er nog gebeuren/planning: het geheel wordt in 2015 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 100.000,- opgenomen.

De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1081 Bouw vishevel Ouwerkerk en Oosterland

Wat is er gedaan: In de zomerperiode van 2014 is de bouw gerealiseerd van een vispassage bij gemaal Duiveland waardoor vismigratie mogelijk is geworden tussen de Oosterschelde en het achterliggende gebied van Ouwerkerk en Oosterland. Tevens is een vispassage gemaakt bij stuw Píkgat.

Wat moet er nog gebeuren: Begin 2015 wordt nog de laatste hand aan de afbouw gelegd en de programmering van het vishevelsysteem waardoor ruim voor de voorjaarsintrek de ingebruikname kan plaatsvinden.

Planning: De technische en financiële afronding wordt dan in het 1e kwartaal van 2015 verwacht.

Budget: Er is door de AV op 26 februari 2014 een bruto uitvoeringskrediet verleend van € 641.000,-.

Er is een subsidietoezegging van zowel Rijkswaterstaat als de Provincie voor een totaal van € 361.000,-. Verwacht wordt het project begin 2015 binnen het verleende krediet te kunnen afronden.

Naam project: PRJ1063 Bouw vispassage bij gemaal Prommelsluis.

Wat is er gedaan: In april 2014 is de voorbereiding gestart voor de aanleg van een vispassage bij gemaal Prommelsluis. Op dit moment wordt gewerkt aan het definitieve bestek en tekeningen en de voorbereiding voor de aanbesteding.

Wat moet er nog gebeuren: Begin 2015 dient de aanbesteding plaats te vinden. De realisatie is gepland buiten het stormseizoen in de periode van april tot oktober 2015.

Planning: Het werk in de waterkering moet 1 oktober 2015 gereed zijn. De afbouw buiten de invloed-sfeer van de waterkering en de oplevering/ingebruikname is in oktober tot december 2015 gepland.

De financiële afronding wordt dan begin 2016 verwacht.

Budget: Er is door de AV op 4 december 2014 uit begroting 2015 een uitvoeringskrediet verleend van € 795.000,- bruto en er is een subsidietoezegging van zowel Rijkswaterstaat als de Provincie van in totaal € 350.000,-. Verwacht wordt het project binnen het verleende krediet te kunnen realiseren.

Naam project: PRJ1064 Vispassage stuw Pikgat

Wat is er gedaan: In overleg met de Provincie Zeeland als subsidieverlener is besloten twee eenvoudige vispassages ad € 20.000,- te realiseren. Het project is daarom in de loop van 2014 ondergebracht bij het project aanleg vishevel Ouwerkerk en Oosterland (PRJ1081).

Budget: In het dashboard van 15-4-2014 is het project afgemeld.

Naam project: PRJ1128 Verbetering afwatering gemaal Elkerzee.

Wat is er gedaan: Het optimaliseren van het watersysteem in het onderbemalingsgebied Elkerzee langs de Delingsdijk waardoor de afvoer onder vrij-verval naar gemaal Prunje kan plaatsvinden en gemaal Elkerzee kon worden geamoveerd. Over een lengte van 1620 meter zijn daarvoor waterlopen en duikers verruimd. De werken zijn grotendeels in 2013 volgens planning uitgevoerd en begin 2014 afgerond en financieel afgerekend.

Budget: Er is in de AV van 27 juni 2013 een uitvoeringskrediet verstrekt van € 402.000,-. In 2013 is de prognose door een gunstige aanbesteding en vereenvoudiging van het ontwerp bijgesteld naar € 342.000,-. De projectkosten bedroegen € 272.000,- waardoor het krediet met € 70.000,- (20%) is onderschreden. Dit als gevolg van een voorspoedig verlopen werk bij gunstige weersomstandigheden en een te hoge raming ten tijde van de kredietaanvraag.

Naam project: PRJ1178; Gemaal 't Sas, vervangen reiniger

Wat is er gedaan: De complete krooshekreiniger is vervangen, de reiniger is in 2013 technisch opgeleverd. Gezien de gestelde garantieperiode en afhandeling van de restpunten is het project in 2014 financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 175.000,- opgenomen. Door het gunstig hergebruiken van bestaande kolommen is dit project ruim binnen het beschikbaar gestelde krediet uitgevoerd.

Naam project: PRJ1083 Bouw vispassages gemaal/stuwen Loohoek Tholen.

Wat is er gedaan: In de zomerperiode van 2014 is de bouw gerealiseerd van een vispassage bij gemaal Loohoek en bij twee stuwen in het achterliggende gebied van Tholen waardoor vismigratie mogelijk is geworden tussen de Oosterschelde en het achterliggende gebied.

Wat moet er nog gebeuren: Begin 2015 wordt nog de laatste hand aan de afbouw gelegd en de programmering van het vispassagesysteem waardoor ruim voor de voorjaarstrek ingebruikname kan plaatsvinden.

Planning: De technische en financiële afronding wordt in het 1e kwartaal van 2015 verwacht.

Budget: Er is door de AV op 26 februari 2014 een bruto uitvoeringskrediet verleend € 856.000,-. Er is een subsidietoezegging van zowel Rijkswaterstaat als de Provincie in totaal € 275.000,-. Verwacht wordt het project begin 2015 binnen het verleende krediet te kunnen afronden.

Naam project: PJR1089 Maatregelen zoetwateraanvoer Tholen

Wat is er gedaan: Het project betreft het aanbrengen van debietmeters en het automatiseren van afsluiters om het nauwkeuriger registreren van debieten en een betere sturing van zoetwaterstromen door het gebied mogelijk te maken. In 2014 zijn de technische voorzieningen voor het installeren van de debietmeters aangebracht.

Wat moet er nog gebeuren: In 2015 dienen de debietmeters nog ingeregeld te worden en worden een tweetal afsluiters geautomatiseerd.

Planning: Het werk zal in het 2e kwartaal 2015 technisch en financieel worden afgerond.

Budget: Er is door de AV op 25 september 2014 een uitvoeringskrediet verleend van € 194.000,-. Eind 2014 is in totaal € 73.000,- besteed aan de uitvoering. Het project zal naar verwachting medio 2015 binnen het verleende krediet worden afgerond.

Naam project: PRJ1179; Ombouw gemaal van Haaften

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de aanbesteding plaatsgevonden en is gestart met de uitvoering. De ombouw houdt het compleet vervangen van de elektrotechnische en besturingstechnische installatie en revisie van de pompinstallatie in. Gelijktijdig worden werkzaamheden van het zoetwaterplan uitgevoerd.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Het geheel wordt in 2015 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 130.000,- opgenomen. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1109B Herinrichting Veerse Kreek en Vesten

Wat is er gedaan: Dit project is door het waterschap in opdracht van Provincie Zeeland uitgevoerd. Het was een integraal project waarin naast bagger- en oeverwerken ook o.a. padenstructuren (wandel-, ruit- en kanoroutes) werden gerealiseerd. In 2012 is gestart met de uitvoering, in 2013 is het deel van het waterschap technisch afgerond en is de onderhoudstermijn ingegaan voor de aannemer. In de onderhoudstermijn zijn een paar benodigde aanpassingen (opknappen oever en plaatsen afrastering) aan het licht gekomen. Deze zijn begin 2014 uitgevoerd.

Wat moet er nog gebeuren: Staatsbosbeheer zou in 2014 nog aanpassingen aan de natuurcamping verrichten. Hier zaten geen kosten voor het waterschap in maar in verband met de subsidies zijn deze acties van Staatsbosbeheer wel in het project opgenomen. Eind 2014 is van Staatsbosbeheer vernomen dat de acties voorlopig niet uitgevoerd worden.

Planning: De planning is om het project in 2014 af te ronden. In grote lijnen is het project ook afgerond. Door boven omschreven zaken volgt definitieve financiële afronding pas in 2015.

Budget: Het voorbereidingskrediet uit 2008 ad € 485.000,- is reeds in 2012 afgesloten met € 520.000,- aan bestedingen.

Naar verwachting zal het uitvoeringsproject in 2015 financieel worden afgerond binnen het in de AV van 16 februari 2012 verstrekte uitvoeringskrediet van € 5.574.000,- bruto (€ 2.295.000,- netto). De eindprognose is nu € 2.077.000,- netto.

Naam project: PRJ1122 Bijdrage Akoestisch landschap Sint-Laurens

Wat is er gedaan: Er is een bijdrage geleverd in de aanleg van een baggerspeciedepot in de gezamenlijke Grootchalige bodemtoepassing van gemeente Middelburg en het waterschap. Deze toepassingslocatie is bedoeld voor de definitieve toepassing van grond- en baggerspecie die vrijkomt bij baggerwerken in het kader van BOB (beheer en onderhoud bebouwd gebied). Dit werk is het resultaat van het project "Ruimte voor Bagger" met gemeente Middelburg.

Het project is technisch en financieel afgerond in 2014 en de toepassingslocatie is in bedrijf.

Budget: In de AV van 14 november 2013 is een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 120.000,-. De uiteindelijke kosten ad € 59.000,- zijn meegevallen doordat de raming van de gemeente Middelburg aan de hoge kant was en er gunstig is aanbesteed.

Naam project: PJR1096 WB21 duikers/GGOR maatregelen Noord-Beveland

Wat is er gedaan: Het project betreft het aanleggen, vernieuwen en vergroten van een tachtigtal duikers op Noord-Beveland voor het verbeteren van de afvoercapaciteit en het voldoen aan de normering van WB21. Daarnaast is deze maatregel van belang voor een beter peilbeheer volgens het GGOR. In het jaar 2013 is een heel groot deel van dit werk aan een zestigtal duikers uitgevoerd. Het werk aan de resterende duikers is recent in 2014 uitgevoerd.

Wat moet er nog gebeuren: De afwerking van de resterende duikers en de afhandeling van de schadevergoedingen zal begin 2015 plaatsvinden.

Planning: Het werk zal begin 2015 technisch en financieel worden afgerond.

Budget: Er is door de AV in mei 2013 een uitvoeringskrediet verleend € 2.101.000,-. Eind 2014 is € 1.709.000,- besteed. Het project zal begin 2015 ruim binnen het verleende krediet worden afgerond.

Naam project: PRJ1100 WB21 duikers Zak van Zuid-Beveland

Wat is er gedaan: Het project betrof het aanleggen, vernieuwen en vergroten van een twaalfstal duikers in de Zak van Zuid-Beveland, gemeente Borssele. Hiermee wordt de afvoercapaciteit verbeterd, aan de normering van WB21 voldaan en bijgedragen aan een beter peilbeheer volgens het GGOR. Een tweetal duikers uit het plan is niet vervangen in verband met het opnemen hiervan in de verbreding van de Sloeweg.

Budget: Er is door de AV op 23 mei 2013 een uitvoeringskrediet verleend van € 190.000,-. De projectkosten bedroegen € 126.000,-. Het krediet is met een bedrag van € 64.000,- (34%) onderschreden als gevolg van genoemd minder werk.

Naam project: PRJ1133 Ombouw gemaal Groenewege, capaciteitsaanpassing

Wat is er gedaan: De huidige installatie wordt gemoderniseerd, het gemaal wordt vergroot met de daarbij behorende elektrische en besturingstechnische aanpassingen. Tevens wordt voldaan aan de doelstelling WB21. Verder wordt er een tweede pompijn (pomp plus nieuwe persleiding) buiten het gemaal gerealiseerd, dit betreft een visvriendelijke uitvoering.

In 2013 heeft de voorbereiding plaatsgevonden. Het ontwerp is aanbesteed en door een extern ingenieursbureau uitgewerkt. In 2014 heeft de aanpassing van het huidige gemaal en de aanbesteding voor de tweede pomplijn plaatsgevonden.

Wat moet er nog gebeuren/Planning: In 2015 vindt de realisatie van de tweede pomplijn plaats.

Budget: Door de algemene vergadering is op 14 november 2013 een krediet van € 2.200.000,- beschikbaar gesteld. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1048 Natuurlijk Water Grensregio Vlaanderen - Nederland (Vrouwkenshoek- en Blokkreek)

Wat is er gedaan: Dit project betreft het Interreg IVA project Natuurlijk Water Grensregio Vlaanderen - Nederland. Het is een project met 16 partners waaronder Vlaamse gemeenten en waterschappen. Het waterschap is hierin de leading partner. Dit project betrof voor het waterschap o.a. het baggeren van de Blokkreek en het herstel van de Vrouwkenshoekkreek.

Het project is in 2014 afgerekend met alle partners in het project en met de subsidieverstrekker. De financiële afronding liet lang op zich wachten doordat er een betalingsstop was ingesteld bij Interreg Vlaanderen-Nederland. In december 2014 was de betalingsstop opgeheven en is het laatste subsidiebedrag uitbetaald.

Budget: Op 14-10-2010 is door de AV een krediet verleend van € 547.000,- bruto (€162.000,- netto).

De werkelijke netto kosten van het project zijn € 113.000,-. Het project is dus ruim binnen het beschikbare krediet uitgevoerd.

Naam project: PRJ1050 Verbeteren afwatering Hoofdplaatpolder

Wat is er gedaan: Door voortdurende klachten van wateroverlast is de afwatering van de Hoofdplaatpolder aangepast door het verruimen van waterlopen en het vernieuwen en vergroten van duikers over een lengte van 2400 meter wegsloot. Het werk is door moeizame onderhandelingen in de grondverwinning en belemmeringen in de uitvoering gefaseerd uitgevoerd en ook regelmatig vertraagd. Het project kon hierdoor pas begin 2014 zowel technisch als financieel worden afgerond.

Budget: Er is in de AV van juni 2010 een uitvoeringskrediet verleend van € 590.000,-.

Eind 2014 is een bedrag van € 578.000,- besteed. Het krediet is met € 12.000,- onderschreden.

Naam project: PRJ1123 Baggeren Grote Gat Oostburg

Wat is er gedaan: In 2013 is een groot deel van het kwaliteits- en kwantiteitsbaggerwerk van het Grote Gat in Oostburg uitgevoerd. Begin 2014 is het resterende deel gebaggerd. In totaal gaat het om ca. 120.000 m3 baggerspecie. Bijzonder aan dit baggerwerk is dat het is uitgevoerd onder beveiligde omstandigheden omdat er behoorlijk veel ongesprongen explosieven (uit WOII) aanwezig zijn in de omgeving van Oostburg.

Budget: Door de AV is op 27-6-2013 een uitvoeringskrediet van € 2.530.000,- beschikbaar gesteld.

De werkelijke kosten bedragen € 2.713.000,-. De overschrijding ad € 183.000,- (7,25%) wordt veroorzaakt door meer zandige baggerspecie in de kreek dan verwacht, hierdoor heeft de aannemer een veel lagere baggerproductie. Tevens zijn tijdens de uitvoering de baggercontouren nog enkele malen aangepast in verband met de aanwezigheid van explosieven.

Naam project: PRJ1124 Baggeren Zwarte Gat Groede

Wat is er gedaan: Dit project betreft zowel kwaliteits- als kwantiteitsbaggeren van het Zwarte Gat in Groede, het betreft een munitiebaggerwerk. Tevens is een geul aangelegd (op kosten van de Provincie Zeeland) naar de nieuwe hoofdafwatering in het plan Waterdunen. De baggerspecie is in een weiland-depot gepompt binnen het plangebied. Hier is de baggerspecie na ontwatering door de Provincie hergebruikt.

Budget: De AV heeft op 12-12-2013 het krediet van € 945.000,- bruto/€ 633.000,- netto beschikbaar gesteld. De werkelijke netto kosten van het project bedragen € 599.000,- netto waardoor het project binnen het beschikbare krediet is afgerond.

Naam project: PRJ1161 Bijdrage aanleg NVO Cadzand (Plankenhuus-Sluisseveer)

Wat is er gedaan: Dit project betreft het aanleggen van Natuurvriendelijke oevers in het kader van de KRW in het afwateringsgebied Cadzand; tussen Planken'uus en Sluissche Veer. DLG voert dit werk uit voor het waterschap. De oevers zijn grotendeels aangelegd in 2014. De grond is op het naastliggende perceel in depot gezet en gedeeltelijk verwerkt.

Wat is er gedaan in 2014: De grond is verwerkt worden op de aanliggende percelen en er is oeverbescherming in de vorm van enkamatten aangebracht.

Wat moet er nog gebeuren: De financiële afwikkeling van het project.

Planning: Het project is technisch afgerond en wordt in 2015 financieel afgerond.

Budget: Op 27 juni 2014 is door de AV een krediet verstrekt van € 641.000,- bruto (€ 366.000,- netto). De uiteindelijke kosten bedragen nu € 275.000,- netto. De verwachting dat het project ruim binnen het beschikbare budget wordt afgerond.

Naam project: PRJ167A/B Bouw gemaal Nieuwe Sluis i.c.m. getijdenduiker (civiel en mechanisch/electrisch)

Wat is er gedaan: De geplande getijdenduiker is met één koker uitgebreid. Deze vierde koker is aangesloten op het nieuw te realiseren gemaal. Hiermee wordt gelijktijdig een vispassage en een gedeeltelijke vrije lozing gerealiseerd. In 2013 is de tijdelijk vervangende waterkering gerealiseerd. In 2014 is de getijdenduiker gerealiseerd. Voor de getijdenduiker zie de toelichting op het programma 'waterkeringen', project PRJ1007 HWBP-Zwakke Schakel Waterdunen - getijdenduiker. De bouw van de verbindingskoker, instroomwerk en het nieuwe gemaal is gestart. De planning heeft vertraging opgelopen door technische problemen met zettingen, scheuren en bodembescherming.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Het geheel wordt in 2015 zowel technisch als financieel afgerond. Budget: Op 27 september 2012 is door de algemene vergadering een bruto uitvoeringskrediet van € 4.750.000,- (netto € 3.750.000,-) beschikbaar gesteld. Voor de (geraamde) vervangingskosten van de arkelbuizen is door het Hoogwaterbeschermingsprogramma een bijdrage van € 1.178.102,- toegekend. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1180 Gemaal Zoute polder, vervangen reiniger

Wat is er gedaan: De complete krooshekreiniger is vervangen. In 2013 heeft de voorbereiding en opdrachtverlening plaatsgevonden. Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 130.000,- opgenomen. Door een aanbestedingsvoordeel is het project ruim binnen het beschikbare krediet afgerond.

Naam project: PRJ1181 Plaatsen reiniger bij duiker Sluiskil

Wat is er gedaan: In 2013 heeft de voorbereiding en opdrachtverlening plaatsgevonden. In 2014 is de nieuwe krooshekreiniger geplaatst. Op deze locatie was hier nog niet in voorzien. Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 145.000,- opgenomen. Als gevolg van paar afwijkingen tijdens de uitvoeringsfase, is het geheel met een kleine overschrijding financieel in 2014 afgerond.

Naam project: PRJ1182 Gemaal Lovenpolder, vervanging elektrisch gedeelte

Wat is er gedaan: In 2013 heeft de voorbereiding plaatsgevonden. De gehele elektrotechnische en besturingstechnische installatie is in 2014 vervangen. Gelijktijdig is de reiniger gereviseerd. Het geheel is in 2014 technisch afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2013 is een bedrag van € 250.000,- opgenomen. Door de keuze om de reiniger te reviseren in plaats van te vervangen is bespaard op de uitvoeringskosten. Het geheel is ruim binnen het beschikbare krediet in 2014 financieel afgerond.

Naam project: PRJ1171 Herinrichting Othene Zuid-Oost deelproject Steenovens

Wat is er gedaan: Dit project betreft het aanleggen van natuurvriendelijke oevers in het kader van de KRW en het baggeren van de waterloop. In 2014 is de grond verwerkt op de percelen en het baggerwerk is medio februari 2014 afgerond. De baggerspecie is in een weilanddepot aan de Pouckedijk gespoten. Hier is het ontwaterd en gerijpt en uiteindelijk verwerkt op het perceel.

Wat moet er nog gebeuren: In 2015 vinden nog wat afrondende (opruim)werkzaamheden plaats en wordt het depot ontmanteld zodat de grond weer verkocht kan worden.

Planning: Het project is technisch afgerond, in 2015 wordt het project financieel afgerond.

Budget: In de AV van 22 augustus 2014 is een krediet verleend van € 976.000,- bruto (€ 533.000,- netto). De verwachting is het project binnen het beschikbare krediet uit te voeren.

Naam project: PRJ1120 Grootschalig baggerwerk 2014 (D'Geule Oosterland)

Wat is er gedaan: Dit project betreft het kwantiteits- en kwaliteitsbaggeren van d'Geule Oosterland. Het baggerwerk is uitgevoerd in het najaar van 2014 en tevens zijn enkele oevers hersteld. De baggerspecie is in een weilanddepot gepompt waar het moet ontwateren en rijpen.

Wat moet er nog gebeuren: In 2015 zal de baggerspecie op het perceel worden verwerkt en zal het depot worden ontmanteld.

Planning: Het project zal conform planning in 2015 worden afgerond.

Budget: In de AV van 3 juli 2014 is een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 659.000,-. Er was een behoorlijke meevaller bij de aanbesteding. Naar verwachting zal in 2015 het werk ruim binnen het beschikbare krediet worden afgerond. De voorlopige eindprognose is € 401.000,-.

Naam project: PRJ1118B Achterstallig baggeren/grote baggerwerken 2014, Toorenvliedt Middelburg

Wat is er gedaan: Enkele waterpartijen in park Toorenvliedt in Middelburg zijn gebaggerd in het kader van BOB (Beheer en Onderhoud Bebouwd gebied) in samenwerking met de gemeente Middelburg. De baggerspecie is in een weilanddepot gespoten aan de rand van het park. In 2014 is de baggerspecie ontwaterd en gerijpt. Uiteindelijk is de specie verwerkt op het perceel en het is depot ontmanteld. **Budget:** De AV heeft op 23-5-2013 een krediet beschikbaar gesteld van € 240.000,- bruto (€ 220.000,- netto). De werkelijke kosten voor het project bedragen € 136.000,- netto.

Naam project: PRJ1118A Achterstallig baggeren/grote baggerwerken 2014, Lammerenburg Vlissingen

Wat is er gedaan: Dit project betreft het uitvoeren van baggerwerk in een waterpartij in de wijk Lammerenburg in Vlissingen in het kader van BOB (Beheer en Onderhoud bebouwd Gebied) in samenwerking met gemeente Vlissingen. Het feitelijke baggerwerk is uitgevoerd in 2014. De baggerspecie is in een weilanddepot gespoten aan de rand van de wijk Lammerenburg.

Wat moet er nog gebeuren: de laatste financiële zaken worden afgewikkeld.

Planning: Het project is technisch afgerond, financiële afronding volgt in 2015.

Budget: Op 23-5-2014 is door de AV een krediet beschikbaar gesteld van €198.000,- Uiteindelijk zijn de kosten meegevallen door een gunstige aanbesteding en de verwachting is dat de werkelijke kosten € 125.000,- netto zullen bedragen.

Naam project: PRJ1041 Stedelijk Waterplanmaatregel (wateroverlast Clinge)

Wat is er gedaan: Dit project betreft enkele maatregelen zoals het verdiepen en vergroten van duikers en een nieuwe waterloop bij de Molenstraat om de wateroverlast in Clinge op te lossen. Dit in samenwerking gedaan met de gemeente Hulst. Het waterschap heeft de grondaankoop voor deze waterloop gedaan en de gemeente Hulst voerde het werk uit.

Budget: In de AV van 3 oktober 2014 is een krediet beschikbaar gesteld van € 232.000,-. Bij de jaarverslaggeving 2014 is abusievelijk een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 48.000,- in plaats van de gevraagde € 108.000,-. In de AV van juli 2014 is daarom nog € 65.000,- beschikbaar gesteld. Deze € 108.000,- was nodig omdat de gemeente geen rekening had gehouden met het plaatsen van beschoeiing in de nieuwe waterloop (zanderig). Tevens kon de grond onverwacht niet op het naastliggende perceel worden verwerkt, waardoor het moest worden getransporteerd met extra kosten als gevolg. De werkelijke kosten bedragen uiteindelijk € 340.000,-.

Naam project: PRJ1104 Waterberging Suikerplein Sas van Gent

Wat is er gedaan: Dit project betreft een stedelijk waterplan maatregel. Gemeente Terneuzen had een probleem met water op straat in de kern Sas van Gent. Zij hebben hiervoor een afkoppelproject gerealiseerd. Hiervoor is een bergingsvijver aangelegd en een verbindingsloot c.q. duiker aangelegd naar de Westelijke Rijkswaterleiding. Het werk is technisch en financieel afgerond in 2014.

Budget: In de AV van 21 juni 2012 is een krediet beschikbaar gesteld van € 425.000,-. In het dashboard van 1 september 2013 is een aanvullend krediet van € 68.000,- toegekend omdat aanvullend archeologisch onderzoek nodig was, asbest op het terrein was gevonden en omdat de geplande beschoeiing niet voldoende gedimensioneerd was. Tevens heeft de naastliggende spoorlijn voor extra kosten bij de uitvoering gezorgd in verband met veiligheidsmaatregelen. De totale kosten komen uit op € 490.000,- en blijven dus binnen het beschikbare krediet van € 493.000,-.

Programma afvalwaterketen

X € 1.000,-

beleidsveld	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- rond 2014	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gerealiseerde netto besteding 2014
3.2 bouw en expl. Zuiveringstechn.werken												
GAG11 zuiveringseenheid Waarde												
	PRJ1204	Ombouw rg Yerseke, Grintweg	2014-12	2014-12	ja	260	0	260	204	0	204	204
	PRJ1212	Omb. rg Krabbendijke, J.W. Frisostr.	2014-12	2014-12	ja	390	0	390	293	0	293	293
	PRJ1213	Ombouw rg Krabbendijke, Zuidweg	2014-12	2015-1	nee	380	0	380	122	0	122	122
GAG12 zuiveringseenheid Walcheren												
	PRJ1237	Rwzi Walcheren, energiefabriek	-	2016-12	nee	1.295	0	1.295	1	0	1	1
	PRJ1237A	Rwzi Walcheren, voorb.e-fabr.+slibst	-	-	nee	580	0	580	157	0	157	157
	PRJ1252	Rwzi Walcheren, uitvoering slibstrat	-	2016-12	nee	4.350	0	4.350	0	0	0	0
GAG13 zuiveringseenheid Willem Annapolder												
	PRJ1197	Ombou rg Ovezande	2015-12	2015-3	nee	580	0	580	18	0	18	18
	PRJ1251	Rwzi Willem Annapolder, ontvangwerk	2015-12	2014-9	ja	350	0	350	370	0	370	370
GAG14 zuiveringseenheid Westerschouwen												
	PRJ1185	Relining vrijerv stsl W'sch	2015-12	2015-4	nee	1.000	0	1.000	200	0	200	131
GAG23 waterschap Scheldestromen												
	PRJ1219	Opt.t.s.rpg Nwvl+Nwvl-b+Cadz	2014-12	2014-7	ja	600	0	600	649	0	649	630
	PRJ1224	Verv.p-a-syst. RPG's o-w	2014-12	2015-2	nee	900	0	900	876	0	876	618
	PRJ1225	Verv.p-a-syst.RWZi's o-w	2014-12	2015-2	nee	1.300	0	1.300	1.257	0	1.257	892
GAG27 zuiveringseenheid Terneuzen												
	PRJ1189	Verv.prsi.rpg Yara ->rpg Heros	2013-12	2013-12	ja	300	0	300	308	0	308	53
	PRJ1191	Vrijerv.stsl rwi Terneuzen	2013-12	2013-12	ja	1.000	0	1.000	1.010	0	1.010	172
	PRJ1192	Relining vrijervalstelsel Tern.2014	2015-4	2016-5	nee	1.250	0	1.250	163	0	163	163
	PRJ1217	Aanp.rpg Terneuzen, L.Blikstr	2013-12	2013-12	ja	940	0	940	941	0	941	4
	PRJ1221A	Aanp.rioolgem.Terneuzen,Oesterputten	2015-12	2015-8	nee	1.225	0	1.225	25	0	25	25
	PRJ1221B	Aanp rioolgem.Sluiskil, Koegorsstr.	-	-	nee	858	0	858	1	0	1	1
	PRJ1221C	Aanpassing rioolgemeaal Overslag	2015-12	2016-5	nee	400	0	400	1	0	1	1
	PRJ1240A	RWZI Tern. maatr.energiefabri.	2014-12	2014-9	nee	3.500	0	3.500	3.575	0	3.575	2.688
	PRJ1240B	RWZI Tern.slibstrategiemaatreg	2014-12	2014-9	nee	2.500	0	2.500	2.730	10	2.720	1.168
	PRJ1248	Rwzi Retranchement, vervanging E/A	2014-12	2015-9	nee	325	0	325	8	0	8	8
	PRJ1397	Aanpassingen bypass rwzi Terneuzen	2015-12	2015-12	nee	120	0	120	15	0	15	15
GAG28 zuiveringseenheid Retranchement												
	PRJ1218	Vervanging rpg Cadzand-Bad	2013-12	2013-12	ja	1.050	0	1.050	1.018	0	1.018	179
	PRJ1226	rg's Retranchement en Sluis	2014-12	2014-10	ja	300	0	300	310	0	310	310
GAG31 zuiveringseenheid Breskens												
	PRJ1220	Opt.t.s.rpg Biervl+Ijz+Hfdpl.	2013-12	2013-12	ja	350	0	350	373	0	373	72
	PRJ1222A	Aanl.nieuw rioolgem. Groede Schuitvl	2016-12	2016-12	nee	750	0	750	1	0	1	1
	PRJ1228	Amov.rwzi Groede/ub rwzi Bres	2016-6	2016-12	nee	9.610	0	9.610	858	0	858	544
GAG5 zuiveringseenheid Camperlandpolder												
	PRJ1207B	Vervanging rpg Geersdijk	2014-7	2014-7	ja	270	0	270	193	0	193	179
Totaal						36.733	0	36.733	15.677	10	15.667	9.019

Naam project: PRJ1204 Ombouw rg Yerseke, Grintweg

Wat is er gedaan: De volledige mechanische en elektrotechnische/besturingstechnische installatie is vervangen. Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 260.000,- opgenomen. Als gevolg van het gecombineerd aanbesteden van meerdere projecten is het geheel in 2014 financieel ruim binnen het beschikbare krediet met een positief bedrag van € 56.000,- afgerond.

Naam project: PRJ1212 Ombouw rg Krabbendijke, J.W. Frisostraat

Wat is er gedaan: De gehele mechanische en elektrotechnische/besturingstechnische installatie is vervangen. Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 390.000,- opgenomen. Door een gunstige aanbesteding is het geheel financieel in 2014 ruim binnen het beschikbare krediet met een positief bedrag van € 97.000,- afgerond.

Naam project: PRJ1213 Ombouw rg Krabbendijke, Zuidweg

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de aanbesteding plaatsgevonden en is gestart met de uitvoering.

Wat moet er nog gebeuren/planning: In 2015 wordt het geheel technisch (volledige vervanging van de elektrotechnische en besturingstechnische installatie) en financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 380.000,- opgenomen. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1237/A Rwzi Walcheren, voorbereiding energiefabriek en slibstrategiemaatregelen

Wat is er gedaan: Op basis van de Strategienota Afvalwaterketen is voor de rwzi Walcheren een systeemkeuze uitgevoerd en deze is nader beschreven in het voorontwerp. Daarnaast is gestart met het opstellen van het adviseursbestek. De aanbesteding van de adviesdiensten heeft plaatsgevonden.

Wat moet er nog gebeuren/planning: In de eerste helft van 2015 wordt het geheel verder uitgewerkt en zal het ontwerp aanbesteed worden. De start van de uitvoering is gepland voor 2015.

Budget: In de algemene vergadering van 13 november 2013 is een voorbereidingskrediet van € 580.000,- beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de voorbereiding binnen het gestelde krediet afgerond wordt. De aanvraag van het uitvoeringskrediet staat gepland voor de algemene vergadering van 2 juli 2015.

Naam project: PRJ1252 Rwzi Walcheren, uitvoering slibstrategiemaatregelen

Wat is er gedaan: Voor waterschap Scheldestromen is een slibstrategiestudie uitgevoerd. Deze slibstrategiestudie is gecombineerd met de uitgevoerde analyses in het kader van MJA-3 en is door het bestuur in de Strategienota Afvalwaterketen 2012-2021 vastgesteld. De investeringen voor projecten voor de slibstrategie maken onderdeel uit van het operationeel plan en het Meerjareninvesteringsprogramma. Met deze investering wordt invulling gegeven om bij de rwzi Walcheren procesverbeteringen en aanpassingen door te voeren om het energieverbruik terug te dringen en de energieproductie vanuit het zuiverings-slib te verhogen. In 2014 is gestart met de verdere voorbereiding, hiertoe heeft een aanbesteding voor een extern ingenieursbureau plaatsgevonden.

Wat moet er nog gebeuren/planning: In de eerste helft van 2015 wordt een verdere invulling gegeven aan het uitwerken van het ontwerp. De start van de uitvoering is gepland voor 2015.

Budget: De aanvraag van het uitvoeringskrediet staat gepland voor de algemene vergadering op 2 juli 2015.

Naam project: PRJ1197 Ombouw rg Ovezande

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de aanbesteding plaatsgevonden en is gestart met de uitvoering.

Wat moet er nog gebeuren/planning: in 2015 wordt het geheel technisch (volledige vervanging van de elektrotechnische, besturingstechnische en mechanische installatie) en financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 580.000,- opgenomen. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1251 Rwzi Willem Annapolder, ontvangwerk en slibgebouw

Wat is er gedaan: Het ontvangwerk is bouwkundig aangepast, er is ventilatie aangelegd en de besturingsinstallatie is vervangen. Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 350.000,- opgenomen. Als gevolg van onvoorziene zaken zoals extra coating en meerwerk in de schakelruimte is het project met een overschrijding 6% van het beschikbare krediet in 2014 financieel afgerond.

Naam project: PRJ1185 Relining vrijvervalstelsel Westerschouwen 2014

Wat is er gedaan: Op basis van uitgevoerde inspecties en reliningswerkzaamheden is een plan opgesteld met vervolgacties voor het resterende gedeelte van het vrijvervalstelsel op Westerschouwen. Met deze investering wordt gestart met de vervolgacties. Deze vervolgacties bestaan uit het uitvoeren van leidinginspecties om de laatste toestand van de leidingen op te nemen en het verder gefaseerd relinen van het vrijvervalstelsel. In 2014 heeft de voorbereiding en aanbesteding plaatsgevonden. Verder is een start gemaakt met de uitvoeringswerkzaamheden.

Wat moet er nog gebeuren/planning: In 2015 wordt het geheel technisch en financieel afgerond.

Budget: Door de algemene vergadering is op 25 september 2014 is een krediet van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1219 Optimalisatie transportsysteem rpg's Nieuwvliet, Nieuwvliet-Bad en Cadzand

Wat is er gedaan: De besturing van deze drie rioolgemalen is vervangen, net als de elektrische installaties en daar waar nodig zijn mechanische aanpassingen en punten uit RI&E-analyses uitgevoerd. Het geheel is in 2014 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013/2014 is een bedrag van € 600.000,- opgenomen. Als gevolg van paar afwijkingen is het project met een overschrijding 8% van het beschikbare krediet afgerond.

Naam project: PRJ1224 Vervanging procesautomatisering rg's oost en west

Wat is er gedaan: De huidige procesautomatiseringssystemen in de regio's Oost en West zijn aan het einde van hun technische en economische levenscyclus en de gebruikte hardware veroorzaakt regelmatig storingen. Ook is de functionaliteit van de huidige systemen verouderd en voldoet het niet aan de huidige eisen. In 2014 is gestart met een pilot project, daarna is gestart met de uitvoering van de automatisering en met het uitrollen over de overige installaties.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Het project is technisch afgerond. Vanwege de nazorg- en garantieperiode zal het project financieel in 2015 afgerond worden.

Budget/planning: Door de algemene vergadering is op 27 september 2012 een krediet van € 700.000,- beschikbaar gesteld. Als gevolg van een tegenvallende aanbesteding, toevoeging van de nieuwe functionaliteiten en integratie met de kantoorautomatisering is via de dashboardrapportage van april 2013 een aanvullend krediet van € 200.000,- door de algemene vergadering verstrekt. De verwachting is dat het project met een geringe overschrijding in 2015 afgerond zal worden.

Naam project: PRJ1225 Vervanging procesautomatisering rwzi's oost en west

Wat is er gedaan: De huidige procesautomatiseringssystemen in de regio's Oost en West zijn aan het einde van hun technische en economische levenscyclus en de gebruikte hardware veroorzaakt regelmatig storingen, waardoor de bedrijfszekerheid in gevaar komt. Ook is de functionaliteit van de huidige systemen verouderd en voldoet het niet aan de huidige eisen. In 2014 is gestart met een pilot project, en daarna met de uitvoering van de automatisering en met het uitrollen over de overige installaties.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Het project is technisch afgerond. Vanwege de nazorg- en garantieperiode zal het project financieel in 2015 afgerond worden.

Budget/planning: Door de algemene vergadering is op 27 september 2012 in een krediet van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld. Als gevolg van de tegenvallende aanbesteding, toevoeging van de nieuwe functionaliteiten en integratie met de kantoorautomatisering is via de dashboardrapportage van april 2013 een aanvullend krediet van € 300.000,- door de algemene vergadering verstrekt. De verwachting is dat het project met een geringe overschrijding in 2015 afgerond zal worden.

Naam project: PRJ1189 Vervangen persleiding rg Sluiskil, Yara naar rg Sluiskil, Heros

Wat is er gedaan: In 2013 is het werk technisch opgeleverd. Het werk omvat vervanging van delen van de persleiding tussen de rioolgemalen Yara en Heros. Vanwege de garantiefase is het project in 2014 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 was een bedrag van € 150.000,- opgenomen. De kosten waren te laag geraamd en er is gekozen voor een gestuurde boring van 300 meter. Hiervoor is via de dashboardrapportage van april 2013 een aanvullend krediet van € 150.000,- verstrekt door de algemene vergadering. Het geheel is in 2014 met een geringe overschrijding afgerond.

Naam project: PRJ1191; Repareren/reinigen/inspecteren vrijvervalstelsel Terneuzen

Wat is er gedaan: De leidingen zijn gerenoveerd met behulp van een zogenaamde (met kunsthars geïmpregneerde) kous in de leiding. Het eerste gedeelte is in 2013 aanbesteed en gerenoveerd. Drie tracés zijn uitgevoerd: vanaf de Koegorstraat tot onderdoor de Tractaatweg (ten westen van Axel), de Koegorstraat (Terneuzen) en de Korte Blikstraat (Terneuzen). Vanwege de garantiefase is het project in 2014 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: De algemene vergadering heeft op 21 maart 2013 een uitvoeringskrediet van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld. Het geheel is met een kleine overschrijding afgerond.

Naam project: PRJ1192 Relining vrijvervalstelsel Terneuzen 2014

Wat is er gedaan: In samenspraak met de gemeente Terneuzen is een beheersplan opgesteld voor het vrijvervalstelsel in de gemeente. Dit omhelst het uitvoeren van inspecties en repareren van een aantal strengen die aan renovatie toe zijn. Met deze investering wordt invulling gegeven aan de uitvoeringspunten genoemd in dit meerjarenbeheerplan. In 2014 heeft de voorbereiding en aanbesteding plaatsgevonden. Verder is een start gemaakt met de uitvoeringswerkzaamheden.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Het grootste gedeelte van de uitvoering vindt plaats in 2015. Een gedeelte bij de Tractaatweg kan vanwege werkzaamheden van de Provincie pas in 2016 uitgevoerd worden. Het project wordt daardoor pas in 2016 financieel afgerond.

Budget: Door de algemene vergadering is op 25 september 2014 is een krediet van € 1.250.000,- beschikbaar gesteld. De verwachting is dat het geheel binnen het gestelde krediet afgerond wordt.

Naam project: PRJ1217 Aanpassing rpg Terneuzen, Lange Blikstraat

Wat is er gedaan: Het project hield de aanpassing in van de kelder en vervanging van de volledige mechanische, elektrische en besturingstechnische installatie. Gelijktijdig zijn punten uit RI&E-analyses opgelost en "oude" tussenputten opgeknapt. Het geheel is in 2013 technisch opgeleverd. Vanwege de garantiefase is het project in 2014 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 800.000,- opgenomen. De werkelijke kosten zijn € 940.000,-. In de algemene vergadering van 26 maart 2014 is een aanvullend krediet van € 140.000,- beschikbaar gesteld. De overschrijding komt door het saneren van vervuilde grond en de vertraging van de uitvoering waardoor een tijdelijke pompinstallatie langer gehuurd moest worden.

Naam project: PRJ1221A Aanpassing rioolgemaal Terneuzen, Oesterputten

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de opdrachtverlening van de eerste werkzaamheden plaatsgevonden.

Planning: In het 2015 zal het gehele werk technisch opgeleverd worden. Dit betreft het aanpassen van de kelder inclusief bijbehorend leidingwerk en vervanging van de pompinstallatie. Als gevolg van garantietermijnen wordt het project in 2016 financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2015 is een bedrag van € 1.225.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1221B Aanpassing rioolgemaal Sluiskil, Koegorsstraat

Wat is er gedaan: In 2014 is gestart met de voorbereiding.

Planning: In 2015 wordt het gemaal aangepast, de nat opgestelde pompen worden vervangen door een droge opstelling. De elektrische- en besturingsinstallatie wordt in een nieuwe buitenkast geplaatst, waarna het gebouw gesloopt kan worden. Het werk wordt in 2015 technisch opgeleverd maar in 2016 financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2015 is een bedrag van € 858.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1221C Aanpassing rioolgemaal Overslag

Wat is er gedaan: In 2014 is gestart met de voorbereiding.

Planning: In 2015 wordt het ontwerp verder uitgewerkt en zal een start gemaakt worden met de uitvoeringswerkzaamheden. In 2016 zal het technisch en financieel worden afgerond. Dit betreft de ombouw naar een twee pomps-gemaal inclusief een nieuwe elektrische- en besturingstechnische installatie.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2015 is een bedrag van € 400.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1240A/B Rwzi Terneuzen, energiefabriek en uitvoering slibstrategiemaatregelen

Wat is er gedaan: Op basis van de slibstrategiestudie voor regio Zuid wordt het slib van alle rwzi's in Zeeuws-Vlaanderen op de rwzi Terneuzen verwerkt. In het kader van de Energiefabriek worden de benodigde aanpassingen aan de slibinstallatie uitgevoerd waardoor de energie-opwekking uit het zuiverings-slib geoptimaliseerd wordt. In 2013 is het bestek afgerond, het werk aanbesteed en de uitvoering gestart. In 2014 heeft de uitvoering van het totale project plaatsgevonden.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Gezien de garantieperioden zal het project in 2015 financieel afgerond worden.

Budget: Op 27 september 2012 is door de algemene vergadering voor deze projecten een uitvoeringskrediet van totaal € 6.000.000,- beschikbaar gesteld. Voor de energiefabriek € 3.500.000,- en voor de slibstrategiemaatregelen € 2.500.000,-. Tijdens de eerste fase van de uitvoering zijn er verschillende afwijkingen van het bestek geconstateerd. De verwachting is daarom dat het project met een geringe overschrijding in 2015 afgerond zal worden.

Naam project: PRJ1248 Rwzi Retranchement, vervanging E/A

Wat is er gebeurd: In 2014 is gestart met de voorbereiding.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Vanwege verschuivingen in de prioritering heeft in 2014 alleen de voorbereiding plaatsgevonden. In het eerste kwartaal van 2015 vindt de aanbesteding plaats. Aansluitend zal de uitvoering starten. Het geheel wordt in 2015 zowel technisch als financieel opgeleverd.

Door de renovatie van de elektrotechnische en besturingstechnische installatie voldoet de zuivering aan de nieuwe standaard. Het totale afvoergebied van de zuivering heeft dan hetzelfde besturingsstelsel zodat er uniformiteit is in de bediening en afhandeling van storingsen. Dit is een onderdeel van het uitrollen van de besturingsfilosofie voor zuiveringstechnische werken van waterschap Scheldestromen.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 325.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1397 Aanpassingen bypass rwzi Terneuzen

Wat is er gedaan: In 2014 heeft de voorbereiding en de opdrachtverlening van de eerste werkzaamheden plaatsgevonden.

Wat gaat er gebeuren/planning: De uitvoering van het project vindt plaats in 2015. Hiermee zal het gehele werk in 2015 zowel technisch als financieel afgerond worden.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2015 is een bedrag van € 120.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1218 Vervanging rpg Cadzand-Bad

Wat is er gedaan: Op het huidige terrein is een volledig nieuw rioolgemaal gebouwd en de leidingloop van de persleidingen is verlegd zodat dit aansluit op het nieuwe tracé "Cavelot". Hieronder viel het slopen van het oude rioolgemaal, afronding van de restpunten plaats en inrichting van het terrein. De oplevering heeft in 2013 plaatsgevonden en de nazorgfase heeft in 2014 plaatsgevonden.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013 is een bedrag van € 850.000,- opgenomen.

Door de volledige - in plaats van gedeeltelijke - sanering van het terrein zijn de kosten gestegen. In dit kader heeft de algemene vergadering via de dashboardrapportage van april 2013 een aanvullend krediet van € 200.000,- verstrekt. Het geheel is in 2014 binnen het krediet van € 1.050.000,- afgerond.

Naam project: PRJ1226 Optimalisatie transportsysteem rpg's Retranchement en Sluis

Wat is er gedaan: De besturing van deze twee rioolgemaal is in overeenstemming gebracht conform de afgesproken besturingsfilosofie. Gelijktijdig zijn de elektrische installaties vervangen, daar waar nodig zijn mechanische aanpassingen uitgevoerd en punten uit RI&E-analyses zijn opgelost.

Planning: Het geheel is in 2014 technisch opgeleverd.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is een bedrag van bruto € 300.000,- opgenomen. Als gevolg van kleine afwijkingen is het project met een kleine overschrijding (3%) van het beschikbare krediet in 2014 financieel afgerond.

Naam project: PRJ1220 Optimalisatie transportsysteem rpg's Biervliet, IJzendijke en Hoofdplaat

Wat is er gedaan: De besturing van deze drie rioolgemaal is vervangen, net als de elektrische installaties. Daar waar nodig zijn ook mechanische aanpassingen gedaan en punten uit RI&E-analyses die opgelost moeten worden.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013/2014 is een bedrag van € 350.000,- opgenomen. Het geheel is met een overschrijding 6% van het beschikbare krediet afgerond, mede als gevolg van extra activering personeelslasten.

Naam project: PRJ1222A Aanleg nieuw rioolgemaal Groede Schuitvlotstraat

Wat is er gedaan: In 2014 is gestart met de voorbereiding.

Wat moet er nog gebeuren/planning: In 2015 wordt het ontwerp verder uitgewerkt en zal een start gemaakt worden met de uitvoeringswerkzaamheden. Het geheel zal in 2016 technisch en financieel afgerond worden. Dit betreft de bouw van een volledig nieuw rioolgemaal.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2015 is een bedrag van € 750.000,- opgenomen.

Naam project: PRJ1228 Amoveren rwzi Groede, 2 rpg's, afvalwatertransportleiding en uitbreiding rwzi Breskens

Wat is er gedaan: De rwzi Groede wordt geamoveerd en via een rioolgemaal en persleiding aangesloten op de rwzi Breskens. De rwzi Breskens wordt voor de verwerking van het afvalwater uit Groede aangepast. In 2013 heeft het vestigen van de zakelijke rechten plaatsgevonden en is het definitief ontwerp opgesteld. In 2014 is de contractfase verder uitgewerkt en is de aanbesteding met behulp van een extern ingenieursbureau gestart.

Wat moet er nog gebeuren/planning: Vanwege een langere voorbereiding en financiële spreiding zal de uitvoering over de kalenderjaren 2015 t/m 2018 plaatsvinden.

Budget: Door de algemene vergadering van 14 november 2013 is een krediet voor de voorbereiding van € 910.000,- beschikbaar gesteld. In de algemene vergadering van 6 november 2014 is aanvullend het uitvoeringskrediet van € 8.700.000,- beschikbaar gesteld.

Naam project: Vervangingen rpg's (Baarland, Geersdijk, 's-Heer Abtskerke, Kattendijke, Wolphaartsdijk), PRJ1207B Vervanging rioolgemaal Geersdijk

Wat is er gedaan: Vier rioolgemaal (Baarland, 's-Heer Abtskerke, Kattendijke en Wolphaartsdijk) zijn in 2013 aangepast. De meeste aanpassingen bestaan uit vervanging van de elektrotechnische en besturingstechnische installatie en de pompen. De aanpassing van gemaal Geersdijk is in 2014 uitgevoerd.

Dit laatste werk bestond uit het volledig vervangen van het oude gemaal, inclusief alle technische componenten en een aanpassing van de kelder.

Budget: In de machtiging van de programmabegroting 2013/2014 is voor de ombouw van Geersdijk een bedrag van € 270.000,- opgenomen. Door o.a. een combinatie van aanbesteden is het project binnen het beschikbare krediet met een positief saldo van ongeveer € 77.000,- technisch en financieel in 2014 afgerond.

Programma wegen

X € 1.000,-

beleidsveld	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- rond 2014	verstrekkt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gerealiseerde netto besteding 2014
4.2 aanleg en onderhoud wegen												
WE17.00 herinrichting												
	PRJ1257	Schouwen-W L.Moerm weg	2014-12	2013-12	ja	0	0	0	0	80	-80	-80
WE17.01 nieuwe infrastructuur												
	PRJ1266	Knelpunten (7) Bijdr. A58 Goes-Zuid	2017-12	2017-12	nee	530	0	530	0	0	0	0
	PRJ1276	Fietspad Stoofweg Tholen	2014-12	2014-4	ja	633	204	429	689	209	480	248
	PRJ1278	Fietspad Nieuweweg, NB	2013-12	2013-7	ja	1.162	400	762	956	400	556	14
	PRJ1281	Wegverbr.Kwekerijweg&Grotedyk	-	-	ja	0	0	0	0	0	0	-17
	PRJ1282	Fietspad Stolpweg Nieuwerkerk	2014-12	2015-6	nee	2.122	458	1.664	1.459	458	1.001	898
	PRJ1284	EHK 2014	2014-9	2014-6	ja	225	0	225	146	0	146	129
	PRJ1285	Fietspad Geersdijk-Kortgene	2015-12	2015-8	nee	833	296	537	154	155	-1	-80
	PRJ1297	Fp Koksedk-Olzendedk (Reim)	2015-3	2015-2	nee	750	165	585	640	172	468	447
	PRJ1315D	Fr.Terneuzen-Zeedorp	2016-12	2016-12	nee	642	0	642	5	0	5	0
	PRJ1315E	Fp. Ossensisse-Kloosterzande	2016-12	2016-12	nee	856	0	856	0	0	0	0
	PRJ1315F	fp Zuiddorpe-Overslag	2013-12	2013-10	ja	642	0	642	790	20	770	28
WE17.02 reconstructie/rehabilitatie												
	PRJ1325	Reconstructies wegen 2014	2014-12	2014-12	nee	1.345	0	1.345	1.034	0	1.034	990
	PRJ1326	Reconstructies wegen 2015	2015-12	2015-12	nee	1.558	0	1.558	52	0	52	52
WE17.30 groen												
	PRJ1330	GBP uitvoeringsplan 2013/2014	2014-12	2014-6	ja	700	0	700	538	76	462	312
	PRJ1331	GBP uitvoeringsplan 2014/2015	2015-3	2015-9	nee	600	0	600	29	1	28	27
	PRJ1332	GBP uitvoeringsplan 2015/2016	2016-5	2016-9	nee	500	0	500	3	0	3	3
Totaal						13.098	1.523	11.575	6.495	1.571	4.924	2.971

Naam project: PRJ1257 Lange Moermondsweg

Wat is er gedaan: De Lange Moermondsweg krijgt vanwege de aanleg van de Recreatieverdeelweg 2^e fase een deelgebiedontsluitende functie. Daarvoor wordt deze weg over een lengte van 1.000 meter verbreed en gedeeltelijk van een fietspad voorzien. Vanwege de moeizame grondverwerving is dit project gefaseerd. De verbreding van de weg, de 1^e fase, is in 2013 gerealiseerd. In 2014 heeft de afrekening van de subsidie plaatsgevonden.

Budget: De algemene vergadering heeft op 12 april 2012 en 21 februari 2013 voor de eerste fase in totaal een uitvoeringskrediet van € 400.000,- (netto € 275.000,-) beschikbaar gesteld. De subsidie van de provincie Zeeland van € 250.000,- is volledig ten gunste van 1^e fase gekomen. Voorheen was verwacht dat € 170.000,- van deze subsidie ten gunste van de 1^e fase zou komen.

Naam project: PRJ1266 Bijdrage aansluiting A58 / Goes-Zuid

Wat is er gedaan: Het project omvat een bijdrage in de kosten voor de aanleg van een extra aansluiting op de A58 nabij het ADZ (Goes Zuid). Door de aanleg van de extra aansluitingen A58/Heinkenszand en A58/Goes-Zuid zal er in de zuidelijke stadsrand van Goes en in het gebied tussen Goes - Heinkenszand - 's-Gravenpolder - Kapelle volgens het verkeersmodel Zuid-Beveland minder verkeer over de waterschapswegen gaan rijden. Hierdoor hoeven onder meer de wegverbredingen van de Kwekerijweg en Grotedijk niet uitgevoerd te worden. Daarnaast kan bespaard worden op het onderhoud van bermen, omdat er minder verkeer gebruik maakt van waterschapswegen. Er zijn wel voorwaarden gesteld aan de bijdrage, zoals het opstellen van een mobiliteitsplan, dat de bijdrage lager wordt als de aanbesteding lager uitvalt, etc.

Wat moet er nog gebeuren: Er moet medio 2015 door de gemeente een mobiliteitsplan opgesteld worden voor het verkeer van/naar Goes, ADZ en Emergis. Het project zal door de gemeente Goes verder voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: de gemeente Goes pakt de verdere voorbereiding in 2015 en 2016 op. De planning is erop gericht om de nieuwe aansluiting A58/Goes-Zuid in 2017 op te leveren.

Budget: In de algemene vergadering van 25 september 2014 is een krediet van € 530.000,- beschikbaar gesteld. De bijdrage wordt in 2016 en 2017 in twee gelijke termijnen uitgekeerd.

Naam project: PRJ1276 Fietspad Stoofweg Tholen

Wat is er gedaan: Het betreft de aanleg van een fietspad langs de noordkant van de Stoofweg tussen de aansluiting met de rotonde Langeweg en de Dorpsweg. Vanwege de moeizame grondverwerving is dit project in twee fasen opgedeeld. Het gedeelte tussen de aansluiting met de Dorpsweg en de Hoenderweg, de 1^e fase, heeft een lengte van 550 meter en is in 2012 gerealiseerd.

Het gedeelte tussen de aansluiting met de Hoenderweg en de rotonde Langeweg, de 2^e fase, heeft een lengte van 235 meter en is in 2014 gerealiseerd. In 2014 heeft ook de afrekening van de subsidie plaatsgevonden.

Budget: In de machtiging van de begroting 2012 is een bedrag van € 2.450.000 (netto € 2.250.000,-) opgenomen voor het totale project “infrastructuur auto en fiets”. Voor het fietspad Stoofweg is hiervan € 633.000,- (netto € 429.000,-) bestemd. De werkelijke kosten bedragen € 689.337,- (netto € 480.457,-). De werkelijke kosten vallen hoger uit door met name de fasering, de complexe grondverwerving, de noodzaak om hiervoor verschillende alternatieven te ontwerpen en de te hoog geraamde bijdrage van de gemeente Tholen. De subsidie van de provincie Zeeland bedraagt € 160.000,-.

Naam project: PRJ1278 Fietspad Nieuweweg

Wat is er gedaan: Aan de noordkant van de Nieuweweg is in 2013 een fietspad aangelegd tussen de aansluiting met de Sophiaweg en Wissenkerke over een lengte van 1.750 meter. Het project is daarmee in 2013 technisch afgerond. In 2014 heeft de afrekening van de subsidie plaatsgevonden. Daarnaast is in 2014 de elementenverharding ter plaatse van een duiker vervangen door asfaltverharding.

Budget: In de machtiging van de begroting 2012 is een bedrag van € 2.450.000,- (netto € 2.250.000,-) opgenomen voor het totale project “infrastructuur auto en fiets”. Voor het fietspad Nieuweweg is hiervan € 1.161.800,- (netto € 761.800,-) bestemd. De werkelijke kosten bedragen € 956.623,- (netto € 556.623,-) en vallen aanmerkelijk lager uit vanwege een aanbestedingsvoordeel. De subsidie van de provincie Zeeland bedraagt € 400.000,-.

Naam project: PRJ1281 Wegverbreding Kwekerijweg / Grotedijk

Wat is er gedaan: Het project betreft de verbreding van de Kwekerijweg en de Grotedijk, die enerzijds onderdeel zijn van de doorgaande verbinding tussen Goes en Heinkenszand en anderzijds onderdeel van het Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland.

Door de aanleg van de aansluiting A58/Goes-Zuid en de aanleg van de aansluiting A58/Heinkenszand zal er, volgens het verkeersmodel Zuid-Beveland, minder verkeer over de waterschapswegen in het gebied tussen Goes - Heinkenszand - 's-Gravenpolder - Kapelle en in de zuidelijke stadsrand van Goes gaan rijden. De aanleg van de beide aansluitingen betekent dat de wegverbreding van de Grotedijk en Kwekerijweg niet meer noodzakelijk is.

Budget: Het project “Wegverbreding Kwekerijweg en Grotedijk” is in het dashboard van 1 september 2014 afgemeld.

Naam project: PRJ1282 Fietspad Stolpweg

Wat is er gedaan: Het project betreft de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de route Nieuwerkerk-Dreischor over een lengte van 3.900 meter. Tegelijkertijd is de hoofdrijbaan ingericht conform de Essentiële Herkenbaarheidskenmerken (EHK) door middel van een bermverharding in grasbetontegels en een 80 km/uur markering. Tenslotte is er groot onderhoud aan de hoofdrijbaan uitgevoerd (ten laste van de exploitatie).

Wat moet er nog gebeuren : Van een stuk van circa 300 meter is het in 2014 niet gelukt de grond te verwerven. Het ontbrekende stuk fietspad wordt in 2015 op de sloot aangelegd.

Planning: De werkzaamheden volgens het bestek zijn conform de planning in 2014 afgerond. Het resterende stukje fietspad wordt in het voorjaar van 2015 gerealiseerd. De uiteindelijke technische en financiële afronding zal in 2015 plaatsvinden.

Budget: In de algemene vergadering van 3 juli 2014 is in totaal een krediet van € 2.122.000,- (netto € 1.664.000,-) beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de projectkosten € 145.000,- lager uit komen dan beschikbaar is gesteld. Door de provincie Zeeland en gemeente Schouwen-Duiveland wordt in totaal € 458.000,- aan subsidies/bijdragen verleend.

Naam project: PRJ1284 EHK 2014

Wat is er gedaan: Er zijn drie 80 km/uur wegen ingericht, totaal 6 km lengte, met Essentiële Herkenbaarheidskenmerken (EHK), die volgens de principes van een duurzaam veilig ingericht weggennet horen bij een 80 km/uur weg. Op de Mariekerkseweg (Meliskerke-Grijpskerke), Blauwpoortseweg (Meliskerke-Langendam) en Postweg (Tholen Reimerswaalseweg) zijn rand- en asmarkering aangebracht.

Daarnaast zijn de Blauwpoortseweg en Mariekerkseweg voorzien van een bermverharding in grasbetontegels. De werkzaamheden aan de Postweg zijn gecombineerd met groot onderhoud.

Budget: In de AV van 26 maart 2014 is een krediet beschikbaar gesteld van € 225.000,-. De uiteindelijke projectkosten vielen met € 129.000,- vanwege een aanbestedingsvoordeel ruimschoots binnen het beschikbaar gestelde krediet. Voor het project is geen subsidie of bijdrage beschikbaar gesteld.

Naam project: PRJ1285 Fietspad Geersdijk-Kortgene

Wat is er gedaan: Het betreft de aanleg van een fietspad aan de zuidkant van de Provincialeweg tussen de Westdijk bij Kortgene en de Oud-Kortgenedijk bij Geersdijk over een lengte van 1.370 meter. Daarnaast zal de Provincialeweg tussen de Oud-Kortgenedijk en de bebouwde kom van Geersdijk over een lengte van 520 meter worden voorzien van fietsstroken. De voorbereiding van het project is afgerond. De beplanting aan de zuidkant van de Provincialeweg tussen Westdijk en de Oud-Kortgenedijk is in maart geroooid. De omgevingsvergunning is in juni verleend. Dit omdat we het fietspad en de fietsstroken al in het najaar van 2014 wilden realiseren. Dat bleek echter niet mogelijk, de grondverwerving kon pas in december worden afgerond.

Wat gaat er gebeuren: Met de uitvoering van het fietspad wordt in maart 2015 gestart en in mei 2015 zijn de werkzaamheden afgerond. Daarna zal afrekening van de subsidie en de bijdrage plaatsvinden.

Planning: De realisatie wordt in mei 2015 afgerond. Het project wordt in 2015 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: De algemene vergadering heeft op 4 december 2014 een uitvoeringskrediet van € 833.000,- (netto € 537.000,-) beschikbaar gesteld. De verwachte kosten bedragen € 859.900,- (netto € 563.900,-), de aanbesteding lag hoger dan de raming, al is er wel rekening gehouden met een post onvoorzien. Voor de realisatie van het project is een subsidie van maximaal € 266.000,- toegekend door de provincie Zeeland en een bijdrage van € 30.000,- door de gemeente Noord-Beveland.

Naam project: PRJ1297 Fietspad Koksedijk-Olzendedijk

Wat is er gedaan: In 2014 is de aanleg van het fietspad langs de Koksedijk en Olzendedijk afgerond. Het betreft het gedeelte tussen de Olzendepolder en de Inundatieweg met een lengte van 1.500 meter. De voorbereiding van dit fietspad is in 2013 gestart. In het belang van de verkeersveiligheid wilde het waterschap de fietsvoorziening vóór 1 april gereed hebben, omdat Projectbureau Zeeweringen de waterkering bij de Sint Pieterspolder daarna gaat versterken. De Olzendedijk en de Koksedijk zijn opgenomen in de bouwroute voor die werkzaamheden.

Wat gaat er gebeuren: Er zullen nog enkele werkzaamheden worden uitgevoerd ter afronding van het project. Vervolgens kan de afrekening van het project, de subsidie en de bijdrage plaatsvinden.

Planning: Het project wordt in 2015 financieel afgerond.

Budget: De algemene vergadering heeft op 26 maart 2014 een uitvoeringskrediet van € 750.000,- (netto € 585.000,-) beschikbaar gesteld. De werkelijke kosten zullen naar verwachting iets lager uitvallen.

Voor de realisatie van het project is een subsidie van maximaal € 72.000,- toegekend door de provincie Zeeland en is een bijdrage van € 100.000,- toegekend door de gemeente Reimerswaal.

Naam project: PRJ1315D Fietspad Terneuzen-Zeedorp

Wat is er gedaan: De bestaande verharding van koperslakblokken wordt over een lengte van 1.940 meter tussen de aansluiting met de Kampersedijk en het gemaal Campen vervangen door asfaltverharding. Hiermee kan de buitendijkse fietsroute tussen Terneuzen en Zeedorp worden gerealiseerd. In 2013 heeft de voorbereiding van dit project plaatsgevonden.

Wat moet er nog gebeuren: Er wordt met de realisatie gewacht op de vaststelling van het beheerplan Deltawateren. Dit zal ten vroegste in 2015 gebeuren. De werkzaamheden ten behoeve van het project worden opgenomen in een onderhoudsbestek.

Planning: De realisatie van het project zal vanwege bovengenoemde onzekerheid in 2016 plaatsvinden. Het project wordt in 2016 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: De algemene vergadering heeft op 23 juli 2009 een krediet van in totaal € 6.315.000,- beschikbaar gesteld voor diverse fietspaden in Zeeuws-Vlaanderen. Van dit bedrag is € 642.000,- bestemd voor dit project. De verwachte kosten zijn met € 292.000,- aanzienlijk lager. De reden hiervoor is dat er in een eerder stadium uitgegaan werd van de aanleg van een binnendijks fietspad, terwijl nu is gebleken dat het vervangen van de verharding op de buitendijkse onderhoudsweg voldoende is. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1315E Fietspad Ossensisse-Kloosterzande

Wat is er gedaan: Het voornemen voor de aanleg van het fietspad kon niet op draagvlak rekenen van de betrokken grondeigenaren. Om de verkeersveiligheid voor de fietsers op de wegen tussen Ossensisse en Kloosterzande toch te verbeteren is voorgesteld om de markering op de route aan te passen en er bermverharding aan te brengen. Dit sluit ook beter aan bij de wensen van dorpsraad Ossensisse. Het dagelijks bestuur is hiermee akkoord gegaan. Voor deze werkzaamheden is geen grondverwerving nodig. Wat gaat er gebeuren: De voorbereiding en realisatie van de werkzaamheden ten behoeve van het project worden opgenomen in een onderhoudsbestek.

Planning: De realisatie van het project zal in 2016 plaatsvinden. Het project wordt in 2016 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: Vanuit het algemene krediet van het Fietspadenplan is € 856.000,- gereserveerd voor dit project. De verwachte kosten zijn met € 276.000,- aanzienlijk minder. Reden hiervoor is dat het gewijzigde voorstel aanzienlijk eenvoudiger is te realiseren. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1315F Fietspad Zuiddorpe-Overslag

Wat is er gedaan: Langs de Hoofdweg-Zuid, Overslagseweg en de Zuiddorpseweg is in 2013 over een lengte van 1.800 meter een fietspad aangelegd. Daarnaast is in 2013 een betonweg, gelegen langs de Overslagseweg en Zuiddorpseweg, over een lengte van 1.150 meter opgeknapt. Hiermee is een veilige fietsverbinding tussen Zuiddorpe en Overslag gerealiseerd. In 2014 heeft de afrekening van het project alsmede de subsidie plaatsgevonden.

Budget: De algemene vergadering van heeft op 23 juli 2009 een krediet van in totaal € 6.315.000,- beschikbaar gesteld voor diverse fietspaden in Zeeuws-Vlaanderen. Van dit bedrag is € 642.000,- bestemd voor dit project. De werkelijke kosten bedragen € 790.027,- (netto € 770.027,-). De werkelijke kosten liggen aanzienlijk hoger vanwege te laag ingeschatte kosten van voorbereiding, grondverwerving en directievoering en toezicht. Bovendien is het project geconfronteerd met een aanbestedingsnadeel. De subsidie van de provincie Zeeland bedraagt € 20.000,-.

Naam project: PRJ1325 Reconstructies wegen 2014

Wat is er gedaan: De Isabellaweg bij IJzendijke, Peigerswegje bij Eindewege en Rammekensweg bij Ritthem zijn gereconstrueerd. Omdat de aanneemsom beduidend lager was dan de raming is besloten om de reconstructie van het fietspad Woestijnestraat bij Clinge toe te voegen.

Wat moet er nog gebeuren: De financiële afronding moet nog plaatsvinden.

Planning: De werkzaamheden zijn conform de planning in december technisch afgerond. De onderhoudsperiode loopt door in 2015 en de financiële afronding vindt in het voorjaar van 2015 plaats.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is voor dit project een bedrag van € 1.345.000,- opgenomen. De uiteindelijke projectkosten vallen naar verwachting ongeveer € 50.000,- lager uit dan het beschikbaar gestelde krediet. Voor de reconstructie van de Rammekensweg is door de provincie Zeeland € 20.000,- subsidie verleend.

Naam project: PRJ1326 Reconstructies 2015

Wat is er gedaan: In 2014 is gestart met de voorbereiding van het project. Er heeft vanwege het beschikbare budget een prioritering in de te reconstrueren wegen en fietspaden plaatsgevonden. Het beschikbare budget biedt de mogelijkheid om de fietspaden Westkapelle-Zoutelande en gedeelten van het fietspad Schelpweg (Domburg) in 2015 te reconstrueren. Daarnaast kunnen ook de Wulpenbek (Hoek), een gedeelte van de Philipsweg (Oostburg) en een gedeelte van de Weg door het Dijkwater en de Dillingsweg (Sirjansland) gereconstrueerd worden.

Wat gaat er gebeuren: De voorbereiding voor de reconstructie van de drie wegen wordt in maart 2015 afgerond. Hierdoor kan de reconstructie van de drie wegen voor de bouwvakantie worden uitgevoerd. De reconstructie van de twee fietspaden vergt wat meer tijd en de voorbereiding zal in juni worden afgerond. De aanbesteding kan dan nog voor de bouwvakantie plaatsvinden. De realisatie vindt plaats na het recreatie seizoen.

Planning: Het project wordt in 2015 technisch afgerond.

De financiële afronding zal in 2016 plaatsvinden.

Budget: In de machtiging van de begroting 2015 is voor dit project een bedrag van € 1.557.500,- opgenomen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1330 Groenbeheerplan, uitvoeringsplan 2013/2014

Wat is er gedaan: Op diverse locaties is gewerkt aan de omvorming van beplanting, om de kwaliteit en veiligheid van de beplanting te verbeteren. Er zijn in 2013 plantwerkzaamheden uitgevoerd op Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen. Hierbij zijn in totaal 1.850 bomen en 5.250 struiken geplant. In 2014 is er beplanting gerooid op Zuid-Beveland, Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen. Hierbij zijn in totaal 1.700 bomen en 250 are struikbeplanting gerooid. Ook zijn er 125 bomen geplant.

Budget: In de machtiging van de begroting 2013 is voor dit project een bedrag van € 700.000,- opgenomen. De werkelijke kosten bedragen € 461.373,-. De werkelijke kosten liggen aanzienlijk lager vanwege een aanbestedingsvoordeel en een hoger dan verwachte opbrengst van het vrijkomende hout. Voor het project is geen subsidie of bijdrage beschikbaar gesteld.

Naam project: PRJ1331 Groenbeheerplan, uitvoeringsplan 2014/2015

Wat is er gedaan: Er wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De basis hiervoor vormt het groenbeleid en een beheerplan groen, waarin beschreven is op welke locaties de komende jaren de beplanting omgevormd moet worden om de kwaliteit en veiligheid van de beplanting te verbeteren. De voorbereiding van het uitvoeringsplan is afgerond, de ontheffingen en vergunningen zijn verleend en daarna heeft de aanbesteding plaatsgevonden. In december is gestart met de omvorming van de beplanting alsook de uitvoering van het achterstallig onderhoud aan de beplantingen.

Wat gaat er gebeuren: De omvorming zal in maart 2015 worden afgerond. Voor de uitvoering van het achterstallig onderhoud worden deelopdrachten verstrekt aan de partijen aan wie het onderhoudsbestek beplantingen is gegund. De deelopdrachten worden uiterlijk in september 2015 afgerond.

Planning: De uitvoering van het project loopt door tot september 2015. Het project wordt in 2015 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2014 is voor dit project een bedrag van € 600.000,- opgenomen. Er is een flink aanbestedingsvoordeel gerealiseerd en er worden geen afwijkingen verwacht. Het resterende bedrag wordt conform de besluitvorming over het doelmatigheidsonderzoek beplantingen ingezet voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan beplantingen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1332 Groenbeheerplan, uitvoeringsplan 2015/2016

Wat is er gedaan: Er wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De basis hiervoor vormt het groenbeleid en een beheerplan groen, waarin beschreven is op welke locaties de komende jaren de beplanting omgevormd moet worden om de kwaliteit en veiligheid van de beplanting te verbeteren. Ook wordt achterstallig onderhoud weggewerkt. De voorbereiding van het uitvoeringsplan is gestart in 2014.

Wat gaat er gebeuren: De voorbereiding wordt afgerond, vervolgens zal de aanbesteding plaatsvinden en in oktober 2015 wordt gestart met de omvorming van de beplanting alsook de uitvoering van het achterstallig onderhoud aan de beplantingen.

Planning: De uitvoering van het project loopt door tot september 2016. Het project wordt in 2016 zowel technisch als financieel afgerond.

Budget: In de machtiging van de begroting 2015 is voor dit project een bedrag van € 500.000,- opgenomen. Een deel van het bedrag wordt conform de besluitvorming over het doelmatigheidsonderzoek beplantingen ingezet voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan beplantingen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Bedrijfsvoering

X € 1.000,-

bedrijfsvoering	projectnr. AV krediet	investeringsproject	AV planning gereed (technisch)	verwachte planning gereed (technisch)	fin. afge- rond 2014	verstrekt krediet			totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014
						krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/ bijdrage	totale besteding netto	gereali- seerde netto besteding 2014
6.1 bedrijfsvoering												
ON50.09 diverse ondersteuning												
	PRJ1340	Vloerbedekk.kantoren & b.loc 2014	2017-12	2014-12	ja	275	0	275	209	0	209	134
	PRJ1341	Schilderwerk kantoor Middelburg en Terneuzen	2014-12	2014-12	ja	175	0	175	113	0	113	113
	PRJ1345	Meubilair het nieuwe werken kantoren	2014-12	2014-12	ja	170	0	170	185	0	185	185
	PRJ1346	Docum. managemt syst.2012	2015-12	2015-12	nee	100	0	100	80	0	80	8
	PRJ1347	e-depot digitale archiefbewaarpplaats	2016-12	2016-12	nee	200	0	200	0	0	0	0
	PRJ1368A	Bestelauto's 2013	2014-12	2014-12	ja	712	88	624	864	240	624	107
	PRJ1368L	Werktuigen gladheidsbestrijding 2013	2013-12	2013-12	ja	149	1	148	238	0	238	148
	PRJ1382	Aank./vervangen auto's 2014	2014-12	2014-12	ja	258	17	241	285	62	223	223
	PRJ1383	Aank./vervangen tractiemiddelen 2014	2014-12	2014-12	ja	580	47	533	197	75	122	122
	PRJ1390	aanschaf meubilair (belastingdienst)	2014-6	2014-6	ja	186	0	186	192	0	192	192
Totaal						2.805	153	2.652	2.363	377	1.986	1.232

Naam project: PRJ1340 vloerbedekking kantoren en buitenlocaties 2014

Wat is er gedaan: Er is vloerbedekking gelegd op de vierde en de helft van de vijfde verdieping van het hoofdkantoor Middelburg (verhuur Rijksgebouwendienst/Belastingdienst).

In het hoofdkantoor Terneuzen zijn de derde verdieping, de flexruimte en het restaurant van nieuwe vloerbedekking voorzien. De vervanging van de vloerbedekking in de overige ruimten van de hoofdkantoren is uitgesteld naar 2018.

Budget: € 275.000,-, werkelijk € 208.766,-.

Naam project: PRJ1341 schilderwerk kantoor Middelburg en Terneuzen

Wat is er gedaan: Het binnenschilderwerk op alle verdiepingen van de hoofdkantoren Middelburg en Terneuzen is uitgevoerd.

Budget: € 175.000,-, werkelijk € 112.990,- Het krediet was op basis van de eigen begroting te hoog.

Naam project: PRJ1345 meubilair het nieuwe werken hoofdkantoren Terneuzen en Middelburg

Wat is er gedaan: De hoofdkantoren in Middelburg en Terneuzen zijn nu helemaal ingericht met verstelbaar meubilair volgens Het Nieuwe Werken.

Budget: € 170.000,-, werkelijk € 185.288,-, het krediet is met € 15.288,- overschreden.

Naam project: PRJ1346 Document managementsysteem 2012

Wat is er gedaan in 2014: Een externe leverancier is ingehuurd voor de begeleiding van de invoering van de I-Controler (verandermanagement). Plan van aanpak geschreven voor traject invoering I-Controler. Gestart met de uitvoering, project loopt op schema.

Planning: technische realisatie gereed juli 2015.

Budget: € 100.000,-. Datum kredietverlening 17 november 2011. Tot en met 2014 € 86.821,- besteed. Het restantbedrag is nodig voor eventuele inhuur dan wel communicatiemiddelen.

Naam project: PRJ1347 e-depot digitale archiefbewaarpplaats

Wat is er gedaan: Het betreft een oplossing voor het duurzaam bewaren digitale informatie van het waterschap. Het project is nog niet gestart in verband met een onderzoek naar samenwerking tussen gemeenten, provincie en het waterschap met betrekking tot een Zeeuwse aanpak voor een E-depot. Een werkgroep van de Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland en het waterschap hebben in 2014 de voorbereidingen getroffen voor een business case. Daarnaast is er voor gekozen duidelijkheid af te wachten van de Unie van Waterschappen over de landelijke regelgeving voor de waterschappen.

Planning: Eind 2016 zullen de werkzaamheden zijn afgerond voor het inrichten van een E-depot.

Budget: € 200.000,- (AV 14-11-2013); verdeeld over € 50.000,- in 2015 en € 150.000,- in 2016.

Naam project: PRJ1368A bestel-/personenauto's 2013

Wat is er gedaan: Er is onderzocht of de inzet van auto's slimmer en zuiniger kan. Er is flink bespaard op de bestelauto's door er minder in te zetten en te vervangen door soberdere types. Ook is in elke auto een track & trace systeem geïnstalleerd in verband met de verantwoording van de kilometerregistratie richting Belastingdienst.

Budget: € 624.300,-, de werkelijke besteding was € 623.474,-.

Naam project: PRJ1368L Aankoop/vervangen materieel gladheidbestrijding 2013

Wat is er gedaan: In 2013 is besloten extra sets gladheidbestrijding aan te schaffen ten behoeve van het samenwerkingsverband met de provincie en RWS. De levering vond pas in 2014 plaats.

Budget: Voor de vervanging van materieel gladheidbestrijding 2013 is door de algemene vergadering via machtiging in de programmabegroting 2013 netto € 88.000,- krediet verstrekt. In de jaarrekening 2013 is abusievelijk een te laag bedrag bijgeraamd waardoor het krediet wordt overschreden. In de algemene vergadering van 25 maart 2015 is een aanvullend krediet verstrekt van € 90.000,-.

Naam project: PRJ1382 aankoop/vervangen auto's 2014

Wat is er gedaan: In 2014 zijn 10 nieuwe auto's aangeschaft. Om kosten te besparen zijn 4 te vervangen auto's met kraan niet vervangen, maar zijn kranen omgebouwd naar bestaande auto's.

Budget: Netto krediet € 198.000,- en aanvullend krediet € 43.000,-, totaal € 241.000,-. Werkelijke uitgaven bedragen € 222.836,-. Het budget is door iets hogere inruilprijzen en de extra inruil van een auto overschreden.

Naam project: PRJ1383 aankoop/vervangen tractiemiddelen 2014

Wat is er gedaan: Er is 1 tractor ingeruild en er zijn maaiwerktuigen en sneeuwplougen vervangen en ingeruild. Door nader onderzoek/Scheldestromen 2.0 zijn de overige begrote vervangingsinvesteringen af- c.q. uitgesteld.

Budget: Oorspronkelijk was € 533.000,- aan netto vervangingsinvesteringen gepland maar € 122.000,- gerealiseerd door het vervallen en uitstellen van investeringen.

Naam project: PRJ1390 aanschaf meubilair belastingdienst

Wat is er gedaan: Er zijn 75 benches en 150 bureaustoelen geleverd en geplaatst op de vierde en vijfde verdieping voor de huurder, de Rijksgebouwendienst/Belastingdienst.

Budget: budget € 185.500,-, werkelijke besteding € 192.198,-. De overschrijding met € 6.698,- is ontstaan door de aanschaf van niet voorzien extra meubilair.

Projecten uit het algemene voorbereidingskrediet

									X € 1.000,-		
beheersveld	projectnr. AV krediet	investeringsproject	Externe kosten						Geactiveerde personeelslasten		
			verstrekt krediet		totale besteding (incl. 2014)			besteding 2014	totale besteding netto incl. 2014	gerealiseerde netto besteding 2014	
			krediet bruto	subsidie / bijdrage / inruil krediet	krediet netto	totale besteding	totale subsidie/bijdrage	totale besteding netto			gerealiseerde netto besteding 2014
1.2 aanleg en onderhoud waterkeringen											
WK4.01 HWBP											
	PRJ1013A	HWBP Burghsluis-Schelphoek (24i)	50	0	50	0	0	0	0	2	2
	PRJ1013B	HWBP Boerd. de Ruyter/Flaauwer(24J)	50	0	50	0	0	0	0	1	1
	PRJ1013C	HWBP Zierikzee/Bruinisse (24L)	50	0	50	0	0	0	0	1	1
2.2 inrichting en onderhoud watersystemen											
GB1.01 Totale beheersgebied											
	PRJ1106A	Aanpass. watersyst Clinge Noord West	6	0	6	1	0	1	1	17	17
	PRJ1121	Grootschalig baggerw 2015 Sloekreek	22	0	22	13	0	13	13	28	28
	PRJ1106	aanp watersys Molenweg Scherp.2015	0	0	0	0	0	0	0	1	1
GB1.02 Maelstede - Dekker											
	PRJ1129	Gemaal de Poel, capaciteitsvergroting	26	0	26	21	0	21	21	9	6
GB1.06 Tholen											
	PRJ1085	GGOR/WB21 Thln 14 A.Vosdijkpl	121	0	121	70	0	70	61	33	9
	PRJ1086A	GGOR/WB21 Thln14 verv stuwen	98	0	98	25	0	25	17	44	0
	PRJ1086B	GGOR/WB21 Thln14 verv duikers	40	0	40	0	0	0	0	21	21
GB1.07 Walcheren											
	PRJ1091	Vismigratie Walcheren, passage stuwe	23	0	23	0	0	0	0	5	5
	PRJ1392	Verpl.baggerspeciedepot (BOB) Vliss.	30	0	30	23	0	23	23	20	20
GB1.11 Schenge											
	PRJ1078	Baggeren Westerschenge	117	0	117	46	0	46	18	39	23
	PRJ1079	GGOR/WB21 maatregelen Schenge	20	0	20	2	0	2	2	5	5
GB1.53 Campen											
	PRJ1169	Nijs en Hooglandpolder	40	0	40	10	0	10	10	31	30
GB1.54 Paal											
	PRJ1164	Vispassage Zandberg, afw Paal	43	0	43	31	0	31	23	8	6
4.2 aanleg en onderhoud wegen											
WE17.01 nieuwe infrastructuur											
	PRJ1268	Fp Goes-Kattendijke restant	40	0	40	30	0	30	26	35	10
	PRJ1268A	Fp Goes-Kattendijke binnen kom	0	0	0	0	0	0	0	7	7
	PRJ1286	Fietspad Gerbernesseweg	57	0	57	34	0	34	7	32	13
	PRJ1287	2015 ess.herkenb.kenmerken wegen	15	0	15	0	0	0	0	8	8
	PRJ1288	Fietspad Korenweg, Lewedorp	107	0	107	34	0	34	30	89	40
	PRJ1291	Fietspad Kortgene-Colijnsplaat	72	0	72	7	0	7	7	26	2
	PRJ1293	s-Heerenhoeksedijk	0	0	0	0	0	0	0	4	0
	PRJ1299	fietspad Roterij-Zuidwijk(Dreischor)	30	0	30	0	0	0	0	45	45
WE17.02 reconstructie/rehabilitatie											
	PRJ1265	Knelpunten Oomshoekseweg	45	0	45	6	0	6	2	24	16
Totaal			1.102	0	1.102	353	0	353	261	535	316

Programma waterkeringen**Naam project: PRJ1013A HWBP Burghsluis-Schelphoek (24I)**

Wat is er gedaan: Op basis van de derde veiligheidstoetsing (2010) is een viertal deeltrajecten gelegen tussen Burghsluis en Schelphoek afgekeurd op piping (totale lengte 1.200m). Van deze deeltrajecten is er één ook afgekeurd op binnenwaartse stabiliteit. In 2014 is reeds verkennend onderzoek uitgevoerd en afgerond. In 2014 is een startdocument opgesteld.

Wat gaat er gebeuren: het project zal in 2015 worden voorbereid tot en met de besteksfase om te komen tot uitvoering in 2016. De te nemen maatregelen dienen om piping tegen te gaan en de binnenwaartse stabiliteit te verhogen zodat de betreffende trajecten voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm.

Planning: De planvorming zal in 2015 worden afgerond. De uitvoering van het werk is voorzien in 2016. Voor de planvorming en uitvoering wordt ingestoken op integratie met de overige HWBP-projecten aan de Zuidkust van Schouwen-Duiveland.

Budget: Op 6 januari 2015 is een bruto voorbereidingskrediet verstrekt van € 150.000,- (netto € 15.000,-) voor de drie Schouwse HWBP-projecten (PRJ1013A, PRJ1013B en PRJ1013C).

Naam project: PRJ1013B HWBP Boerderij de Ruyter / Flaauwershaven (24J)

Wat is er gedaan: Uit de derde toetsronde (2010) is gebleken dat bij Flaauwershaven en Borrendamme (Boerderij de Ruyter) de waterkering is afgekeurd over een totale lengte van 600 m.

Bij Flaaushaven is de waterkering afgekeurd op piping, bij Borrendamme deels op binnenwaartse en deels op buitenwaartse stabiliteit. In het kader van dit project zullen voornoemde problemen worden opgelost zodat de waterkering voldoet aan de wettelijke veiligheidsnorm. In 2014 is een startdocument opgesteld.

Wat gaat er gebeuren: het werk zal verder worden voorbereid tot en met de besteksfase.

Planning: de planvorming zal in 2015 worden afgerond. De uitvoering van het werk is voorzien in 2016. Voor de planvorming en uitvoering wordt ingestoken op integratie met de overige HWBP-projecten aan de Zuidkust van Schouwen-Duiveland.

Budget: Op 6 januari 2015 is een bruto voorbereidingskrediet verstrekt van € 150.000,- (netto € 15.000,-) voor de drie Schouwse HWBP-projecten (PRJ1013A, PRJ1013B en PRJ1013C).

Naam project: PRJ1013C HWBP Zierikzee / Bruinisse (24L)

Wat is er gedaan: Uit de derde toetsronde (2010) is gebleken dat bij de inlaag Zuidhoek nabij Zierikzee en bij Bruinisse twee deeltrajecten zijn gelegen waarbij de waterkering is afgekeurd over een totale lengte van 900 m. Uit nader verkennend onderzoek is inmiddels gebleken dat er bij Bruinisse geen maatregelen nodig zijn. Er resteert daarom het dijktraject nabij Zierikzee waarbij over een lengte van 300 m piping is geconstateerd. In het kader van dit project zal het pipingprobleem worden opgelost zodat de waterkering voldoet aan de wettelijke veiligheidsnorm. In 2014 is een startdocument opgesteld.

Wat gaat er gebeuren: het werk zal verder worden voorbereid tot en met de besteksfase.

Planning: de planvorming zal in 2015 worden afgerond. De uitvoering van het werk is voorzien in 2016. Voor de planvorming en uitvoering wordt ingestoken op integratie met de overige HWBP-projecten aan de Zuidkust van Schouwen-Duiveland.

Budget: Op 6 januari 2015 is een bruto voorbereidingskrediet verstrekt van € 150.000,- (netto € 15.000,-) voor de drie Schouwse HWBP-projecten (PRJ1013A, PRJ1013B en PRJ1013C).

Programma watersystemen

Naam project: PRJ1106A Aanpassen watersysteem Clinge Noord-West

Wat is er gedaan: Dit project is onderdeel van het oplossen van de wateroverlast in Clinge. In dit project worden enkele waterlopen verruimd met de inliggende kunstwerken en tevens wordt een stuw geautomatiseerd. Men is bezig met de verwerving van de benodigde gronden.

Wat gaat er gebeuren: In 2015 zal het werk verder voorbereid worden.

Planning: In de AV van juli 2015 zal naar verwachting een uitvoeringskrediet worden aangevraagd. De uitvoering van dit project is gepland na roven oogst 2015.

Budget: Er is sinds februari 2014 een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 6.000,-.

Naam project: PRJ1121 Grootschalig baggerwerk 2015 Sloekreek

Wat is er gedaan: Het project betreft het baggeren van de Sloekreek in Lewedorp. In 2014 is een start gemaakt met de voorbereiding. Het begrotingsplan is gemaakt en is voornamelijk een zoekactie uitgevoerd om voldoende ruimte te zoeken om de grote hoeveelheid vrijkomende baggerspecie te kunnen verwerken. Inmiddels is die ruimte gevonden.

Wat gaat er gebeuren: Er zal nog aanvullend onderzoek worden gedaan naar verwachte munitie in deze kreek. Onderzoek of dit project in aanmerking komt voor POP-subsidie bij uitvoering in 2016.

Planning: De uitvoering van het project is doorgeschoven naar 2016. In 2015 zal het project uitvoerings-gereed gemaakt worden.

Budget: In oktober 2013 is een voorbereidingskrediet van € 22.000,- verstrekt waarvan eind 2014 ongeveer € 13.000,- is besteed aan voorbereiding.

Naam project: PRJ1106 Aanpassen watersysteem Molenweg Scherpenisse

Wat is er gedaan: Dit project omvat het verleggen van een waterloop langs de Molenweg ten zuiden van de kern Scherpenisse omdat binnen de bebouwde kom van Scherpenisse regelmatig wateroverlast voor komt. Omliggende eigenaren en bewoners hebben verzocht om de primaire waterloop te verleggen/verruimen als wegsloot van de Molenweg. De grondverwerving is gereed.

Wat gaat er gebeuren: In 2015 wordt het werk verder voorbereid.

Planning: In de algemene vergadering van februari 2015 is het uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld.

Budget: De voorbereiding betreft alleen interne uren.

Naam project: PRJ1129 Gemaal de Poel, capaciteitsvergroting

Wat is er gedaan: Eind 2013 is de voorbereiding opgestart bestaande uit een variantenstudie naar de beste oplossing voor het vergroten van het bemalingssysteem. Deze studie is half 2014 afgerond.

Wat moet er nog gebeuren: Het maken van een voorontwerp, definitief ontwerp en de realisatie.

Planning: Bij het vaststellen van het meerjarenperspectief-MIP het project opnieuw inplannen.

Budget: Er zijn in 2013/2014 twee voorbereidingskredieten verstrekt van in totaal € 26.500,-.

Naam project: PRJ1085 GGOR/WB21 Tholen, Anna Vosdijkpolder

Wat is er gedaan: In 2013 is de voorbereiding van het project Anna Vosdijkpolder gestart. De uitvoering is doorgeschoven naar 2015 (dashboard 15-4-2014).

Wat moet er nog gebeuren: De realisatie van het plan is voorzien in 2015 en loopt afhankelijk van de weersomstandigheden door tot na het roven van de oogst in 2016.

Planning: Realisatie vanaf april 2015 tot eind 2016.

Budget: Er zijn in 2013/2014 drie voorbereidingskredieten verstrekt van in totaal € 120.500,-. In de algemene vergadering van 26 februari 2015 is het uitvoeringskrediet verstrekt.

Naam project: PRJ1086A GGOR/WB21 Tholen, Vervangen stuwen

Wat is er gedaan: In 2013 is de voorbereiding van het project "vervangen stuwen" opgestart. Dit liep door tot voorjaar 2014. De voorbereiding is toen stilgelegd als gevolg van het beperken van de investeringsvolume. Het project is doorgeschoven tot na 2016 (dashboard 15-4-2014). Alleen het deel Molenweg in Scherpenisse wordt in 2015 uitgevoerd uit het beschikbare krediet uitvoering stedelijke waterplannen 2015.

Wat moet er nog gebeuren: Bij het vaststellen van het meerjarenperspectief-MIP het project te zijner tijd opnieuw inplannen.

Planning: Afwachten nieuwe projectplanning.

Budget: Er zijn in 2013/2014 twee voorbereidingskredieten verstrekt van in totaal € 98.000,-. Het bedrag dient gereserveerd te blijven voor een herstart.

Naam project: PRJ1086B GGOR/WB21 Tholen, vervangen duikers

Wat is er gedaan: In 2013 is de voorbereiding van het project "vervangen duikers" opgestart. Dit liep door voorjaar jaar 2014. De werkzaamheden zijn toen stilgelegd als gevolg van het beperken van de investeringsvolume. Het project is doorgeschoven tot na 2016.

Wat moet er nog gebeuren: Bij het vaststellen van het meerjarenperspectief-MIP het project te zijner tijd opnieuw inplannen.

Planning: Afwachten nieuwe projectplanning.

Budget: Er is op 20 januari 2014 een voorbereidingskrediet verstrekt van € 40.000,-. Het bedrag dient gereserveerd te blijven voor een herstart.

Naam project: PRJ1091 Vismigratie Walcheren, passage stuwen

Wat is er gedaan: In 2014 is de voorbereiding van het project "vispassages stuwen Walcheren" opgestart. De voorbereiding wordt in 1e kwartaal 2015 doorgezet.

Wat moet er nog gebeuren: Het vaststellen van het definitieve ontwerp en de realisatie.

Planning: Vaststelling definitief ontwerp in het 1e kwartaal van 2015. Realisatie medio 2015.

Budget: Er is op 18 juni 2014 een voorbereidingskrediet verstrekt van € 22.500,-. De voorbereiding zal naar verwachting binnen het verleende voorbereidingskrediet kunnen worden afgerond. In de Algemene Vergadering van 21 mei 2015 zal een uitvoeringskrediet worden aangevraagd.

Naam project: PRJ1392 Verplaatsen baggerspeciedepot (BOB) Vlissingen

Wat is er gedaan: Het project betreft het verplaatsen van het baggerspeciedepot (BOB) in Vlissingen in verband met de komst van de Marinierskazerne. Dit is een gezamenlijk werk met gemeente Vlissingen. In 2014 is het project voorbereid tot en met de ontwerpnota.

Wat gaat er gebeuren: Het project uitvoeringsgereed maken.

Planning: De aanvraag van het uitvoeringskrediet is gepland in mei 2015. De uitvoering is voorzien medio 2015.

Budget: Het begrotingsplan en de ontwerpnota zijn opgesteld binnen het beschikbare voorbereidingskrediet van € 30.000,-. Begin 2015 is een 2e voorbereidingskrediet van € 18.000,- verstrekt om het project uitvoeringsgereed te maken.

Naam project: PRJ1078 Baggeren Westerschenge

Wat is er gedaan: De Westerschenge moet gebaggerd worden om de windopzet (opstuwing) tegen te gaan. In 2014 is er voornamelijk gezocht naar een locatie om de baggerspecie te kunnen toepassen. In verband met de grote hoeveelheid baggerspecie die vrij komt is er veel ruimte (landbouwpercelen) nodig.

Wat gaat er gebeuren: In 2015 worden de mogelijkheden voor POP-subsidie onderzocht.

Planning: De uitvoering van dit baggerproject is doorgeschoven naar 2016. In 2015 zal het werk verder voorbereid worden en eind 2015 of begin 2016 zal uitvoeringskrediet aangevraagd worden.

Budget: In juni 2013 is een voorbereidingskrediet van € 41.000,- verstrekt voor de opstelling begrotingsplan. Vervolgens is in januari 2014 een tweede voorbereidingskrediet van € 76.000,- verstrekt voor de verdere voorbereiding.

Naam project: PRJ1079 GGOR/WB21 maatregelen Schenge

Wat is er gedaan: In 2014 is de voorbereiding gestart, met name door de weerstand bij de Koninklijke Maatschappij Wilhelminapolder is het project stilgelegd. Hierdoor en door het beperken van het investeringsvolume in de 1^e helft van 2014 is het project doorgeschoven tot na 2016 (dashboard 15-4-2014). Wat moet er nog gebeuren: Bij het vaststellen van het meerjarenperspectief-MIP het project te zijner tijd opnieuw inplannen.

Planning: Afwachten nieuwe projectenplanning.

Budget: Op 18 november 2013 is een voorbereidingskrediet verstrekt van € 19.750,-. Het bedrag dient gereserveerd te blijven voor een herstart.

Naam project: PRJ1169 Maatregelen Nijs- en Hooglandpolder

Wat is er gedaan: Het project betreft het oplossen van wateroverlastproblemen in de Nijs- en Hooglandpolder door het verruimen van waterlopen, het aanleggen van nieuwe waterlopen, het verruimen van duikers en het bouwen van een onderbemaling. Het begrotingsplan is opgesteld en de grondaankopen zijn voor een groot deel gerealiseerd. De projectvoorbereiding is in volle gang.

Wat gaat er gebeuren: Het ontwerp wordt gemaakt met een bijhorende ontwerpraming. Deze zal door wijzigingen in het plan afwijken het begrotingsplan.

Planning: Project loopt conform planning. De planning is in mei 2015 uitvoeringskrediet aan te vragen. Uitvoering na roven oogst in 2015/2016.

Budget: Er is sinds 23 januari 2014 een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 40.000,-. Dit is voldoende voor de externe uitgaven tot verstrekking van het uitvoeringskrediet.

Naam project: PRJ1164 Vispassage Zandberg, afwateringsgebied Paal

Wat is er gedaan: Dit project betreft de bouw van een vispassage in afwateringsgebied Paal. Dit is een actie in het kader van de KRW. In 2013 is het begrotingsplan gemaakt. De verdere voorbereiding is in het tweede kwartaal 2014 gestaakt omdat het project is doorgeschoven tot na 2018.

Planning: Het project zal naar verwachting pas na 2018 worden uitgevoerd.

Budget: In juni 2013 is € 10.000,- voorbereidingskrediet verstrekt voor opstelling van het begrotingsplan. Januari 2014 is € 33.000,- als 2^e voorbereidingskrediet verkregen voor verder onderzoek, er is bijna € 32.000,- besteed.

Programma wegen**Naam project: PRJ1268/1268A Fietspad Goes-Kattendijke**

Wat is er gedaan: Het project betreft de realisatie van het ontbrekend stuk vrijliggend fietspad langs de route Kattendijke-Goes over een lengte van circa 1.300 meter. De procedure voor de omgevingsvergunning is in 2014 opgestart.

Wat moet er nog gebeuren: Het project moet verder voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: De uitvoering van fase 1 (voorbelaasting Manneeweg) staat gepland in 2015. De uitvoering van fase 2 (aanleg fietspad) staat gepland in 2016. Er is bezwaar aangetekend tegen de aanleg van het fietspad. Als de procedure verder doorgezet wordt kan het project 1 jaar vertraging oplopen.

Budget: In het MIP is voor dit project een bedrag van € 615.000,- (netto € 515.000,-) opgenomen. Voor de realisatie van het project wordt ingestoken op een subsidie van € 100.000,- door de provincie Zeeland.

Naam project: PRJ1286 Fietspad Gerbernesseweg

Wat is er gedaan: Het project betreft de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de route Nisse - 's-Heer Abtskerke over een lengte van circa 2.000 meter. De grondaankoop is nagenoeg gereed.

Omdat aanleg van het fietspad Korenweg, vanwege grondverwerving, niet realistisch was in 2015 en de grondverwerving voor de Gerbernesseweg voorspoedig verliep is de uitvoering naar voren geschoven. In 2014 is grond verworven en is gestart met de voorbereidingen van het fietspad.

Wat moet er nog gebeuren: In 2015 wordt de grondverwerving afgerond, het project verder voorbereid en zal de daadwerkelijke uitvoering plaatsvinden.

Planning: De werkzaamheden worden in 2015 technisch en financieel afgerond.

Budget: In de begroting 2015 is voor dit project een bedrag van € 950.000,- opgenomen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1287 EHK 2015

Wat is er gedaan: Gestart is met de voorbereidingen om vier 80 km/uur wegen in te richten, van in totaal circa 6 km lengte, met Essentiële Herkenbaarheidskenmerken (EHK), die volgens de principes van een duurzaam veilig ingericht weggennet horen bij een 80 km/uur weg. Het betreft de Langeweg, Paasdijkweg en de Bram Groenewegeweg (Sint Annaland-Poortvliet) en de Rijksstraatweg (Provincialeweg - Bruinisse). Daarnaast worden de wegen voorzien van een bermverharding met grasbetontegels. De werkzaamheden aan de Langeweg en de Rijksstraatweg worden gecombineerd met groot onderhoud. Wat moet er nog gebeuren: De werkzaamheden worden verder voorbereid en in het bestek groot onderhoud meegenomen.

Planning: De technische afronding is voor de bouwvak gereed. De financiële afronding vindt in 2015 plaats.

Budget: In de begroting 2015 is voor dit project een bedrag van € 250.000,- opgenomen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1288 Fietspad Korenweg

Wat is er gedaan: Het project betreft de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de route Le-wedorp-Nieuwdorp over een lengte van circa 1.600 meter. Er is een ontwerp gemaakt, er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en er is een begin gemaakt met de grondaankoop in 2014.

Wat moet er nog gebeuren: De grondverwerving moet verder opgepakt en afgerond worden, verder moet het project nog voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: De uitvoering vindt naar verwachting, maar onder voorbehoud, in 2017 plaats.

Budget: In de MIP is voor dit project een bedrag van € 1.237.500,- opgenomen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1291 Fietspad Kortgene-Colijnsplaat

Wat is er gedaan: Het project betreft de realisatie van een vrijliggend fietspad langs de route Kortgene-Colijnsplaat over een lengte van circa 5.000 meter. Er is een ontwerp gemaakt en de grondaankoop is in 2014 opgestart.

Wat moet er nog gebeuren: De grondverwerving moet verder opgepakt en afgerond worden, verder moet het project nog voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: De uitvoering vindt naar verwachting, maar onder voorbehoud, in 2018 plaats.

Budget: In de MIP is voor dit project een bedrag van € 2.290.500,- (netto € 2.061.500,-) opgenomen. Voor de realisatie van het project wordt een bijdrage van € 229.000,- verwacht van de gemeente Noord-Beveland.

Naam project: PRJ1293 Fietspad 's-Heerenhoeksedijk

Wat is er gedaan: Er is inhoudelijk gekeken naar de haalbaarheid van het project.

Wat moet er nog gebeuren: de grondverwerving moet worden opgepakt, verder moet het project nog voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: De uitvoering vindt naar verwachting, maar onder voorbehoud, na 2019 plaats.

Budget: In de MIP is voor dit project een bedrag van € 855.000,- opgenomen. Voor de realisatie van het project worden geen subsidies of bijdragen verwacht.

Naam project: PRJ1299 Fietspad Roterijndijk-Zuiddijk

Wat is er gedaan: Het betreft de aanleg van een fietspad langs de Roterijndijk en Zuiddijk tussen Dreischor en de aansluiting op de Kloosterweg (N674). Er is met de provincie Zeeland, de gemeente Schouwen-Duiveland en de grondeigenaren gesproken. Op basis van deze gesprekken zijn een aantal alternatieven ontworpen welke weer besproken zijn met bovengenoemde partijen.

Wat moet er nog gebeuren: de grondverwerving moet worden opgepakt, verder moet het project nog voorbereid en uitgevoerd worden.

Planning: De uitvoering vindt naar verwachting, maar onder voorbehoud, in 2017 plaats. De realisatie van het project is doorgeschoven naar 2017 omdat de grondverwerving op korte termijn niet rondkomt.
Budget: In de MIP is voor dit project een bedrag van € 1.022.000,- (netto € 766.000,-) opgenomen. Voor de realisatie van het project wordt een bijdrage van € 256.000,- verwacht van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Naam project: PRJ1265 Knelpunt Oomshoekseweg

Wat is er gedaan: Aan de westkant van Oostdijk is een aantal bedrijven gevestigd die landbouwproducten, voornamelijk uien, verwerken. Deze bedrijven vinden via de Oomshoekseweg, 1^e Vlietweg en 2^e Vlietweg en Oude Rijksweg (N289) aansluiting op de A58. De Oomshoekseweg is vanwege de geringe breedte van slechts 3,00 meter als knelpunt opgenomen in het Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland. Het grootste knelpunt op dit traject is echter het kruispunt van de Oomshoekseweg met de 1^e Vlietweg. Omdat er onvoldoende financiële middelen zijn om zowel de Oomshoekseweg te verbreden als het kruispunt aan te passen, is er voor gekozen om eerst alleen het kruispunt aan te passen. Er is in 2013 gestart met de voorbereiding hiervan en die is in 2014 voorgezet. De benodigde omgevingsvergunning is aangevraagd.

Wat gaat er gebeuren: De omgevingsvergunning is begin februari 2015 verleend. Vervolgens zal het uitvoeringskrediet aangevraagd worden. De voorbereiding kan in mei 2015 worden afgerond. De realisatie zal in juni starten en in juli worden afgerond. Daarna zal de afrekening van de bijdrage plaatsvinden.

Planning: De technische en financiële afronding zal in 2015 plaatsvinden.

Budget: In de begroting 2015 is voor dit project een bedrag van € 278.000,- (netto € 178.000,-) opgenomen. Voor de realisatie van het project is een bijdrage van maximaal € 100.000,- toegekend door de gemeente Reimerswaal.